

SÖKAREN

NR 2

1990 ÅRGÅNG 27

PRIS 28:00 INKL. MOMS

Oberoende tidskrift för livssynsfrågor

The Right Livelihood Award

1989 delades The Right Livelihood Award ut för tionde gången. Från vänster: Melaku Worede, Jakob von Uexkull, en representant för Survival International, Stephen Corry från Survival International, Sumiko Yokoyama från Seikatsu Club, en representant för Survival International, Machiko Yajima från Seikatsu Club, Aklilu Lemma, och Legasse Wolde-Yohannes. Foto Per Frisk.

"Alternativa nobelpriset" för tionde gången

40 pristagare har hittills utsetts, alla högt förtjänta

Text: Åsa Freij och SM. Foto: Per Frisk.

Dr Melaku Worede, dr Legesse Wolde-Yohannes och dr Aklilu Lemma tillsammans med Jakob von Uexküll.

Utländssvensken Jakob von Uexküll hade 1979 5 miljoner kronor i kontanta medel, sedan han sålt en förnämlig frimärkssamling. Han tyckte att han ville göra något vettigt med pengarna, inte bara konsumera upp dem. Därför gick han till Nobelstiftel-

sen i Stockholm och erbjöd den en större del av sin förmögenhet, om den inrättade ett nytt pris, ett ekologipris. Avsteg från Alfred Nobels testamente hade gjorts tidigare. 1968 accepterade Nobelstiftelsen Sveriges Riksbanks förslag till ett Nobelpris i ekonomi.

Men Nobelstiftelsen avvisade Jakob von Uexkülls förslag. Då beslöt han att instifta ett eget pris, och lade den ekonomiska grunden för detta. Utdelningen skulle ske dagen före nobelpristidningen – därför fick priset, vars officiella namn är The Right Live-

hood Award, det populära namnet "Alternativa nobelpriset".

– Men det är ingen protest mot nobelpriset, försäkrar Jakob, utan ett komplement.

Möjligen är det en kritik av världsbilden bakom Nobelpriset, som ju belönar vetenskapliga insatser vilka inte har någon direkt betydelse för lösningen av världens verkligt stora praktiska problem i nutiden.

Jakob von Uexküll fick genast kontakt med de "rätta" personerna – bland dem Birgitta Hambræus, centerpartistisk riksdagsledamot, Sven Hamrell, chef för Dag Hammarskjöldstiftelsen, och Thor Heyerdahl, berömd forskningsresande, vilka alla fortfarande ingår i juryn.

1980 utdelades priset första gången. Mottagare var då den egyptiske arkitekten Hassan Fathy, som i 40 år arbetat med att rädda och sprida kunskap om gamla byggnadstekniker, som är av värde för människor i u-länder, och det amerikanska jordbrukskollektivet The Farm, grundat av Stephen Gaskin, vilket ville visa att det går att leva småskaligt, gott, sunt och billigt och vara självförsörjande och dessutom kunna hjälpa medmänniskor i andra delar av världen.

Under de 10 år som The Right Livelihood Award har funnits, har priset blivit mycket ansett. Det kan idag räknas som en av världens finaste utmärkelser. 40 pristagare har hittills utsetts, alla högt förtjänta. Bland dem finns professorer, indianhövdingar, fredsforskare, trädkramare, fackföreningsledare, hemmafruar med flera. Deras verksamheter har varit olika, men de har haft gemensamt en idealism och ett helhjärtat engagemang för en god sak, och de har ofta arbetat i motvind, motarbetade av myndigheter, etablissemang och ekonomiska intressen.

The Right Livelihood-priset har inte enbart inneburit ett ekonomiskt stöd åt pristagarna och deras verksamheter. I många fall har det också betytt att total negligering och motstånd i hemlandet vänts till uppskattning och erkännande. Indiskan Ela Bhatt, som organiserar fackföreningar för kvinnor, möttes tidigare med stort misstänkliggörande från myndigheterna, men sedan hon fått priset, lyckönskades hon av Indira Gandhi, och idag sitter hon i det indiska parlamentet.

I Chile hotades ekonomen Manfred Max-Neef, som arbetar med småskaliga projekt i storstadsslummen i Sydamerika, och hans familj till livet av regimen, men sedan han fått priset, uppmärksammades hans situation av

några svenska riksdagsmän. Dessa lyckades engagera hela riksdagen som gemensamt gjorde ett uttalande till det chilenska parlamentet. Hoten upphörde och Max-Neef kunde arbeta fritt.

Pristagare 1989 var dr Melaku Worede, Etiopien, dr Aklilu Lemma och dr Legesse Wolde-Yohannes, Etiopien, organisationen Survival International, Storbritannien och Seikatsu Club, Japan.

Som vanligt – och till skillnad från nobelpristagarna – var mottagarna av The Right Livelihood Award bara förmedlare av prispengarna, som går vidare till de projekt som de arbetar med. Liksom tidigare var också ceremonierna kring prisutdelningen enkla men ändå högtidliga med tal, musik, sång och en stämning av hopp, mot en bakgrund av hot.

Stämningen vid dessa prisutdelningar, och programmet i anslutning till dem, är alltid speciell. Här träffas många av Sveriges mest engagerade människor från freds- och miljörelsen och från den så kallade alternativa sektorn inom många områden och människor från andra länder, som är samma andas barn. Hotet aktualiseras genom att väl dokumenterade och vetenskapligt underbyggda skildringar av det kritiska tillståndet i världen, av orättvisor, förtryck och dumhet, målas upp i de olika talen. Men hoppet finns där samtidigt i mycket hög grad, eftersom där framträder människor som tar ansvar, har konkreta lösningar på problem och verkligen handlar.

1989 års prisutdelning ägde rum i Riksdagshuset, så som blivit tradition. Bland talarna fanns förstås också Jakob von Uexküll själv. I en mycket kort sammanfattning kan hans budskap uttryckas så här: "Vi lever i en tid av global förvirring och misströstan. De praktiska projekt som ägnas åt de stora problemen i världen, är fortfarande få. Detta pris är till för att uppmärksamma och uppmuntra sådana projekt. Jag ser dem som hörnstenar för en ny värld, en sådan värld som vi kan leva i med glädje."

Varje pristagare höll ett tal om den verksamhet för vilken priset mottogs. Här följer en kort presentation av pristagarna:

Dr Melaku Worede, Etiopien

Forskaren och agronomen Melaku Worede fick priset för sin "ledande roll i kampen för att slutgiltigt besegra hung-

The Right Livelihood Foundation

Jakob von Uexküll har bildat The Right Livelihood Foundation för att uppmuntra några av dem som tar sig an de stora, konkreta problemen i världen idag.

Right Livelihood är ett gammalt begrepp. Det innebär att "leva rätt" på jorden, att inte utnyttja mer än vår del av dess resurser och att ta ansvar för följderna av våra handlingar.

The Right Livelihood Award avser att ge stöd åt dem som utvecklar praktiskt användbara lösningar vad gäller den hotande atomkrigs- och miljöfaran, fattigdomen och utarmningen i tredje världen och den andliga nöden och överkonsumtionen i de rika länderna.

The Right Livelihood Foundation är politiskt och religiöst obunden. Priset utgör ett alternativ till de system av utnämningar och priser som enbart baseras på det västerländska kunskapsbegreppet och som ofta bortser från traditionell folklig kunskap, speciellt i tredje världen.

1989 delades 120.000 USA-dollar ut till pristagarna.

ern genom att bygga upp en av världens ypperligaste genbanker och genom att bevara mångfalden och egenarten i de afrikanska böndernas kunskap". Prisjuryn nämner särskilt hans samarbete med Etiopiens bönder för att genom den så kallade Strategiska Fröfonden se till att kunskapen om genbanker får stor spridning och att hans arbete gagnar dem som bäst behöver stöd.

Etiopien är ju ett land som plågas av återkommande hungerkatastrofer. För att förhindra sådana har dr Worede och hans medarbetare sparat Etiopiens inhemska grödor i genbanker och samlat de etiopiska böndernas traditionella kunskaper om jordbruk. De inhemska, urgamla grödorna har stor betydelse för att bekämpa hungern, eftersom de är anpassade till klimatet i Etiopien. När de nu hotas att bli utplånade av moderna västerländska jordbruksmetoder, som tränger in i u-länderna, och av torka, är det av stor vikt att de samlas och bevaras, inte bara för Etiopiens skull, utan också för alla andra tropiska länder på jorden.

Dr Worede utbildar också inhemska odlare och växtgenetiker.

Dr Aklilu Lemma och dr Legesse Wolde-Yohannes, Etiopien

Läkarna Lemma och Wolde-Yohannes tilldelades priset för sin framstående forskning om det afrikanska tvålbärets betydelse för bekämpningen av den svåra folksjukdomen bilharzia. Juryn prisar även "deras 20-åriga kamp för att övervinna det västerländska medicinska etablissemangets avoghet mot forskningen i tredje världen".

I Etiopien och alla andra tropiska länder är bilharzia en mycket fruktad sjukdom. Den angriper levern, leder oftast till döden och drabbar främst fattiga. Människor kan få den, när de rör sig i sötvatten. Där lever bilharziasken, en parasit som vandrar genom många värdar under sin levnad. En av dessa värdar är människan. En annan är en sötvattenssnäcka. Dr Lemma upptäckte att när kvinnorna tvättade – som de gjort i århundraden – med det afrikanska tvålbäret, så dog snäckorna. Då började han undersöka tvålbäret och fann att man av den aktiva substansen kunde framställa en effektiv medicin mot bilharzian.

Det har länge funnits medicin mot bilharzia, men den är för dyr för de fattiga människor som drabbas.

Dr Lemma gjorde sin upptäckt för 25 år sedan. Sedan dess har han försökt intressera läkemedelsföretag och internationella läkemedelsorganisationer, men likgiltigheten har varit total. Medicinen blir så billig att den inte är

kommersiellt attraktiv. Dessutom finns i väst starka fördomar mot forskning i tredje världen. Man tror inte att något nytt av värde kan komma därifrån.

De senaste åren har dock dr Lemmas och dr Wolde-Yohannes strävanden nått vissa framgångar. De har fått stöd från bland annat Canada, Danmark och FN, och det har gett dem en förhoppning om att kunna utveckla denna de fattiga ländernas medicin mot de fattigas sjukdom.

Survival International, Storbritannien

Priset till Survival International är ett erkännande av "den bredaste, äldsta och effektivaste kampanj- och folkbildande organisation som verkar tillsammans med världens urbefolkningar för att dessa skall tillerkännas sina rättigheter, sin försörjning och sitt självbestämmande". Juryn nämner särskilt Survival Internationals framgångar när det gäller att "väcka det allmänna medvetandet om vilken betydelse urbefolkningarnas erfarenheter kan få för mänsklighetens framtid som modeller för hållbar utveckling och överlevnad i stället för att anses vara kvarlevor från det förgångna".

4 procent av jordens befolkning är naturfolk, såsom eskimåer och indianer. Deras levnadssätt och kultur hotas alltmer av naturförstöring, industrialism och annan så kallad utveckling.

I boken *Vi och vår jord* (Energica Förlag 1989) finns alla tal samlade, som The Right Livelihood Award-pristagarna hållit vid prisutdelningen. Översättning från engelskan: Willy Pfändtner. Finns i bokhandeln; kan också beställas från Energica, Box 8, 794 00 Orsa, tel 0250-424 40.

Survival International, med huvudkontor i London och cirka 5.000 medlemmar i 60 länder, är en organisation som arbetar för naturfolkens överlevnad, självbestämmanderätt och ägande av sitt land.

Survival International vill bland annat väcka det allmänna medvetandet om kvaliteten i urfolkens sätt att leva. Under årtusenden har de vunnit erfarenheter om ett förhållningssätt till naturen som världens övriga befolkning har mycket att lära av. Deras teknologi kan förefalla torftig och primitiv, men med den kan de överleva i situationer och i miljöer som medlemmar i ett "modernt" samhälle aldrig skulle klara.

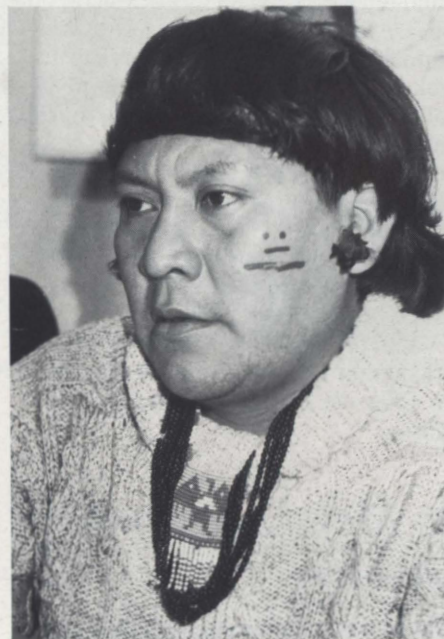
Seikatsu Club, Japan

Right Livelihood-stiftelsens hederspris – inga pengar – för 1989 utdelades till Seikatsuklubbens konsumentkooperativ i Japan. Kooperativet, som drivs av en hemmafrurörelse, har skapat en alternativ ekonomi på grundval av samarbete, kontakt mellan människor och en hållbar miljö. I sin motivering kallar juryn Seikatsukooperativet "den industrialiserade världens mest framgångsrika produktions- och konsumtionsmodell, vars syfte är att ändra samhället genom att verka för en mindre slösaktig livsstil, byggd på eget ansvar för hushållning".

Seikatsu Club, som startades 1964 som en kooperativ affärsverksamhet, erbjuder ett alternativ till såväl socialistisk som kapitalistisk industri och ekonomi. 170.000 hushåll är med. Verksamheten har blivit en stor framgång. 1987 omsatte kooperativet 19 miljoner kronor, och det har 700 anställda. Kooperativet garanterar giftfria, färska och miljöriktiga produkter. Det erbjuder också barnomsorg, hälsovård, utbildning, hemkörning av varor och annan service åt förvärvsarbetande (dubbelarbetande) kvinnor, som blir allt fler i Japan.

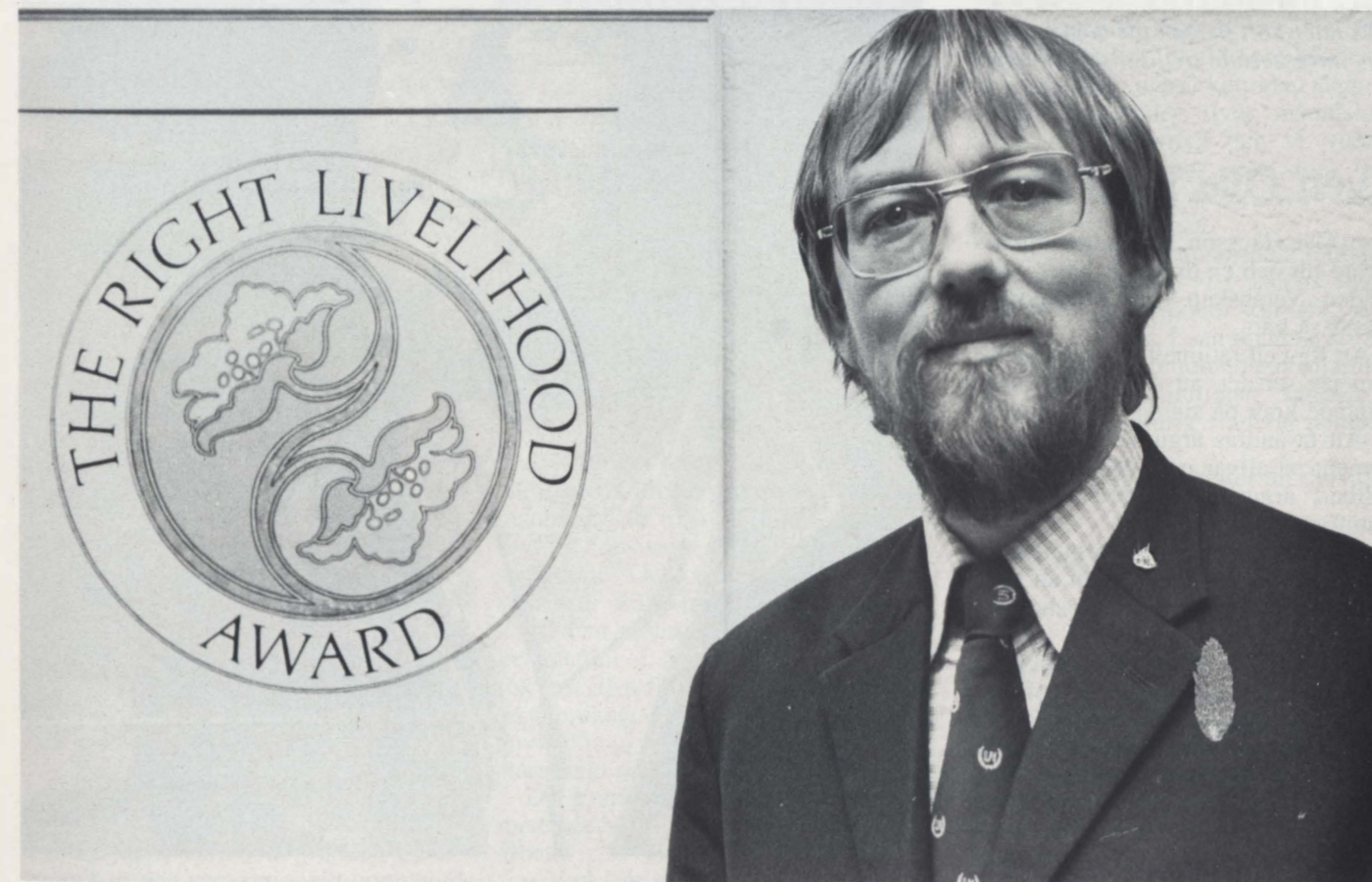
Stephen Corry, Survival International.

En representant för Survival International.

Sumiko Yokoyama och Machiko Yajima från Seikatsu Club.

Jakob von Uexkull, skaparen av The Right Livelihood Award.

Rationellt tänkande – vad är det?

Är rationalitet en kungsväg till sanningen?
Vad leder rationalitet till?

Hur når man sanning inom livssynsområdet, dvs hur vinner man insikt om hur det verkligen är? Hur skiljer man verkligt från överklagt: hur sorterar man bort fantasier, illusioner, misstag, bedrägerier och ser vad som är fakta?

Hur gör man goda bedömningar?

Många hävdar att det krävs rationellt tänkande för att komma rätt i livssynsdjungeln. (Andra menar att man i stället skall lita på sin intuition.)

Vad innebär då rationellt tänkande?

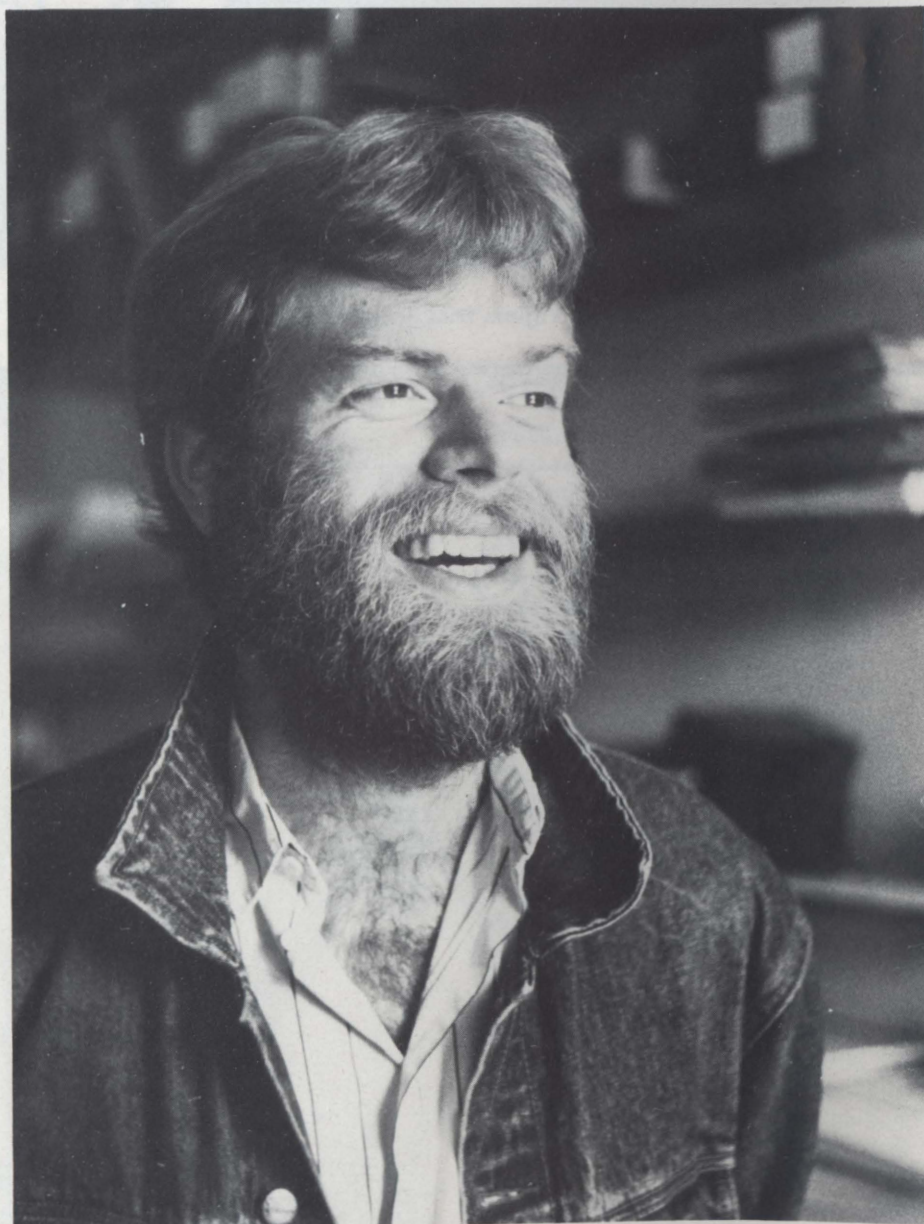
Vi har ställt frågan till några personer, intresserade av livsåskådningar.

Sven Ove Hansson

Sven Ove Hansson, författare, initiativtagare till och en drivande kraft i föreningen Vetenskap och Folkbildning, svarar så här:

Att föra ett rationellt samtal innebär, som jag ser det, att ställa bland annat följande krav på sig själv och andra:

1. Att ta andras argument och motargument på allvar och att acceptera ett hållbart argument oavsett vem som framför det.
2. Att lägga fram sina argument så klart och vid behov detaljerat att andra kan följa dem steg för steg och se hur slutsatserna är dragna.
3. Att använda de ord som är viktiga för resonemanget på ett så enhetligt och väldefinierat sätt som möjligt.
4. Att inte medvetet föra fram motsäggelsefulla påståenden.
5. Att justera sina påståenden när andra påvisar att de innehåller motsägelser.
6. Att så långt möjligt grunda sina bedömningar i enskilda fall på mer all-

Sven Ove Hansson: Att vara rationell innebär bland annat att justera sina påståenden, när andra påvisar att de innehåller motsägelser.

Rolf Ejvegård: I vetenskapliga sammanhang kan med rationellt tänkande åsyftas konsistent och konsekvent resonerande.

männa principer, och att acceptera de logiska konsekvenserna av dessa principer.

För att vara rationell krävs inte enbart logisk och analytisk förmåga. De flesta av oss har iakttagit hur analytiskt högt begåvade personer visat sig oförmögna att kommunicera rationellt med varandra därför att de inte varit beredda att engagera sig tillräckligt i varandras tankemödor. Rationell kommunikation mellan människor kräver också medmänsklig inlevelseförmåga. Rationalitet är alltså, bland annat, en fråga om känslomässig inställning till egna och andras argument och övertygelser.

Jag anser att rationalitet, i denna mening, är av värde även inom livssynsområdet. Men man måste skilja mellan rationalitet och värdefrihet, som enligt min mening inte kan uppnås för etiska och existentiella frågor.

– Är din egen livssyn rationellt grundad?

Till det vill jag svara att ingen livssyn kan vara "rationellt grundad". Där emot kan den vara rationellt uppbyggd från sin värdegrund.

Rolf Ejvegård

Rolf Ejvegård, docent i statskunskap, författare, redaktör för tidskriften Värld och Vetande, kännare av parapsykologin, lämnar följande svar:

Det latinska ordet *ratio* betyder förnuft, och rationellt tänkande skall därmed vara förnuftsmässigt och förståndsenligt. Vad en människa tycker är förnuftigt, behöver inte en annan hålla med om. I vetenskapliga sammanhang kan med rationellt tänkande åsyftas konsistent och konsekvent resonerande. Det behövs för att riktiga slutsatser skall kunna dras. Den som är konsistent motsäger inte sig själv, tycker inte än så, än så. Den som är konsekvent, dvs följdriktig, för ett logiskt resonemang, dvs drar slutsatser genom användning av härledningsregler med startpunkt i bestämda premisser.

Det irrationella tänkandet skulle därmed inte ha någon plats i vetenskapligt arbete.

– Vad kan du säga om förnuftstänkande inom livssynsområdet?

Den livssyn man har måste i något avseende bygga på rationellt tänkande. En livssyn som ena dagen innebär vegetarianism, nästa dag köttätande och den tredje dagen fasta, och som sade att tärningen fick avgöra vad som gällde för dagen, skulle få svårt att locka proselyter. Någon sådan livssyn finns ju inte. Nej, den är omöjlig, men nog går det att diskutera rationaliteten i många existerande livssyner.

– Har det rationella tänkandet karakteristiska svar på sådana frågor som: Finns Gud? Finns ett fortsatt individuellt liv efter döden? Förekommer underverk? Finns paranormala fenomen?

Huruvida Gud finns, kan inte avgöras vetenskapligt, men rationellt sett kan Gud inte se ut hur som helst. På något vis måste Gud ha skaparmakt och vara odödlig, annars skulle Gud som begrepp vara onödigt.

Om det finns ett liv efter detta, har vetenskapen inte kunnat avgöra, men rationellt sett måste ett liv efter detta (på så sätt som alla stora monoteistiska religioner påstår) ha något med nuvarande liv att göra, moraliskt, känslomässigt och minnesmässigt. Saknas dessa relationer, finns det knappast någon anledning att tala om ett liv efter detta.

Vad menas med underverk? Aningen kan man säga att det inte finns några underverk, ty allt som händer är naturligt, eller också kan man säga att allt är stora under: livet, människan, kärleken, världsalltet och så vidare. Var och en får efter egen smak dela upp händelser och företeelser i under och vardagshändelser.

Om man med paranormala fenomen menar sådana som vi i dagens vetenskap inte kan rationellt förklara, så är de inte ovanliga. I sammanhanget bör påpekas att parafenomen ges alla möjliga konstiga definitioner, särskilt av personer som aldrig studerat parapsykologi.

– Strävar du själv efter att tänka rationellt?

Ja.

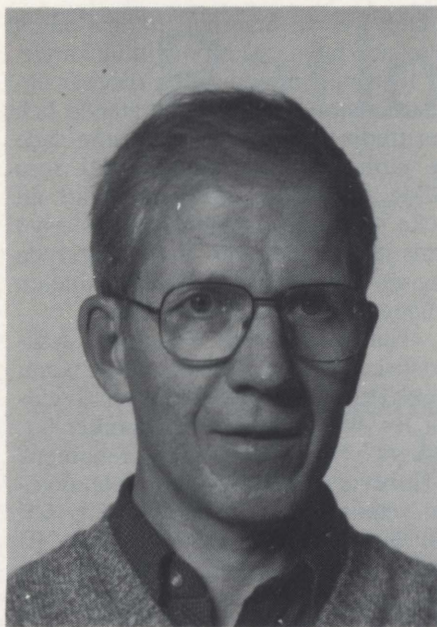
– Är din livssyn rationellt grundad?

Ja.

Gunnar Ståldal

Det skall bli spännande att läsa svaren på Sökarens enkät om värdet av rationellt tänkande, säger Gunnar Ståldal, lektor i religionskunskap och aktiv inom Human-Etiska Förbundet. Han fortsätter:

Säkert finns det några svarande som misstror det sunda förnuftet. Men hur

Gunnar Ståldal: Alla "heliga" skrifter kan inte vara gudaingivna. Hur bär jag mig åt för att välja den rätta? Var finns kriterierna på att en skrift härrör från gudavärlden?

gör man, när man argumenterar *mot* användning av det förnuftiga tänkandet? Att *argumentera* är ju detsamma som att *använda* sitt förnuft!

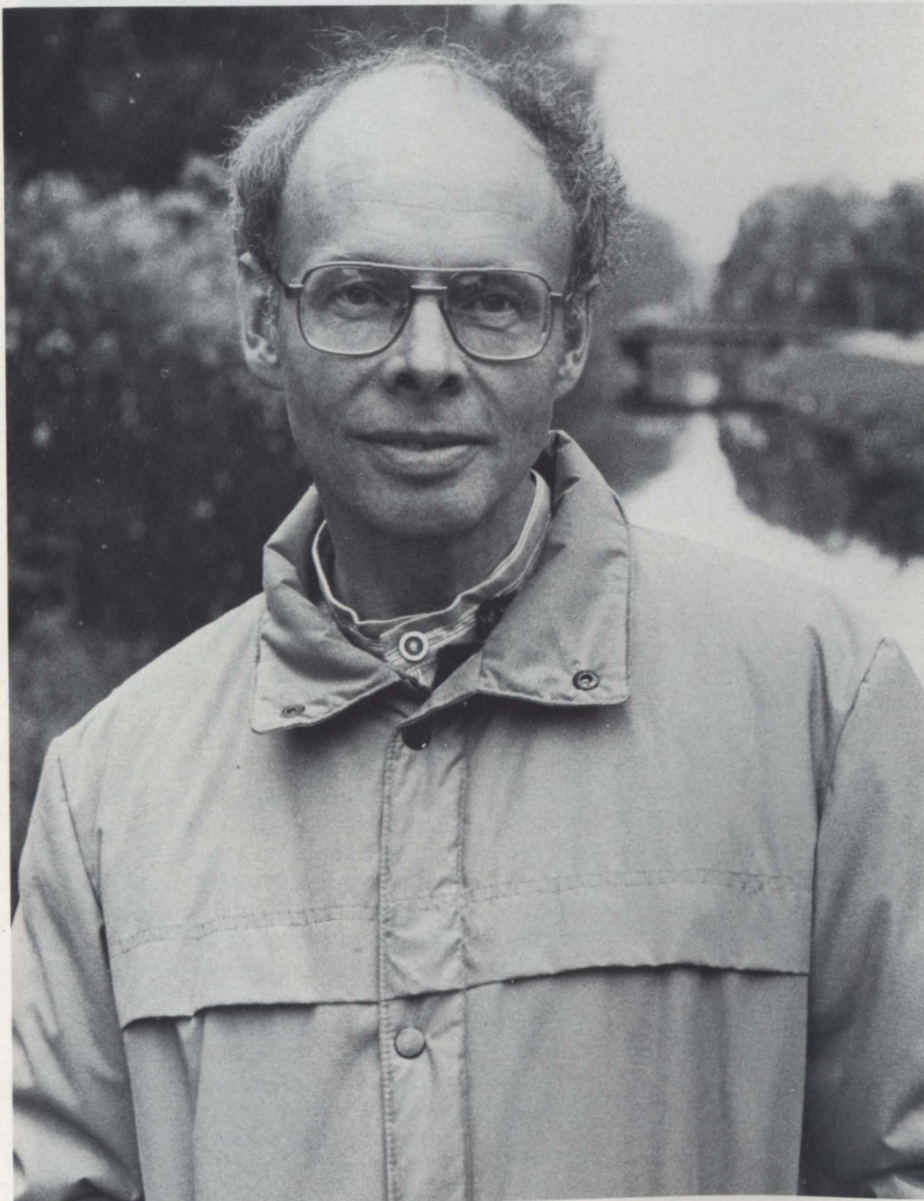
Ibland får man höra att ingen människa orkar med att vara förnuftig, och därför är det bortkastad tid att plädera för vidgad användning av förnuftet. Låt mig då berätta om tre rationella beslut jag fattat (vid tre olika tillfällen). På grundval av den information jag fått genom att läsa facklitteratur och seriösa tidningsartiklar om hur man bäst bevarar sin hälsa har jag 1) slutat röka, 2) slutat dricka alkoholhaltiga drycker (jag har aldrig varit storkonsument av dem) och 3) börjat ta en långpromenad (på cirka en timme) *varje* dag. Resultatet av dessa beslut är ett markant ökat välbefinnande. Jag tror därför att det är både önskvärt och möjligt för en vanlig Medelsvensson att såväl tänka som handla rationellt. Och ibland går det också att genom kampanjer få flera människor att ändra livsstil. Så till exempel har vi genom upplysning nästan halverat kariesförekomsten i Sverige.

Men nu var det livssyn det gällde. Kan och bör man vara rationell inom det området? Tja, varför inte? Ivriga missionärer och evangelister uppmanar mig att leva enligt bibeln eller enligt Mormons bok eller någon annan helig skrift. Frågar jag varför, svaras det att sagda bok är dikterad eller inspirerad

av en gud. Då frågar jag mig om det är *sant* att guden har haft med skriftens tillkomst att göra. Jag måste ju själv ta ansvaret för om jag hoppar i galen tunna: alla "heliga" skrifter kan inte vara gudaingivna. Hur bär jag mig åt för att välja den rätta? Var finns kriterierna på att en skrift härrör från gudavärlden? Samma problem reser sig inom de så kallade primitiva religionerna, där det vimlar av profeter som säger sig ha haft en uppenbarelse. Hur vet man att det de säger inte är inbillningsfoster? Inom New Age tror några att en "transcendent" kunskap kan förvärvas med hjälp av högra hjärnhalvan. Men – frågar mitt "sunda förnuft" – kan det inte vara så att New Age-anhängarnas undermedvetna ger tillbaka information som tidigare stoppats in? Kanske har de visioner som vissa män-

niskor får, samma naturliga förklaring som våra förfäders visioner av skogsrår, tomtar och troll eller irländares och spanjorers Mariasyner.

New Age-anhängare säger också att meditation har visat sig vara nyttigt både för den psykiska och den kroppsliga hälsan. Det sista tror jag på: hade inte Sökaren för några år sedan en recension av ett amerikanskt arbete, där en läkare påvisade att om man sitter en halvtimme om dagen och koncentrerar sig på sin andning och tänker talet "one" vid varje inandning, så mår man bra av det! Detta är ett utmärkt exempel på rationellt tänkande. Mår man bra av meditationen, så skall man fortsätta, men detta bevisar ingenting om sanninghalten hos de "uppenbarelser" man får.

Nils-Olof Jacobson: Ett vanligt missförstånd är att rationellt tänkande skulle stå i motsats till känslolivet.

Nils-Olof Jacobson

Nils-Olof Jacobson, med dr, psykiater, författare, säger detta:

Rationell betyder enligt en ordbok "förnuftsmässig, väl planlagd, byggd på vetenskapliga grundsatser". Intresset för rationellt tänkande är en filosofisk strömning med anor tillbaka till Sokrates eller ännu längre. En klassisk företrädare för rationellt tänkande var Epiktetos, som lämnade efter sig *Handbok i livets konst*.

I nutida psykoterapi är kognitiv terapi i tillväxt. Det är en psykoterapi som betonar tänkandets betydelse, i traditionen från Epiktetos. Poängen är dels att tankarna påverkar vårt välbefinnande, dels att vi faktiskt kan välja vad vi tänker. Forskning har visat att kognitiv terapi kan ge goda resultat vid neuroser, depressioner och vissa former av schizofreni. Liknande grundtankar som inom kognitiv terapi, fast ur ett andligt perspektiv, finns till exempel i *A Course in Miracles*.

Rationellt tänkande kan beskrivas på många sätt. En praktisk definition kan vara den här: En tanke är rationell, om den leder mig att skydda liv och hälsa, samt att nå mina långsiktiga mål utan onödiga konflikter med andra.

Ett vanligt missförstånd är att rationellt tänkande skulle stå i motsats till känslolivet. Tvärtom, rationellt tänkande ökar mina möjligheter att få rika och harmoniska känsloupplevelser.

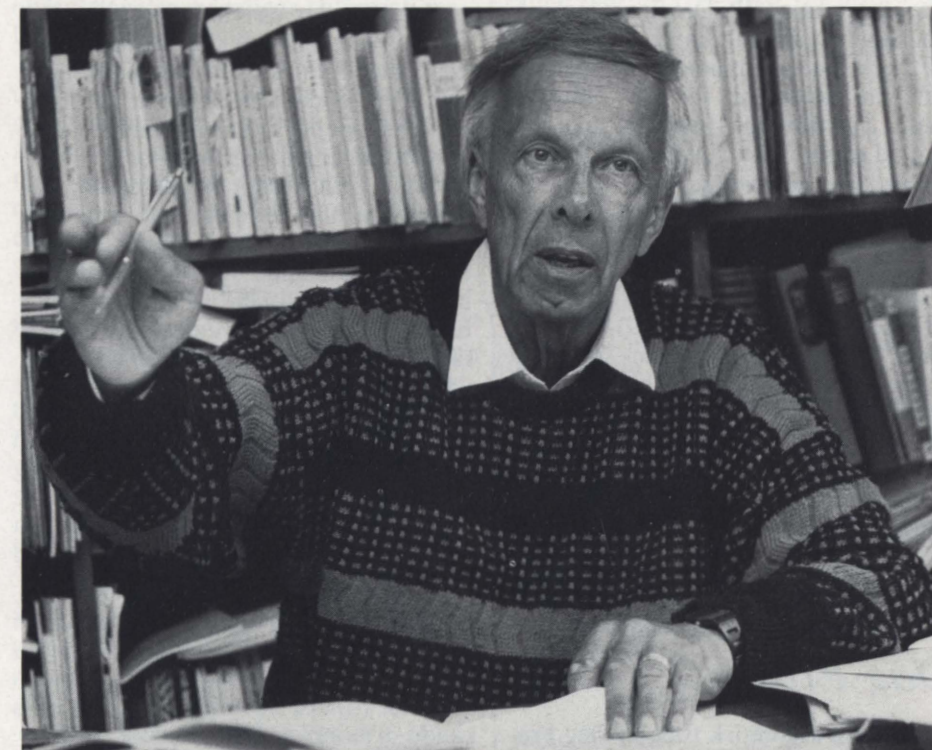
– Finns det rationella svar på sådana frågor som: Existerar Gud? Finns ett fortsatt individuellt liv efter döden?

Jag tror inte det finns något sätt att rationellt tänka sig till om Gud eller odödligheten finns. Det kan man bara bli viss om genom en personlig upplevelse, som inte kan övertyga någon som inte vill övertygas.

Däremot menar jag att det är rationellt att leva och tänka *som om* Gud finns och *som om* jag överlever döden. Genom att leva *som om* Gud finns får jag tillgång till en andlig kraftkälla. Då talar jag inte om Gud enligt någon bestämd kyrkas beskrivning, utan snarare om upplevelsen av kontakt med något överpersonligt, något som kan kallas "Gud inom mig".

Genom att leva *som om* det finns liv efter döden får jag ett användbart perspektiv på livet, och jag kan utifrån de många indicier på överlevnad som faktiskt finns tankemässigt förbereda mig för ett liv efter detta. Jag menar att en sådan inställning är rationell, eftersom den ger mig en högre livskvalitet i det här livet. Jag har också allt att vinna

och inget att förlora på den. Om jag har fel och livet efter döden inte finns, då får jag ju aldrig veta att jag hade fel, men jag levde bättre så länge jag levde.

Erland Lagerroth: Vad kan vara mer rationellt än att söka förstå vad som är av genuint värde i livet och söka förverkliga det?

Erland Lagerroth

Erland Lagerroth, docent i litteraturvetenskap, tycker följande.

Det är inte självklart vad rationellt tänkande är för något. Begreppet är inte entydigt. Det kan man lära sig av Nicholas Maxwell, *From Knowledge to Wisdom. A Revolution in the Aims and Methods of Science* (Oxford 1984, 1987).

Maxwells bok är en *kritisk* granskning av vetenskapen, sådan den utövas i dag. Han talar därför inte om "vetenskapsteori" utan om "forskningsfilosofi", och han skiljer mellan *kunskapens* filosofi och *visdomens*. Enligt visdomens filosofi är forskningens uppgift att använda förnuftet för att öka visdomen, dvs för att upptäcka och uppnå det som verkligen är av värde i livet. Kunskapens filosofi däremot har lett till en snedvridning av hela vetenskapen: en produktion av kunskap för kunskapens egen skull – i stället för att söka nå visdom.

Vetenskapen kritiseras med rätta för att vägra diskutera sina egna syften: dessa kan nämligen inte göras till föremål för kunskap, än mindre provbar

sådan. Men denna vägran är att sticka huvudet i busken, och det leder till en huvudlös vetenskap som löper amok, obekymrad om sin egen väg. I stället måste vi få en *syftes-orienterad rationalism* inom vetenskapen.

Maxwell vill vidga begreppet rationellt tänkande. Han avvisar upplysningstidens tendens att inskränka innebörden till torr förnuftsmässighet och förebrår romantiken att den godtog denna inskränkning och följaktligen framställde sig som icke-rationell. Vad kan vara mer rationellt än att söka förstå vad som är av genuint värde i livet och söka förverkliga det? Det verkligt värdefulla kan finnas inom olika områden: sinnessen, känslans, moralens, kunskapens, maktens, förståndets, fantasins, insiktens, visdomens område...

Begreppet rationalitet förtjänar en utvidgning också i annat avseende. Inom vetenskapen har rationalitet alltså inskränkts till behandling blott av provbara problem. Och frågor om livsvärden är inte sådana, inte heller frågor om Gud, om livet efter döden, om underverk och – tycks det – om paranormala fenomen. Ligger alltså sådana frågor utanför det rationella tänkandets område? En stark opinion inom "kun-

skapens filosofi" och empirismens vetenskap menar helt visst det, och gör därför sitt bästa för att avskärma oss från dem. Men detta är orimligt, för att inte säga orationellt. Det finns dock något som förtjänar att kallas en *rationell diskussion* och som innebär att man ger och tar argument för att rationellt kunna *ta ställning* – även om man inte kan nå fram till en slutlig lösning med heltäckande bevisning.

Maxwell resonerar på detta sätt, men det gör kanske än mer E. F. Schumacher i *Vägledning för vilseförda* (1986, *A Guide for the Perplexed*, 1977; presentation i Sökaren nr 2, 1989). Den erfarna människan, dvs den som nått fram till klarnad erfarenhet, kan utveckla en rationell kompetens, en ödmöesförmåga, en insikt, för att inte säga just en visdom, som överskrider den rena logiken, den perspektivlösa förnuftsmässigheten.

Dag Prawitz

Professorn i teoretisk filosofi Dag Prawitz har sänt oss följande enkätsvar.

Rationellt tänkande är tänkande grundat på förnuftet. Men vad är det? Det står naturligtvis i motsats till orationellt eller irrationellt tänkande, alltså oförnuftigt tänkande, men inte heller det säger särskilt mycket. Bestämningen "rationell" användes ofta som honnörsord: vem vill vara oförnuftig och till och med tänka oförnuftigt? Ett rationellt tänkande är med andra ord ett tänkande som är som det bör vara.

En ordentlig utredning om det rationella tänkandet måste därför bli omfattande och gå in på hur riktigt tänkande är beskaffat, vilket snabbt skulle leda in på kunskapsteori och alla dess kontroversiella frågor. Utan att bli alltför utförlig kan man emellertid lägga märke till några viktiga ingredienser i det rationella tänkandet, vilka särskilt framträder när man sätter det rationella tänkandet i motsats till det oförnuftiga eller irrationella tänkandet. En spontan tanke framträder ofta efter en tid som oförnuftig på grund av att den inte tillräckligt satt den sak det gäller i relation till andra saker – sakens komplexitet har inte tillräckligt beaktats och begrundats. En viktig egenskap hos det rationella tänkandet är därför att det infogar tankar i en sammanhängande helhet. Hit hör bland annat att avvisa tankar som strider mot andra mer

välgrundade tankar och att dra ut konsekvenserna av de tankar man hyser.

Ibland tycker vi att en tanke är oförnuftig på grund av att den baseras på en känsla eller en värdering som fått för stor vikt och som alltså vid närmare beaktande framstår som oproportionerlig. Det förekommer därför att man med rationellt tänkande menar tänkande som är fritt från känslor och värderingar. En sådan karakteristik är emellertid helt förfelad, vilket tydligt framgår om man till exempel betraktar rationellt tänkande som grund för ett beslut om att handla på ett visst sätt. Ett rationellt beslut är ett beslut som på rätt sätt väger samman vår kunskap om världen med våra värderingar – ett rationellt beslut frikopplat från en värdering av följderna av de övervägda handlingarna är en total meningslöshet. Våra värderingar är i sin tur baserade på människors känslor i olika situationer. Någon motsättning mellan ett känslofritt, rent kalkylerande förnuft och ett känslostyrt tänkande kan därför inte finnas, trots vad som ibland sägs härom. Ett rationellt tänkande är något som står i tjänst hos känslan – ett tänkande frikopplat från känslor skulle vara höjden av oförnuft. I känslans tjänst försöker förnuftet ta reda på hur det förhåller sig i världen. I just det arbetet måste förnuftet däremot förhålla sig kyligt, opåverkat av känslor. Känslan är bäst betjänt av ett förnuft som tar reda på hur det faktiskt förhåller sig i världen och inte av vad man brukar kalla känslotänkande.

Ett förnuftstänkande inom livssynsområdet är inte annorlunda än förnuftstänkande i allmänhet, men just inom livssynsområdet framträder kravet på ett tänkande som sammanfogar olika delar till en sammanhängande helhet särskilt starkt. Ett förnuftstänkande är just ett sådant tänkande, och det är det som är fördelarna med det.

Hela den västerländska filosofin under sin över tvåtusenåriga historia utgör till stor del ett bidrag till förnuftstänkande inom livssynsområdet. Det gäller bland annat de frågor som ställs i Sökarens enkät om det finns en Gud, om det finns ett fortsatt individuellt liv efter döden och så vidare. Man kan inte vänta sig entydiga, en gång för alla givna svar på sådana frågor. Inte desto mindre kan man inom filosofin göra framsteg i synen på sådana frågor.

Som jag redan framhållit är bestämningen "rationell" ett honnörsord och svaren på de sista frågorna (Tänker Du själv rationellt? Strävar Du efter att göra det? Är Din livssyn rationellt grundad?) är därför ganska självklara.

De flesta måste rimligen säga att de strävar efter att tänka rationellt. Vad skulle alternativet vara? Få skulle vilja säga att de nöjer sig med sina första spontana intryck – med andra ord att de inte bryr sig om att försöka tänka efter hur det verkligen förhåller sig och ta reda på hur olika saker hänger samman.

SM: Det är förnuftigt att grunda sig på kunskaper. Foto: Per Frisk.

SM

I min ungdom yttrade jag en gång i ett samtal att man borde grunda en organisation för förnuftigt tänkande människor. Den person jag talade med, och som beundrade Hitler, var genast med på detta och sa sig vilja bli den förste att ingå i organisationen. Det förvånade mig: han som var så oförnuftig...

Men det är förstås så att de flesta människor uppfattar sig själva som förnuftiga. Jag gjorde det. Min vän gjorde det. Många andra tyckte säkert att vi båda var synnerligen oförnuftiga.

Vad är då förnuft? Hur tänker man förnuftigt?

Ingemar Hedenius har skrivit att det är förnuftigt att grunda sina åsikter på vetenskapen.

Jag skulle vilja säga att det är förnuftigt att grunda sig på kunskaper. Vill man vara rationell, gäller det att ha goda kunskaper i det ämne som behandlas. Är kunskaperna ytliga eller otillräckliga – eller de informationer man fått direkt felaktiga – då finns ing-

Prawitz, SM

en god grund för rationell analys, utan man hamnar lätt i felbedömningar.

Att göra en argumentationsanalys om man inte känner till alla relevanta fakta, kan vara ganska meningslöst (på samma sätt som om man analyserar ställningen i ett schackparti, men bortser från vissa pjäser).

Man måste också kunna dra slutsatser utifrån de kunskaper man har. För den skull krävs att man har ett objektivt förhållningssätt, att känslor, önskiner, traditionella tankar, strävan efter makt och inflytande sätts åt sidan, så att man så att säga låter verkligheten själv tala.

Det krävs också – och kanske framför allt – att man har en vilja att vara rationell. Finns den viljan, så ger det sig nog i ganska hög grad vad rationalitet kräver.

Saknas viljan till rationalitet – kanske för att viljan till tro är större eller för att man är för lat för att ta reda på ordentligt – då väljer man ett orationellt tänkesätt för att det passar en bättre.

Några exempel på förnuft:

Jag tycker det är förnuftigt att inse att inte allting som är verkligt kan bevisas och att inte allting som inte kan bevisas är osant.

Om mänsklig fortlevnad efter döden inte kan bevisas, så betyder det inte att ingen fortlevnad finns. Frågan om överlevnad av döden är faktiskt öppen.

Skeptiker har ibland visat att vissa påstått paranormala fenomen uteblir, när noggranna tester görs. Ändå tycks fenomenen dyka upp vid tillfällen när skeptiker inte är närvarande. Det är då förnuftigt att överväga om inte skeptiker med sin närvaro faktiskt påverkar försöksbetingelserna negativt.

Jag tycker att ett ensidigt val av informationskällor inte är förnuftigt. I stället är det förnuftigt att ta hänsyn till alla relevanta informationer.

Men kunskap är inte allt, om man vill vara förnuftig.

Det finns enligt min mening tankar som är mycket intressanta och inte irrationella, fastän de inte grundar sig på kunskap. Det finns exempelvis en idé att verklighetens grund är en medveten, intelligent, viljande och skapande substans och att den substansen också bildar vårt eget mänskliga medvetande. I Indien har de tankarna stor spridning och betydelse. Man säger där att atman (den individuella själen) är identisk med brahman (världssjälen). De tankarna är inte oförnuftiga. De utgör inte kunskap, men är idéer som vid ett slags

skådande kan framstå som synnerligen övertygande.

Enhetsmystiken behöver inte uppfattas som irrationell. Det rör sig där mer om iakttagelse av själens natur och inlevelse i varats natur.

Rationalister kan ibland, när de vill uttala sig nedsättande om ett resonemang, säga att det är "rena mystiken", alltså inget för förnuftiga människor att fästa avseende vid. De har inte förstått mystikens karaktär. Det rör sig där om ett slags skådande som kanske kommer sanningen mycket nära.

Kanske är det skådandet en form av intuition.

Jag har läst – och tagit till mig det som en sanning – att varje människa tänker dels rationellt, dels intuitivt. De båda tankearterna växelverkar, och de går in i varandra. Rationalisten är inte så strikt rationell som han tror. Och mystikern är inte så irrationell som hans vedersakare påstår.

Man kanske kan säga att rationalitet – i allmänhet – är att *ta reda på*... så att man *ser klart* hur det förhåller sig... eller försöka ta reda på...

Men kanske kan man också säga – vilket möjligen strider mot det nyss sagda – att rationalitet är det som den enskilda människan själv finner förnuftigt, med utgångspunkt från de kunskaper hon har och det sätt att tänka som är hennes.

Rationalitet ger gärna olika resultat hos olika människor. Min rationella slutsats kan bli en annan än din, och kanske beskyller vi varandra för att inte vara rationella alls...

Men har inte rationaliteten gett upphov till den moderna naturvetenskapen? Och kommer inte där olika personer till samma resultat, när de tänker rationellt? Jo, i hög grad, och det beror ju på att det där är möjligt att *kontrollera* de rationella idéerna – man kan *se efter*. Det handlar där enbart om den döda materien – dvs materien betraktad på ett visst sätt. Inom livssynsområdet däremot finns ofta inte svaren tillgängliga, utan man får nöja sig med att göra bedömningar.

Men, trots allt, rationalitet är nog något eftersträvarsvärt, även inom livssynsområdet.

S O Hansson:

En liten kommentar till din text, Sven Magnusson: När jag talar om rationalitet inom "livssynsområdet", räknar jag inte empiriskt avgörbara frågor dit. (Framst avser jag, som framgår, "etiska och existentiella

Förnuftets metod vid åstadkommandet av nytt vetande om verkligheten är iakttagelse och logiskt ordnande av iakttagelser, helst på sådant sätt att nya iakttagelser kan förutsägas.

Ingemar Hedenius

Det verkar finnas de som tror att känslor och känslighet, förståelse för konst och natur, benägenhet för passioner och kärlek, skulle stå i konflikt med krav på logik och analys. Det är nog ett misstag. Man kan mycket väl vara en passionerad älskare utan att för den skull avstå från att använda sitt förnuft.

Gunnar Fredriksson

Rationalism, tro på förnuft, behöver inte böttna i känslökyla eller medföra känslornas förkvävning. Där emot betyder det att man i sin argumentering försöker hålla känslorna i styr. Man låter dem inte påverka bevisföringen, eftersom de inte utgör några bevis.

Kurt Samuelsson

Rationalismen - - - är ett förhållningssätt, en metod för mänskligt tänkande, ett antal spelregler för vårt sätt att analysera verkligheten. Detta förhållningssätt kan sedan iakttas av den totalt känslolokale lika väl som av den mest utpräglad känslovarme.

Kurt Samuelsson

frågor"). Det framgår av bl a dina egna kommentarer att andra räknar en del empiriskt avgörbara frågor som livssynsfrågor. (Frågor om existensen av olika paranormala fenomen är empiriskt avgörbara.) Vi talar därför till viss del om olika saker. Det är kanske ingen större nackdel i detta sammanhang, men jag tror det är av värde att tänka igenom vad man menar med begreppet livssyn.

Livsåskådningshuset

Göteborgs svar på Café Pan

Text och foto: Lise-Lotte Elman

Olof Buckard pratar i Livsåskådningshuset om humorn i humanismen.

– Jag vill ge människor möjlighet att komma och höra inspirerande, livsbejakande, andliga föredrag – föredrag som kanske kan förändra deras liv, säger Anita Blomquist.

Hon driver Livsåskådningshuset i Göteborg, där det varje vecka hålls ett föredrag som på något sätt berör personlig eller andlig utveckling. Hon har hållit på i två år och initiativet till verk-

samheten är helt och hållet hennes eget.

Egentligen finns inte Livsåskådningshuset i konkret mening: Anita hyr nämligen in sin verksamhet på antingen Café Plankan eller Café Maneten.

– Först hade jag en vision om ett stort, vitt hus som skulle heta "Vita Huset" – men som det är nu fungerar

det bra, så jag fortsätter nog så här tills vidare.

Det hela började 1987. En grupp människor samlades på Café Plankan i Göteborg för att hålla möten till förmån för lösandet av Christine Heuser-fallet. Christine Heuser var yoga- och meditationslärare och hade försvunnit spårlöst under en resa i Amazonas' djungel.

Anita var med i denna grupp och organiserade mötena. Och så föddes idén att skapa en utökad verksamhet med föredrag om allt möjligt inom det andliga området.

– Alla människor genomgår ju olika utvecklingsfaser och kriser. På Livsåskådningshuset kan de få höra saker som appellerar till dem, som hjälper dem att komma vidare, säger Anita. Och de kan träffa likasinnade.

En snabb blick på programmet för hösten visar att utbudet är mycket brett, ämnesmässigt sett: ensamhet, medialitet, reinkarnation, kvinnligt och manligt inom människan, självkännedom, astrologi, UFO, meditation, healing och mer därtill.

Är det någon skillnad mellan Livsåskådningshuset och Café Pan?

– Det finns naturligtvis många likheter. Men jag vill inte splittra mig i för många programpunkter. På Café Pan har de 3–4 programpunkter varje dag, och det är en grupp människor som lever på verksamheten. Jag har färre programpunkter eftersom jag sköter det ensam och inte lever av det.

Anita driver Livsåskådningshuset helt och hållet på sin fritid. Rent ekonomiskt går det bara precis ihop.

– Det är mycket arbete, men jag tycker om att arbeta. Och jag tycker det är bra att inte vara ekonomiskt beroende av verksamheten.

Till varje föredrag brukar det komma mellan 30 och 130 personer. Anita känner igen den stadiga publiken, men det kommer också nya hela tiden.

– Jag märker att kvinnodominansen minskat under åren, berättar hon. Visserligen är kvinnorna fortfarande i majoritet, men inte lika kraftigt som i början.

Hur väljer du ut dina föredragshållare?

– Det gör jag rent intuitivt, svarar Anita. Tidigare tog jag föredragshållare som jag inte själv trodde på, men det blev fel, så det har jag slutat med.

Föredragshållarna är både kända och mindre kända – till de förra hör till exempel namn som Olof Buckard, Marianne Fredriksson och Barbro Lennér-Axelsson. Men Anita siktar också på internationella stjärnor: en person som Shirley McLaine skulle hon väldigt gärna vilja få hit.

– Jag har kontaktat henne flera gånger, utan framgång. Men jag tänker inte ge mig. Jag ska ha hit henne. Så hon får allt se till att komma!

Anita skrattar. Hon har en stark tro på andliga resurser, såväl sina egna som varje annan människas.

Varje termin bestämmer Anita ett tema för föredragen. Denna termin är det "Kärlek, religion och mystik".

– Men jag vill avmystifiera begreppet mystik. Ta till exempel medialitet: jag tror att alla människor har den förmågan. Det gäller bara att locka fram den.

Själv besökte jag tre olika föredrag för att få en bild av verksamheten. Det blev Kristina Wennergren, Olof Buckard och Jan Bohman – och tre helt olika upplevelser.

Kristina Wennergren talade om "Star People" – människor som egentligen kommer långt utifrån världsrymden men som lever mitt ibland oss. Efter föredraget tog hon oss med på en stjärnresa: vi fick ligga på golvet (eller sitta på en stol om vi ville), blunda och lyssna på henne, samtidigt som vi lyssnade inåt och med öppet sinne tog emot de bilder som kom till oss ur vårt inre. Hon menade att bilderna kunde vara minnen från tidigare liv på främmande planeter, eller också innebar de att vi just nu reste iväg andligen till dessa fjärran platser.

Jag själv är inte direkt "troende" varken när det gäller reinkarnation eller andliga rymdfärder, men jag lydde och öppnade mitt sinne – och visst kom det bilder! Det bara sprutade. Efteråt fick vi skriva ner våra upplevelser, och jag skrev så pennan glödde – inte visste jag

Anita Blomquist, fd flygvärdinna, numera copywriter på en reklambyrå, är initiativtagare till Livsåskådningshuset och driver det på sin fritid. – Det är mycket arbete, men jag tycker om att arbeta, säger hon.

att det fanns så mycket inom mig som bara kunde "poppa upp" så där ur tomma intet.

Jag var på en planet som hette "Tura", den var blå och grön, och jag levde ensam med ett litet barn. Det är bara några få saker av allt som kom för mig. Och säga vad man vill om denna stjärnresa, men det är i alla fall mycket intressant att titta så här på sitt eget mentala "innehåll", oavsett hur man sedan vill förklara det.

Olof Buckard talade om vikten av humor i humanismen – inte minst inom

religionen.

– Den som inte också kan skratta åt sin egen tro, löper en stor risk att förlora sin andliga och intellektuella frihet, sa han bland annat. Jag tror att de som tror att de kan bli bara gudar, de är de djävligaste djävliga som finns! Jag är övertygad om att det har mördats mycket mer i Guds namn än i den andre potentatens.

Buckard berättade också om sin egen religiösa utveckling: barndomen i det kyrkliga Jönköping, kontakten med den ateistiske Hedenius under studieti-

Musik

Musik är mer än underhållning. Musik kan lyfta oss, göra oss lyckligare och friskare. Läkande musik – vore inte det en fin present till dig själv eller någon du tycker om?

Iris M. Kihlman

Visst berörs vi av musik. Varuhusen spelar bakgrundsskval för att vi ska bli på humör att köpa mer. Enligt *Hal A Lingerman* som skrivit boken "Musikens helande kraft", påverkas *kroppen* av mässingsinstrument, slagverk, kraftiga bastoner och elektronisk musik. *Känslorna* rörs av träblåsinstrument och stråkar. *Intellettet* stimuleras av stränginstrument. *Själ* får sitt av harpa, orgel, klockspel och högt stämda stråkar.

Fysikern och musikern *J Sternheimer* säger att elementarpartiklar vibrerar på frekvenser som överensstämmer med musiklagarna och att den materiella världen alltså kan betraktas som en form av musik.

Att musik kan lugna och läka är en uråldrig kunskap. Pythagoras sägs ha hindrat en ilsken man från att dra svärd genom att slå ett ackord på sin lyra.

I Bibeln står det att den onde anden vek från Saul när David spelade harpa för honom. (1 Sam 16.23)

Zenbuddistiska gongongslag, tibetanska munkars övertonssång och ljuden i meditationsmantra anses öppna andliga vägar. Tibetanerna talar om tonen F som "naturens grundton".

Shamaner och medicinmän botar lika mycket med mässande sång som med örtmediciner. I primitiva stammar vet man att musik kan vara gränsöverskridande. Man försätter sig i trance genom att dansa till trummors hetsande rytm. Den nya "acid house-musiken" går också ut på att få människor i extas.

Musik ger social samhörighet, ibland så det gränsar till masspsykos. När Bruce Springsteen sjöng "Born in

the USA" på Ullevi häromåret, stampade 60.000 personer takten så att enorma mängder jord under gräsmattan sattes i rörelse. Nu blir det inga fler rockgalor innan man byggt om stadion.

Farlig rock?

En del musikforskare hävdar att rockmusik får blommor att vissna och gör musklerna svagare. Läkaren *John Diamond* visade att det tryck som vanligen krävs för att övervinna en mans deltamuskel, är 20 kilo. När hårdrock dundrar i bakgrunden behövs bara fem kilo för att få muskeln att ge med sig. Det lär ha med rockens anapestiska da-da-DA-rytm att göra.

Rock kan göra oss bullerstörda och deprimerade. Men om vi gillar musiken blir skadorna inte lika stora. Det har docent Alf Axelsson och hans kollegor på Sahlgrenska i Göteborg konstaterat genom att göra mätningar på folk som går på rockkonserter.

Musik är mer än samlade ljud, harmonin har stor betydelse. Plantor växer extra bra när man spelar Brandenburgkonserterna för dem. Men när man spelar samma toner fast blandade så att det inte låter som musik, så slutar de växa.

Rysk forskning har visat att snabb musik höjer pulsen, andningsrytmen och blodtrycket, och ökar produktionen av olika stresshormoner.

Ett lugnt musikstycke i adagio eller largo, en lugn vaggande rytm som ligger nära människans vilopuls, sänker däremot blodtryck och andningsrytm.

Musik påverkar också vårt nervsys-

tem och vår matsmältning. Under barocktiden använde sig furstarna av tafelmusik för att klara att klämma ner sju olika sorters rätter. Philippe Telemanns musik ansågs vara extra bra för matsmältningen.

Musik kan vitalisera, förlösa ilska, lugna, lösa upp spänning och ångest, lyfta och inspirera, ge styrka och mod, förföra, irritera, göra oss fullkomligt galna eller överjordiskt saliga.

Den uråldriga indiska musikvetenskapen Gandarveda finns fortfarande tillgänglig genom att den Ayurvediska läkekonsten moderniserats och introducerats i västvärlden. På kassettband finns musik för att skapa harmoni – olika klanger vid olika tider på dagen.

Japanernas antika vetenskap om ljud – Kototama – har också förts vidare, bland annat genom fransmannen, musikern och akupunktören *Fabien Maman*, som undervisar vid Naturopathy College vid Sorbonne i Paris och i den egna "Academy of sound colour and movement" i London.

Musik påverkar cellerna

Maman använder bland annat ljud för att påverka akupunkturpunkter och för att balansera energicentra i kroppen.

Han har också, tillsammans med biologen Helene Grimaud, visat att cancerceller förstörs av en serie precisa ljud – medan friska celler inte påverkas av samma frekvenser.

Vid ett annat försök lät han Kirlian-

Iris M. Kihlman

fotografera blodceller som utsattes för toner från en xylofon eller vibrafon – och konstaterade att olika toner får cellerna att ändra färg och form! C gör cellerna längre. D är en "stark" ton som får cellerna att spraka av färg. Maman påpekar att D används mycket vid magiska riter i Brasilien och Afrika. E gör cellerna runda och A framkallar rosa färg.

Det här sambandet mellan musik och färg har påtalats förr. Somliga människor "ser" olika färger när de hör musik.

Sambandet mellan musik och form kan man konstatera genom att sprida ut sand på en metallplatta och spela fiol för den. Olika mönster bildas beroende på vilka toner man spelar.

Maman menar att man kan lösa både kroppsliga och själsliga problem med musik.

Musikterapi

Efter andra världskriget behandlade man i USA krigsinvalider med musik. Resultaten var strålande och en omfattande forskning inleddes på området.

På senare tid har man också i Sverige börjat använda sig av musikterapi inom sjukvården, vid fysiska, mentala eller känslomässiga störningar. Det finns till och med en utbildning för musikerapeuter på Musikhögskolan i Stockholm. För någon månad sedan kunde vi i teveprogrammet Medix se terapeuten *Margareta Wärja* hjälpa en svårt handikappad man och en pojke med psykiska knutar.

Terapin kan antingen innebära att man själv spelar instrument eller att man lyssnar på lämpliga musikstycken.

I musiken kan vi leva ut ilska, smärta och sorg, men också känna glädje och uppsluppenhet, säger *lektor Kurt Lindgren* vid Musikhögskolan i en artikel i tidningen Arbetsterapeuten. Musiken kan förstärka den sinnesstämning vi befinner oss i eller bryta den. Musiken kan fungera aktiverande, den kan dra igång utvecklande och förlösande fantasier. Genom musik kan vi komma till insikt och få kontakt med omgivningen.

Fysik, känsla, tanke och ande

Kompositören, vissångerskan och musikforskaren *Karin Liungman* håller med honom. Hon är mest känd för sina barnvisor, bland annat "Älgarna de-

– Musik är viktigt för den andliga utvecklingen. Jag får kontakt med min själ genom musik, säger Karin Liungman. Foto Nina Hedenius.

monstrerar", men gör också underfundiga visor för vuxna. I dagarna utkommer hennes femte LP "I denna magiska tid".

Hon förekommer också i Utbildningsradion, och hon reser och håller föredrag och seminarier runt om i landet om hur musik påverkar oss.

– För många år sedan läste jag om att korna mjölkar bättre och hönsen värper mer om man spelar vacker musik för dem. Sedan läste jag att växterna reagerar på musik.

– Jag tyckte det här var så fascinerande att jag ville lära mer. Så jag talade med forskare i Sverige och USA, gick en musikerapeututbildning i England, studerade musikpsykologi vid universitetet i Uppsala – och nu förmedlar jag mina kunskaper till andra.

– Jag brukar i mina seminarier tala om hur vi påverkas fysiskt, känslomässigt, tankemässigt och andligt av musik.

– Inom sjukvården kan man ge "ljudmassage" för nervsystemet och ämnesomsättningen, eller läka så snabbare genom att bestråla med ljudvågor. Musik stimulerar kroppens egna smärtlindrande ämnen och kan därför användas när man ska flytta patienter som har smärtor eller när man ska byta droppnålar. Vid förlösningar är det uppenbart att musik är bra – läkaren Gösta Åström har kommit underfund med det och spelar därför Vivaldi vid födslar. Använder man musik före operationer behöver man inte använda lika höga doser narkos.

– När det gäller känslan vet man att

musik väcker gamla minnen. Det är därför den är så bra att använda vid terapi. Dessutom öppnar den mellan höger och vänster hjärnhalva, mellan känsla och förnuft.

Inlärning går snabbare med musik. Inom suggestopedin (en viss sorts pedagogik) spelar man barockmusik när man till exempel ska lära sig ett främmande språk.

– Musik är mycket viktig för den andliga utvecklingen. Jag får kontakt med min själ genom musik, hamnar ibland i ett annat medvetandetillstånd när jag lyssnar på körer, harpmusik, orgel. Jag får en berikande skönhetsupplevelse.

Man ska välja sin musik som man väljer sin mat, tycker Karin. Liksom man går ut i kylskåpet och ser vad man har, känner efter vad man behöver och hur hungrig man är, ska man också lyssna på sitt musikbehov. Är man inte hungrig på musik ska det vara tyst. Är man sugen kan man prova sig fram, smaka på det ena och det andra och vara lyhörd för vad som känns bra.

– Vi har ofta musik i bakgrunden medan vi sysslar med annat. Jag tror att det är viktigt att vi nu och då ger musiken hela vår uppmärksamhet. Då upplever vi den så otroligt mycket starkare. Satsa på musiken och skaffa en bra ljudanläggning. Sitt eller ligg bekvämt då du ska lyssna. Koppla av. Hela kroppen är ett stort öra – "tredje örat" brukar jag kalla det. Vi är inte bara muskler och ben utan ett vibrationssystem. Det är därför vi påverkas så starkt.

Två annorlunda moderna kompositörer berättar hur de ser på musik. Och vad de helst själva lyssnar på.

Musik som medicin

Ole Saxe är naturläkare, chiropraktor och akupunktör och utbildar avspänningspedagoger i Skolan för helhets-syn.

Han är också kompositör, musiker och underhållningsartist, gör bland annat musik på beställning, glad eller ledsen musik, rap eller klassiskt, musik mot snuva eller kärlekssorg, allt efter behov.

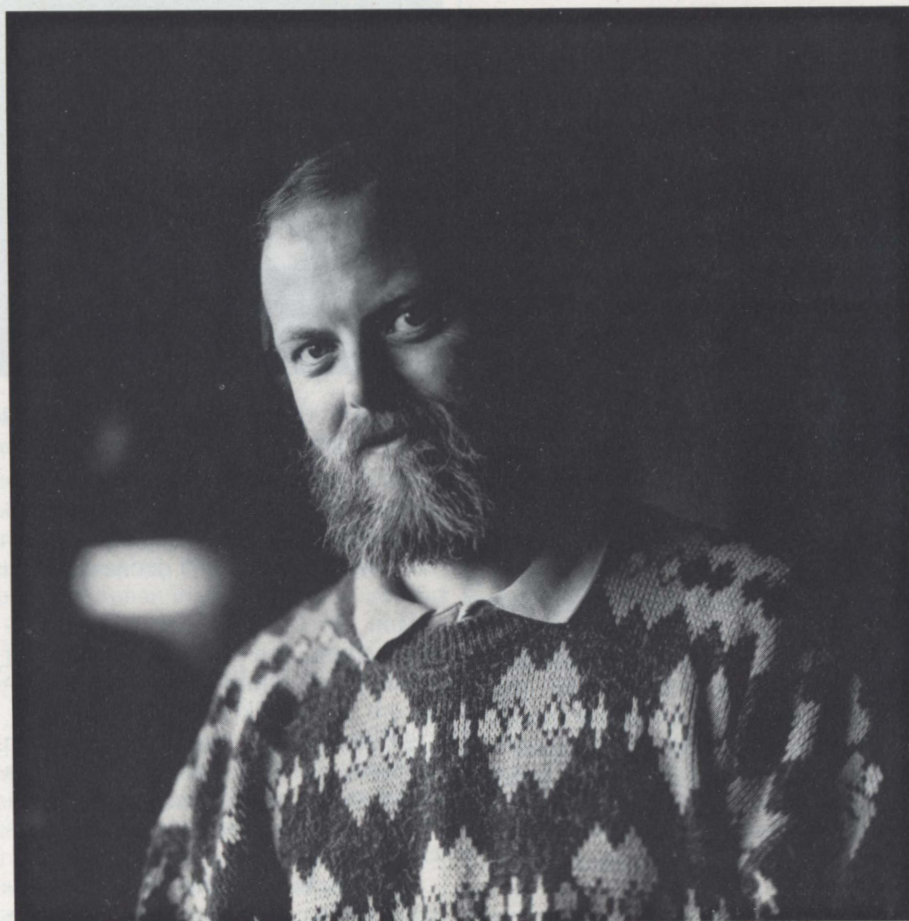
– Musik är helande, säger han. Men man måste pröva sig fram för att hitta rätt musik för varje enskild människa. När jag för några år sedan testade olika sorters musik för avspänningsgrupper, konstaterade jag att det var svårt att komponera musik som alla tyckte om.

– Det finns ju generella värden, vissa instrument har viss påverkan. Men vi har också en personlig prägling som är mycket stark. Om radion spelade gudomlig Mozart samtidigt som man fick stryk, kan man kanske ha svårt att lyssna på Mozart senare i livet.

– Självt tror jag också att vi präglas av tidigare liv.

– För avspänning gör jag numera bara ny, tidlös musik, med "lätta" instrument som harpa och flöjt.

– Avslappningsmusiken använder jag också när jag ger akupunkturbehandling. Jag märker hur patienterna blir lugnare och mer mottagliga.

– Musik är helande, anser Ole Saxe.

Fyra temperament

– När det gäller andra sätt att använda musik för helande, har jag funderat en del kring de fyra temperamenten koleriskt, flegmatiskt, sangviniskt och melankoliskt och de fyra elementen eld, jord, luft och vatten.

– Om man t ex saknar energi, behöver man mer eld, mer kolerisk dynamisk musik. När jag själv behöver energitillskott, lyssnar jag på Richard Strauss, "Alpsymfonin" eller "Zosprach Zarathustra".

Att dansa till rockmusik är också energihöjande, menar Ole Saxe, som inte tror på rockmusikens påstådda skadlighet.

– Jag har hört en del fin rock och jazz som givit hög inspiration och mycket fysisk kraft. Man kan få loss ag-

gressioner, urladda, skrika om man behöver. Det är ju för övrigt vad man ofta gör på rockkonserter. Rockkulturen har en stor terapeutisk mission. Ungdomar skulle säkert göra väldigt mycket mer bus om de inte hade musiken som ventil.

– Behöver man lugn och trygghet, väljer man hellre flegmatisk jordmusik, avspänningsmusik med långa toner, utan utpräglad rytm. Kitaro t ex.

– Sangvinisk luftmusik stimulerar intellektet och är bra när man fastnat i känslor och behöver aktivera förnuftet. Eller när man behöver lätta upp humöret. Den här musiken är matematiskt uppbyggd, finurlig. Den har humor. Bach är ett bra exempel.

– Den melankoliska musiken, som hör till vattnets element, väcker känslan. Den behövs då man inte riktigt är

i kontakt med sitt inre. Många kroppsliga sjukdomar orsakas av traumatiska minnen som "gömts" i kroppen. Musik med mycket vattenkvalitet får människor att gråta, löser blockeringar.

– Musik av Jean Sibelius har både kraft och känsla. Blues, folkmusik med dalton har en sugande melankoli.

Stor musik innehåller, enligt Ole, kontraster – speglar olika aspekter i en människas liv.

– Musik ska ha kraft och dynamik, sex, humor. Den moderna New Age-musiken är ibland litet väl ljuv och mesig. Hel musik hämtar också kraft från konflikt och frustration. Pina och plåga hör till, särskilt om det finns en förlösning i slutet av musikstycket. Man ska kunna känna igen sig, men det ska också finnas en väg ut, att förvandla spänningen till befrielse.

Iris M. Kihlman

Toomas Tuulse är arkitekt, medskapare av kursgården Wäxthuset på Väddö, och klassiskt utbildad kompositör. Han har skrivit pianomusik, körmusik, kammarmusik. Är ganska känd i sitt hemland Estland, där han framträtt i teve och ofta spelas i radio. Till en estnisk världskonferens i Australien förra året komponerade han ett orgelpreludium som han sedan själv framförde vid 13 konserter. Hans senaste verk "Crystal Light Symphony" säljs i Sverige som kassettband.

– De två senaste åren har jag kommit i kontakt med en helt ny sorts musik genom att komponera med hjälp av dator, säger han. Resultatet har blivit en musik med strukturer som känns mycket helande och välgörande för den som lyssnar.

– Med "Crystal Light Symphony" vill jag öppna sinnen och hjärtan. Jag vill att den ska uppfattas som spännande, få människor att uppleva mer – släppa kontrollen om sina förutfattade meningar om livet och hur musik ska funka.

– Jag tycker också om att sitta vid pianot och improvisera för en grupp människor. Där kan jag tona in grupp-

energin och använda min intuition.

– Musik är för mig den renaste och högsta konstformen, den andligaste, den som snabbast når människans djupare skikt.

Självt lyssnar Toomas helst på barockmusik. Annars växlar det. Ett tag lyssnade han dagligen på Leif Strands "12 årstiderna". En annan period var det Ola Magnell och Paul Simon som gällde. Björn J:son Lindh platsar alltid. Liksom Igor Stravinskij.

Här har du förslag på musik, till dig själv eller som gåva åt någon du tycker om. Den här litet speciella musiken hittar du t ex hos bokhandlarna Vattumannen och East & West i Stockholm och hos Näckrosen i Göteborg.

Maria Seppänen på Vattumannen har gjort urvalet:

Silver Wings. Titana m fl av Mike Rowland.

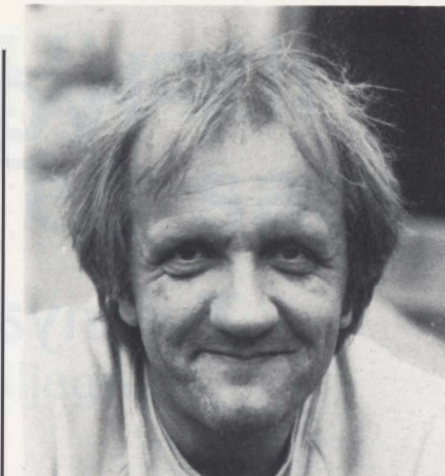
Silk Road m fl av Kitaro.

Morning Breeze av Anogama.

Exotic Dance av Anogama och Sebastianio.

Bashos Pond av bl a Deuter.

Sounds of the heart. Colours of light.

– Med min musik vill jag öppna sinnen och hjärtan, säger Toomas Tuulse.

Av Karonesh Symmetry av Christian.

Assention av Clifford White.

Moon Water av Fleming Petersen.

Adante. Largo. Adagio. Pastorale av Lindinstitutet.

Crystal Light Symphony av Toomas Tuulse.

Cosmic Phantasy av Ralph Lundsten.

Eternal Travel och No Limits av Mikael Nordfors.

Musik för helhet och avslappning av Ole Pullar Saxe

Element Meditation

är komponerad och inspelad av Ole Pullar Saxe inspirerad av de 4 elementen, med syfte att ha en läkande effekt.

Luft (Moln) skapar lätthetskänsla, stimulerar kreativitet och tankerikedom.

Vatten (Havet) Lugnande och känslöbefriande. Läkande för själen.

Eld (Ljuset) Energigivande uppladdande, befrämjar livsglädje.

Jord (Slätten) Ger trygghet, lugn och stadga, stabil kraft.

Inre Rymd

är en avslappningskassett med Ann Pullars behagliga röst på sidan A. Hon ger dig en grundträning med jag-stärkande positiva suggestioner. Denna sida används till dess du av egen kraft behärskar avslappning.

Sidan B

är 2 stycken avslappningsmusik av Ole P. Saxe med en expansiv och lugnande effekt. Kassetten används bl. a. på Avslappningslärarutbildningen som Ann och Ole driver i stiftelsen Skolan för Helhetsterapi.

Sidan A: "Fiesta", en livsbejakande fest av spanska toner. "LivsRum", signatur från teatergruppen LivsRum. "Kosmos Rapp", en rapp-talk inspirerad av Martinus. "Vårvarm Blues", sensuell Soul-Blues. "Natten som blir dag", gripande Ballad. Sidan B: "Blåande Berg", en lugn, symfonisk hymn till Siljan. "Pax", en positiv jazzvals. "Jag ville, jag vore" tonsatt Frödingdikt om Indien. "Månens vuggevis", dans "hyggestämning".

Kassetterna beställs lättast genom att sätta in beloppet (75:- kr/stk eller PAKETPRIS: 200:- kr för alla 3) på Postgiro 34 71 36-4. Annars tillkommer 25:- kr i postförskott. HÄLSOSTUGAN, Box 48, 790 34 Siljansnäs tel. 0247/228 25

Flygande tefat

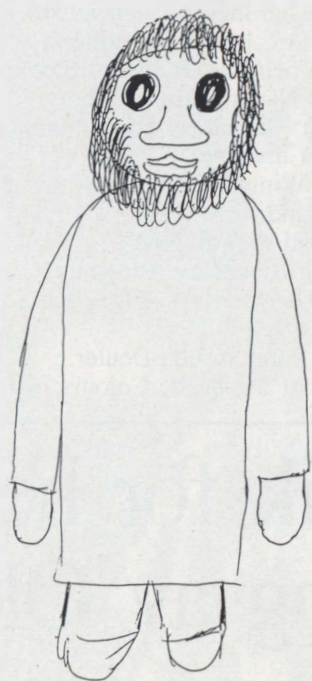
Två nya böcker på svenska

I Sune Hjorths och Ante Jonssons bok *Fantastiska resor med UFO* med undertiteln "Besök hos utomjordiska civilisationer" (Zindermans 1989) får vi veta, från rymdkvinnan Jenny, att det sannolikt går fasansfullt illa för oss jordmänniskor. Jenny meddelar: Det har börjat hända saker på olika håll i världen, och de tyder alla på samma sak. Det blir antagligen ett krig som kommer att drabba stora delar av jordens befolkning. "Det kommer att bli så förödande, att ni förmodligen drabbas av en våg av sjukdomar som ni inte kan råda bot på. - - - Det vanliga är att benstomme, tänder och naglar mer eller mindre blir till ett fint pulver. Kroppen för övrigt blir intakt. - - - Du upptäcker det inte förrän det är för sent. - - - Tänk dej en sådan värk (som tandvärk) i alla tänder och i fingrar och tånaglar! Lagg sen till värk i samtliga ben i din kropp och tänk att detta kan fortgå i flera år. - - - Du bara faller ihop som en oformlig massa, och strax efteråt är du död! Tänk dej att du själv går på gatan och möter någon som bara blir en köthög framför dina ögon, eller att du kommer hem och finner de dina som dallrande högar på golvet!"

Hu, så hemskt! Lyckligtvis finns det en dryck, som förebygger sjukdomen. Receptet har tydligen Ante Jonsson!

Det mesta i "Fantastiska resor med UFO!" handlar om Ante Jonssons upplevelser. Han har fått följa med till rymdfolkets hemplanet, "förmodligen den längsta resa en svensk medborgare någonsin gjort", skriver Sune Hjorth. Han var borta tretton timmar, och under frånvaron från hemmet ersattes han av en exakt kopia av sig själv!

Ante Jonsson får en del upplysningar av sina rymdvänner, bland annat att det var rymdfolket som gav oss de tio budorden och att Jesus var en "de-lef", dvs rymdman. Jesus döddes förresten aldrig, utan han sövdes ner för att senare väckas och förflyttas till en

Rymdman enligt Ante Jonsson. Ur "Fantastiska resor med UFO".

annan plats, där han skulle fortsätta sin verksamhet!

Kontakt med UFO! (Zindermans 1989) är Boris Jungkvists fjärde tefatsverk. I ett kapitel återger han, med tydligt gillande, Adamskianhängaren Fred Stecklings åsikter om baser på månen. Jungkvist skriver: "Steckling anser att NASA känner till de utomjordiska baserna på månen. I kodmeddelanden till Kontroll Jord i Texas berättade USA-astronauterna om de otroliga ting som mötte dem, när de på nära håll såg baserna. Men informationerna behandlas som TOP-SECRET. Den enorma dollarsatsningen på Apollolandningarna hade inte ett vetenskapligt mål. Månfärderna var ett spel inför galleriet och publiken. Mänskligheten var totalt ovetande om det verkliga syftet med

månlandningarna. Syftet var att ta reda på vad utomjordiska intelligenser sysslar med på månen! Astronauterna upptäckte baser med maskiner vars syfte och användningsområde de inte hade en aning om."

Men de bevis Jungkvist lägger fram för månbasen är otillräckliga. Hans svaghet som skribent är att han ofta inte alls upplyser om sina källor, utan i stället använder en enkel påståendeform, och eljest ofta nämner källorna i alltför diffusa ordalag. Källkritik är inte heller hans starka sida.

Den intelligenta läsaren vill kunna göra en egen bedömning av de informationer som ges, och för att kunna göra det behöver han exakta uppgifter om vilka källor som använts – och källors källor – samt karakteristik av dessa, gärna också en bedömning av dem, gjord av författaren. Läsaren vill känna att han kan ha förtroende för författaren på grund av dennes kunnskap och omdöme. Förtroende kan han ha om författaren är noga med att upplysa om sina källor och om författarens val av källor tycks vara gott.

Boris Jungkvist har ett starkt engagemang som man kan ha respekt för. Av intresse är de svenska fall som han berättar om. Hans redogörelser tyder på att det finns åtskilliga märkliga UFO-fall i vårt land, som förtjänar att tas på allvar. Men kan man lita på Jungkvists berättelser? Anders Liljegren – som är en av Sveriges kunnigaste ufologer – anser att man på nästan varje sida hos Jungkvist kan se felaktigheter, missuppfattningar, överdrifter eller redan avslöjade fall.

Tidigare hemligstämplade, nu offentligt gjorda amerikanska UFO-rapporter – som Jungkvist citerar från – är intressanta. De antyder existensen av främmande farkoster eller sonder i jordens atmosfär, men de bevisar inget.

Läsaren kan knappast vinna ökade kunskaper eller ökad förståelse genom

att läsa vad Boris Jungkvist skriver. Man får sätta frågetecken överallt. Han ger inga svar, endast antydningar om att händelser av stort intresse har inträffat.

Medan Boris Jungkvist är en gammal ufolog, är Adamskianhängaren Sune Hjorth en ny. Han ställer upp på Ante Jonssons berättelse om kontakt med UFO-varelser, som han finner trovärdig. Har han inte hört talas om sådana mentala fenomen som hallucinationer, självbedrägerier, omedvetena och medvetna fantasier och att en del människor kan ha svårt att skilja mellan inre och yttre upplevelser? Det förekommer faktiskt att människor i ett tillstånd av utifrån sett djup medvetlöshet kan ha drömmar så tydliga att de efteråt tror sig ha upplevt något i vår gemensamma verklighet! (Det finns exempelvis flera fall där religiöst troende har drömt att de besökt helvetet, blivit övertygade om detta pino-rums existens och sedan kommit tillbaka och varnat mänskligheten för dess fasor. Flera böcker har skrivits på det temat.) Det är mycket sannolikt att åtskilliga skontaktfall är av den typen, såsom fallen Adamski och Bender. Och varför inte fallet Jonsson? (Ante Jonsson har haft flera upplevelser på kvällen och om natten, i anslutning till sömnen.)

I alla händelser har det mänskliga psyket en del konstiga egenskaper, som kan lura många. Det är därför klokt att vara försiktig med att godta berättelser, hur ärliga och övertygade berättarna än förefaller vara, om kontakt med UFO-varelser (det finns många helt olika historier av det slaget) gudar, änglar, djävlar, andar, tomtar, alfer, skogsrå och allt vad det kan vara, som ses – vittnena är ofta helt förvissade om att de varit med om något verkligt. Kvinnor som förr brändes som häxor kunde vara fullt övertygade om att de faktiskt varit tillsammans med djävulen – lika övertygade som Ante Jonsson, George Adamski och flera andra är om sina kontakter med rymdfolk.

Sune Hjorth har inte tillräckliga kunskaper om det mänskliga psykets konstigheter för att kunna ta en vettig ställning till Ante Jonssons upplevelser. Samma gäller Boris Jungkvist, som berömmar Hjorth för en briljant presentation av fallet Jonsson.

Ante Jonsson själv är kanske i god tro.

Svenska ufologer som man kan ta på allvar är Anders Liljegren, Håkan Blomqvist och Clas Svahn, samtliga i AFU, Box 11027, 600 11 Norrköping.

SM

Sune Hjorth berättar en saga

Anders Liljegren

Sagobok för religiösa ufologer – så skulle man kunna beteckna Sune Hjorths och Ante Jonssons *Fantastiska resor med UFO* (Zindermans, 1989).

Sune Hjorth är ny i UFO-facket. Han har inte hört talas om det svenska Domstensfallet, när jag fört det på tal. Ändå har Ante Jonssons berättelse, som Hjorth i kraftfulla ordalag stöder, en del likheter med "kidnappningsförsöket" i Skåne på 50-talet. Förra året fick vi ju veta att Domsten var ett simpelt skämt från början till slut. Det bekräftades av tre personer som stod de två vittnena nära, men det förvånar mig inte om "fallet" dyker upp i nya sammanhang.

Också Ante är nära att kidnappas av ruskiga varelser på en mörk skogsväg. Kampen med dessa diffusa varelser (sidan 63) är som lånad från den skånska historien. Från att vid första mötet ha varit en uppenbar skräckupplevelse blir de fortsatta träffarna med de främmande varelserna betydligt mer positiva, med fantastiska resor till en utopisk värld. Stig Rydberg och Hans Gustafsson presenterade ett likartat förvaltningsnummer när de konfronterades med det ockult-religiösa behovet av frälsare från rymden som skånska ufologer hade.

Att "kontaktpersoner" möter olika slags varelser, tydligen med helt olika inriktning och motiv, är förvisso inte ovanligt i utländska historier. Kontaktmannen Pat McGuire i Wyoming har först sett tefaten kidnappa och stympa boskap och senare haft möten med en rymdvarelse (?) som presenterat sig som ärkeängeln Mikael. Tala om märkliga dubbelspel!

Exilkubanen Filiberto Cardenas, bosatt i Florida, kidnappades den 3 januari 1979 inför ögonen på tre nära vänner och återkom två timmar senare till en plats några kilometer därifrån. Se-

nare upplevde Cardenas kontakter med andra slags varelser tillsammans med sin fru. Precis som Ante Jonsson påstår han sig ha besökt de främmande varelsernas baser på havsbotten. Ett sådant fall finns också i Puerto Rico. Om Hjorth hade varit angelägen om att hjälpa upp Antes trovärdighet, hade han ju kunnat luska fram detaljer om de här fallen.

Hjorths underskrift på Ante Jonssons historia är total och reservationslös: "...hela hans berättelse med dess myller av häpnadsväckande, exakta uppgifter vittnar om trovärdighet." (Sidan 33.) Antes nöjesteleportation till New York med 200 dollar på fickan (en dröm?) bär enligt Hjorth "trovärdighetens prägel". (S. 51.) "Berättelsen om Antes besök på hemplanet är otroligt fascinerande allt igenom." (S. 41). I telefon till mig säger Hjorth till och med att Antes teckningar av varelser och utopivärldar har något slags bevisvärde. Man baxnar!

Så "fascinerande" är Antes historia faktiskt inte för oss som taggat oss igenom hundratals liknande berättelser från olika länder. AFU:s arkivarie Sven-Olov Svensson har gjort upp en katalog med cirka sjuhundra kontaktfall, alla beskrivna i våra samlingar av böcker, tidskrifter och klipp. Amerikanen Robert Bartholomew har nyligen publicerat en kritisk doktorsavhandling baserad på omkring trehundra "kontakter".

Det mest fascinerande (och frustrerande) med boken är att en svensk gymnasielärare (Hjorth) i herrns år 1989, utan en djupgående undersökning, så kritiklöst kan tro på dagbokliknande anteckningar från en person som till exempel har en tvivlare i sin egen hustru (s 66) och som skolkar från jobbet och ljuger för frun (s 86). De som läst Antes originalmanus, som cirkulerat i UFO-kretsar i flera år, menar

att många aspekter på fallet inte kommer fram i boken, framför allt rymdkvinnans idealiserade likhet med Antes ungdomskärlek.

Boken berättar ingen ramhistoria. Vem är egentligen Ante Jonsson? Vad har han för bakgrund, vilka intressen? Har han bokhyllan fylld med UFO-litteratur? Vad tror hans fru (och andra närstående) egentligen om det som händer? Vad har andra observerat som eventuellt kan bekräfta det Ante skriver? (Cardenas, se ovan, har åtminstone vittnen.) Vilka andra UFO-händelser har inträffat i trakten? Hjorth tappar här bort den uppenbara kopplingen mellan Urshultsfallet – se UFO-Aktuellt 3/85! – och Antes besök på havsbotten samma natt. Efterhandskonstruktion eller vad...?

Ante Jonssons berättelse är intressant. Jag kan naturligtvis inte påstå att Ante ljuger, men hans trovärdighet har verkligen inte förbättrats av förbindelsen med Hjorths uppenbart okuniga och okritiska penna. Med säkerhet

hade historien berättats bättre av någon som besökt Ante i hans hem, intervjuat familjemedlemmar, talat med grannar och arbetskamrater, poliser och läkare...

Antes berättelse om vad som hände den 3 februari 1984 har ett drag av trovärdighet, trots motsägelser. (Se Håkan Sterners utredning i UFO-Aktuellt 1/85.) Precis som i så många andra fall förstörs emellertid denna uns av trovärdighet av fortsatta broderingar, som saknar den realism som eventuellt finns i det ursprungliga vittnesmålet.

De personliga, rent psykologiska vinstmotiven med att berätta en sådan här märklig historia skiner starkt igenom. Ante skriver att han under större delen av sitt liv stått under observation av kvinnan från rymden. Att följa Antes liv och gärningar är hennes livsuppgift. Nu har hon kommit till jorden för att enlevera just honom till en utopisk värld. Vilken man skulle inte känna sig smickrad av en sådan situation? Stundtals är berättelsen präglad av starkt sex-

uella undertoner.

I berättelsen hittar man också lånegods från liknande historier. Jag fäster mig till exempel vid det i tid och otid återkommande behovet att dricka te och äta mat tillsammans med "rymdvarelserna". Jag noterar inte mindre än 15 måltider i Antes text. Det motivet går ju igen i de flesta kontakter med andra världar, alltifrån Adamski till folktrons bergtagningar.

Det här är utan tvekan det mest spekulativa med UFO-anknytning som getts ut av någon svensk författare, fränsett sådant som verkligen är menat som science fiction. Det bådär inte gott för svensk ufologi om den här boken skall ange tonen för framtida "UFO-litteratur". Det jag vänder mig emot är inte Antes historia som sådan, utan Hjorths fräckhet att utan minsta undersökning föra den till torgs. Vi rodnar alla och skäms å Hjorths vägnar.

Jag föredrar "Bland tomtar och troll" som kvällsläsning att somna till.

Jungkvists fjärde UFO-bok

Anders Liljegren

1989 kan komma att gå till UFO-historien som ett skiljeår i svensk ufologi. K. Gösta Rehn, som genom sina faktsäckade böcker på 60- och 70-talet gav en behövlig seriös touche åt ett annars mycket mytomgärdat ämne, gick ur tiden. Samtidigt förelåg på hösten tre nya böcker på svenska som alla – mer eller mindre – ger ufologin en kick åt det oseriösa eller ockulta hållet.

Värst av de tre är Sune Hjorths presentation av ifologin, kopplad till Ante Jonsson märkliga kontaktberättelser. Whitley Striebers "Genombrott" är, trots olikheterna, i grunden ett utslag av samma mysticism, om än betydligt

mer ytligt kritisk, välskriven och välredigerad.

Om man nu hade kvar några förväntningar på skärpa och källkritik, så borde svensk ufologis nestor (när nu Rehn är död) Boris Jungkvist, författare till *Kontakt med UFO!* (Zindermans) ha kunnat uppfylla dem, men han gör det verkligen inte. Boris är starkt medveten om att han genom sina fyra böcker ärvt opinionsbildartronen på UFO-området, och gör knappast någon hemlighet av det. Hans böcker och självskapade image har inga som helst stänk av blygsamhet... tvärtom.

Att ge ut böcker inom ett kontrover-

siellt ämnesområde gör nästan automatiskt att man drar på sig massmedia, inklusive de eterburna medierna. Nu senast såg vi som har kabel-TV Jungkvist göra reklam för sin bok nummer fyra i ett program om New Age-rörelsen i TV-3 den 3 november.

Bland nytidssaliga spåkåringar, aggressiva präster och en vettlöst trummande och skrikande shaman förkunnade Boris Jungkvist sitt budskap: Tefaten är utomjordiska, Jesus var en rymdman, Gud fader själv var en rymdskeppskapten... Jag tippar att Jungkvist blir ett stående inslag i TV 3:s underhållningsprogram; detta var

bara andra gången. Också det första framträdandet (se sidan 132 i Jungkvists nya bok) var en PR-mässig katastrof för ufologin.

Jungkvist var visserligen klädsamt tveksam till om han skulle ställa upp, när jag talade med honom några dagar före inspelningen, men frestelsen till litet personlig publicitet blev väl för stor...? Man drar sig till minnes Carl-Axel Jonzons berömda valspråk: "Det spelar ingen roll vad man säger, bara man säger något..."

Redan titeln på Jungkvists nya bok, "Kontakt med UFO! Utomjordiska intelligenser är här!", får säkert kritiker att höja på ögonbrynen. De två utropstecknen på framsidan avslöjar obarmhärtigt det spekulativa draget i Jungkvists författarskap. Som bekant behöver verkligt seriös information inte förstärkas med utropstecken. Sådan information brukar tala för sig själv.

Nu är det lätt att förfalla till ensidig kritik. Därför jag vill nämna några uppenbara förtjänster hos Jungkvists böcker: Jungkvist skriver flytande och lättläst, han blir sällan tråkig utom när han upprepar sig (och det är inte så sällan, flera av kapitlen känner man igen från hans tidigare epos). Jungkvist gör bra sammanfattningar av olika skeenden i UFO-historien (inte minst den amerikanska), om han råkar få tag i bra och trovärdiga källor, men tyvärr är källorna ett av hans problem. Mest trovärdig blir han när han ganska neutralt beskriver svenska iakttagelser som han själv undersökt per telefon eller vid personliga besök. Här når han ibland fram till fenomenets källsprång, där vattnet är någorlunda rent och klart.

Det huvudsakliga intrycket av Jungkvists böcker är dock tre negativa drag: 1) dålig källkritik, 2) upprepningar av sådant som redan är bekant för de flesta (ofta genom Jungkvists tidigare böcker) samt 3) bristande spegling av nya skeenden inom ufologin och alternativa förklaringsmodeller till fenomenen.

Minst ett tiotal av de bärande kapitlen i "Kontakt med UFO!" upprepar okritiskt gamla slitna myter utan att tillföra dem något nytt. Undantag är möjligen kapitlet om Vaddöfallet, där Jungkvist som förste ufolog fått fram ett definitivt datum för händelsen – jag är dock skeptisk till exakta dateringar som dyker upp först efter mer än 30 år.

Runt klotet finns hundratals verkliga forskare som fortsätter att gräva i de gamla vandringssågner som Boris ostört låter vandra vidare, till exempel Spetsbergenfallet. Resultatet av de ssa

forskningar återfinns i tidskrifter som Boris förmodligen aldrig läser: Magonia, Fortean Times, Just Cause, International UFO Reporter, Quest, Skeptical Inquirer med flera. För en författare borde det vara A och O att hänga med i den aktuella debatten. Jungkvist gör det uppenbart inte.

I fallet Spetsbergen (s 44–47) finns det starka skäl att ifrågasätta de olika versionerna av storyn, inte minst de som Jungkvist presenterar. Den engelska gruppen Quest ställde frågor till norska försvarsdepartementet 1985 och fick veta att norska jetplan inte kunde nå Spetsbergen år 1952; man hade helt enkelt för kort aktionsradie från baserna på norska fastlandet. Spetsbergen ligger cirka 70 mil norr om Nordkap.

Avståndet från det nordligaste norska flygfältet är omkring 600 nautiska mil (111 svenska mil, jämförbart med sträckan Stockholm-Treiksröset) enligt ett brev från Norges flygattaché i Washington 1986. Attachén, överstelöjtnant Roald Alstad, var aktiv inom flygvapnet i början av 50-talet och har aldrig hört minsta rykte att något UFO kraschat.

De första generationens jetplan (Vampires) som norska flygvapnet förfogade över 1952 (Jungkvist talar om en F-84 Thunderjet, varifrån har han fått den uppgiften?) användes inte över Spetsbergen på grund av avståndet. Om detta stämmer – och det borde vara lätt att kontrollera – faller historien platt till marken. Dessutom: enligt

UNCLASSIFIED

~~SECRET~~

Larsen Air Force Base, Washington

6 January 1953

I. Description of Incident

At 1515 Z over sixty varied military and civilian sources observed one green, disc-shaped object. The observations continued for fifteen minutes during which time the object moved in a southwesterly direction while bobbing vertically and going sideways. There was no sound. An F-94 aircraft was scrambled but a thirty minute search of the area produced negative intercept results.

II. Discussion of Incident

A check of adjacent radar sites revealed no unusual returns or activity in the area. The winds were generally from 240° below an overcast at 12,000'. Thus the object would appear to move against the wind since it must have been below the clouds. There was no air traffic reported in the area.

III. Conclusion

Unknown

Sonoma, California

10 January 1953

I. Description of Incident

At 2345 Z two civilian sources observed one small flying object moving at a great rate of speed and performing violent maneuvers. The object's sound was similar to that of a jet aircraft. The object made three 360° right turns in nine seconds then performed abrupt 90° turns first to the right, then to the left. The object then stopped, accelerated to its former speed, rose vertically and disappeared.

II. Discussion of Incident

The only known aerial object capable of appearing to go through the described maneuvers would be a balloon; however, the time factors and velocity estimates do not support this conclusion.

III. Conclusion

Unknown

Ur "Kontakt med UFO!"

T53-3695

1920 års traktat är Spetsbergen demilitariserat. Överflygningar av stridsflygplan tillåts inte, och regeln följs uppenbarligen av i varje fall Norge.

För övrigt har man inte kunnat spåra de norrmän som påstått ha varit inblandade i historien (general Darnbyl etc.). Namnen i sig förefaller "icke-norska". Det är förvånansvärt att en sådan här uppenbar skämthistoria (som först dök upp i Tyskland och inte i Norge) kunnat överleva så länge. Hur kan Jungkvist ha mage att påstå att rapporten kommer från " trovärdiga norska källor"? Hur vet han att Saarbrücker Zeitung är en "ansedd" tidning?

Hur är det sedan med astronauternas observationer i rymden, som på sidan 58 blir ett huvudnummer i författarens beviskedja för ET-hypotesen, om flertalet av dessa "observationer" i själva verket är förfälskningar och hjärnspeken hos andra starkt spekulativa författare (som Maurice Chatelain och Fred Steckling), eller astronauternas egna feltolkningar av möten med ordinära satellitresor i rymden...? Jungkvist tar inte upp James Obergs och Robert Schaeffers trovärdiga kritik som motsäger Steckling, Brian, Chatelain med flera. Steckling är ju en känd Adamski-anhängare och vill "bevisa" att månen är befolkad bara för att hans "guru" en gång skrev så.

I valet mellan åsikter och påstådda fakta, som förs till torgs av diverse personer som nästan alla skryter med NASA-kredentia, väljer jag utan tvekan den skeptiskt-kritiska hållningen. (NASA är ju liksom CIA en storindustri där det också ryms en del lustigkurrar på avlöningslistan.) Inte minst gäller detta fotot på sidan 11, som är en okänd japansk förfälskning, det borde väl Jungkvist veta? På ett officiellt NASA-foto har den japanska UFO-organisationen CBA retuscherat bort nospartiet av astronauternas farkost så att ett par vanliga solreflexer i plåten ska framstå som fritt svävande ljusföremål. Jungkvist ger inte ens korrekta uppgifter om under vilken rymdfärd fotot togs: Gemini 8 (december 1965), inte Apollo 12... Men Jungkvist är åtminstone konsekvent, samma faktafel finns i hans bok nr 2.

Jungkvists bok innehåller rader av förvånande misstag. På två ställen säger han att 800 piloter gjorde observationer år 1947 (s 19 och 84). Samma fel återfinns i bok nr tre. Visserligen samlade Ted Blocher 800 rapporter, men om Jungkvist slår upp sitt exemplar av "Report on the UFO wave of 1947", kapitel 3, så hittar han bara 22 pilotfall. Enkelt att kolla.

Värre är det med en lång rad andra uppgifter och invecklade saksammanhang, som kräver ett envetet grävande och jämförande i böcker och tidskrifter för att man ska komma till rätta med dem. Att konstatera bakgrund och influenser till vissa rykten på UFO-området kan kräva månaders arbete, ja ibland flera år. Jag är övertygad om att man på var eller varannan sida i Jungkvists bokproduktion hittar felaktigheter och överdrifter. Jag har långa listor på suspekta uppgifter, men måste gräva i AFU:s arkiv för att få svart på vitt. Man vill ju inte föra nya spekulationer till torgs.

Det plågsamma är att någon faktiskt borde rätta sådana här vandringsmyter om vi ska få någon ordning på svensk ufologi. Svensk ungdom förvillas av falska uppgifter helt i onödan därför att Jungkvist och hans gelikar inte kan sin sak, inte bryr sig om att kolla, inte följer med i tidskrifterna och den internationella debatten. Man kan faktiskt uträtta en del också genom att – sittande vid ett skrivbord – jämföra uppgifter från två olika källor!

Jungkvist har nu istället valt en annan väg och slutit sig till de "gäng" som tycker det viktigaste är att frysaande stå på en kulle och ta egna nattliga färgfilmer av ljusfenomen som man sedan inte har resurser att analysera. Det är beundransvärt, men kan man egentligen vara helt säker på vad folk i trakten hittat på? De här "gängen" är ju mycket noga med att i förväg annonsera sin lokala närvaro i pressen!

Varför publicerar Jungkvist inte ens en stillbild från den egna filmen, om den nu är så sensationell? Han hade ju chansen att för oss alla som tvivlar i bild bevisa att det inte var en uggla.

Nej, Jungkvists naivitet upphör faktiskt aldrig att förvåna. George Adamski återupprättas (s 104–105) efter att i förra boken ha kallats "charlatan och ett villigt redskap för CIA:s intentioner" (bok 3, s 116). Vad skulle Rehn ha sagt om den helomvändningen? Varför kommer den nu? Var Jungkvists tidigare åsikt bara spel för galleriet?

Jungkvists underskrift på Sune Hjorths bok (sid 50–51) är ett krypande på knä utan like i svensk UFO-litteratur. Sune Hjorth är "väl bevandrad och duktig", boken "briljant" och skriven med "en utomordentlig och klar tankeklarhet", "... det finns ingen anledning betvivla äktheten i Ante Jonssons berättelse...". Boken presenterar "fantastiska fakta, som är klart verklighetsförankrade!" Har Boris Jungkvist för-

lorat all bedömningsförmåga?

Några andra exempel på dåliga data: Gindilisrapporten (s 64–67) är i stor utsträckning en statistisk studie av sovjetiska robotuppskjutningar på 60-talet, när delar av den ryska vetenskapen inte kände till att sådana militära experiment gav upphov till starka ljusfenomen.

Paul Hellbergs teckning jämförs med Jorma Viitas fotografi (s 127). Det är möjligt att det ligger någon underfundig sanning i en sådan jämförelse. Den danska Adamski-föreningen IGAP publicerade nämligen för 13 år sedan en ingående analys av Viita-fallet som entydigt pekade på en bluff. Viita hade fotograferat en modell, vilket också bekräftades av amerikanska GSW:s dataanalyser. Svärtningsgraden på objektet visade att det Vittas fotograferat troligen var av plast eller målat trä. Men hur ska Jungkvist veta det när han inte följer med i litteraturen? Viita-fotot används i utställningssammanhang av en med UFO-Sverige konkurrerande riksorganisation.

Tea Sannebrants observation från 1946 (s 115–117) är välkänd för många ufologer, men inte för Jungkvist. Den publicerades inom ramen för en artikelserie i UFO-Information år 1977. Men då såg hennes 1946-historia annorlunda ut: inga varelser med snablar, vännerna Sven och Barbro såg inget, och så vidare.

Varför har berättelsen förändrats? vore en logisk fråga. (Eftersom jag mest sitter vid ett skrivbord har jag väl ingen rätt att ställa sådana intrikata frågor...?) Jag skulle gärna träffa fru Sannebrant och göra en egen bedömning eftersom jag absolut inte litat på Jungkvist. 1977 hade fru Sannebrant många UFO-observationer att berätta om, inte bara denna från 1946, men det förtiger Jungkvist, eller också vet han inte.

(Som en parentes kan jag inte undgå att berätta för fru Sannebrant, om hon nu råkar läsa detta, att någon timme före hennes iakttagelser den 14 december 1946 sågs "fyra tallrikar" över Bulltofta, en rapport som jag förgäves sökt få bekräftad med fler detaljer. Rapporten lär ha publicerats i "Snällposten" (Sydsvenskan) men där har jag inte lyckats hitta den i december 1946. Kan någon hjälpa mig...?)

Med utgångspunkt i felaktiga och överdrivna data (av vilka jag här blott nämnt ett fåtal exempel) kan man hävda vilken teori som helst. När Jungkvist därför med mycket stor frenesi menar att UFO-fenomenen är utomjordiska rymdskepp, kan han inte bli trodd.

"De flesta internationellt kända UFO-forskare och intresserade vetenskapsmän stöder ET-Hypotesen", skriver Jungkvist på sidan 7. Var har Jungkvist egentligen varit de senaste tjugo åren? Har han inte läst vad Allen Hynek, Jacques Vallée, Hilary Evans, Jenny Randles, Chris Rutkowski, Michel Monnerie, Mark Moravec, Gordon Creighton, John Rimmer, Paul Devereux, Michael Persinger, John Keel, Cynthia Hind, John Spencer, Scott Rogo med flera skrivit om mängder av alternativa hypoteser?

När Jungkvist ska försöka se UFO:s "ur ett ovanligt perspektiv", leder det honom till en spiritistisk seans med automatskrift, för säkerhets skull efter 12-slaget... "Channeling" är mycket populärt i USA just nu, men varför måste vi ta hand om allt skräp som kommer från USA? Vad finns det för faktasäkerhet i det material Jungkvist får fram under en sådan seans?

Boris avsikt kan knappast vara att objektivt informera och spegla debatten inom ett intellektuellt mycket intressant problemområde. Hans syfte är att övertyga allt och alla om att tefaten är utomjordiska. Redan 1977 skrev jag som kommentar till Jungkvists första bok: "Skall tefatssaken vinna gehör, och skall vi få igång en effektiv forskning, ja då måste vi visa upp en förutsättningslös attityd till det vi studerar – inte ensidigt vinkla problemet i ljuset av en speciell tro. Låt vi bli att stup i kvarten basunera ut 'rymdskeppens utomjordiska ursprung', skulle vi kanske befinna oss halvvägs mot ett socialt och vetenskapligt erkännande av vårt arbete." De kommentarer jag gjorde om hans första bok står sig bra än idag.

Jungkvist kräver (s 170–171) en kompetensprövning av den som vill delta i UFO-debatten. Det skulle jag också vilja se! Jungkvist skulle knappast bli godkänd. Någon skulle exempelvis kunna begära Jungkvists redogörelse för (och inte minst källorna till) projekten Blue Paper, Old New Moon och Bluebolt, som han fantiserat om i de tre senaste böckerna. Uppgifterna är hämtade från spekulativa amerikanska skribenter, men det finns inte minsta belägg för att projekten existerat och haft något samband med UFOs. Det förvånar mig att Jungkvist inte drar upp också projekten Aquarius och Snowbird i samma andetag. Snälla Boris Jungkvist, man kan inte tro på allt som publiceras i USA!

För att en gång för alla ta död på Jungkvists fabulerande och mytspridande skulle jag vilja att UFO-Sverige ägnade flera utgåvor av UFO-Aktuellt

till att, i fall på fall, avslöja hans bristande kunskaper och källkritiska förmåga, men skulle UFO-Sverige ha resurser och vilja till det?

Erfarenheten säger mig att "ufologer" lätt tröttnar på fakta. Men borde egentligen sådana personer kalla sig ufologer? Det vi sysslar med borde ju handla om undersökta och konstaterade fakta, inte drömmar och fantasier. Eller har jag fel?

Att böcker som Jungkvists fortfarande finner läsare talar för att människor i allmänhet föredrar att få redan kända myter bekräftade och förstärkta, istället för att få reda på hur det egentligen ligger till. Eller är det kanske så att det inte finns några alternativ? Varför har exempelvis engelska BUFO-RA:s två seriösa böcker (1987 och 1988) om UFO-fenomenet inte översatts till svenska?

En ny bok av Viktor Frankl

Ärliche Seelsorge är ett av psykoterapiens klassiska arbeten, ovärderlig för den som verkligen vill sätta sig in i logoterapi, den behandlingsmetod där terapeutens främsta uppgift är att hjälpa patienten att finna meningen med sitt liv. Nu på svenska!

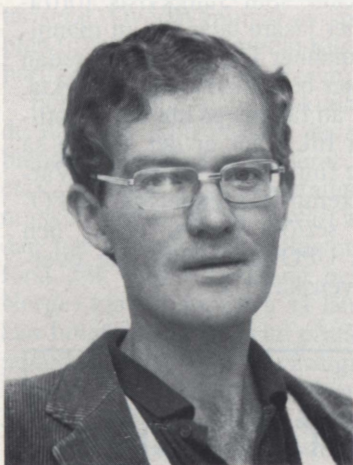
Viktor E Frankl
PSYKIATERN OCH SJÄLEN
Logoterapiens och existensanalysens grunder
Övers. Paul Frisch
Inb, ca 336 s, ca-pris 292:-

Natur och Kultur
ALLMANLITTERATUR

JOSEF ÖSTLUND presenterar här sina böcker, som utges på Östlunds förlag, 263 92 Höganäs, tel. 042–679 51. Rekv. kan ske samtidigt med bet. till postgiro 73 19 96–5.

- 1/ KUNSKAPENS BOK OM ALLVETANDET. 180 s. Beskrivning av egna reinkarnationsminnen. Botande av obotl. sjukdom. Hur man går ur kroppen. Spökerier, vad är det? Kan man ändra på vädret? m. fl. upplevelser. Kronor 80:-.
- 2/ RÄTT KOST BOTAR CANCER. Doktorsavhandling ger bevis härför. Beskrivning över bot. fall samt kostterapi, som kan uppföljas i hemmet. 44 s. Kronor 42:-.
- 3/ VETEGARISK NÄRINGSLÄRA. Beskriver det felaktiga i den allmänna näringsläran. Vet.bevis för att människan är byggd för att leva av helt vegetarisk kost. Varvid sjukdomar botas och kroppen blir vital. 30 s. Kronor 30:-. Lämpl. kursbok.
- 4/ JESU HÄLSOLÄRA FÖR KROPPEN. Gammalslaviskt originalevangelium av aposteln Johannes funnet i Österrike och översatt av E. Szekely 1937. Redig. och utgivet av J. Östlund. Under tryckning, c:a 55 sid.

Den djupa etiken

Rolf Ahlzén

**Etik som livshållning kan kosta på:
leda till slitsamma konflikter,
både inre och yttre.**

Den norske filosofen Arne Naess skrev en gång om "den djupa gröna rörelsen", till skillnad från "den ytliga". Den djupa, menade Naess, drar långtgående och kanske smärtsamma slutsatser av sin kunskap om allt livs beroende av allt annat liv. Den ytliga inordnar ekologisk kunskap som en "bit" bland andra i den oändliga informationsströmmen som sköljer över dem som lever i "informationssamhället".

Jag tror att Naess har helt rätt – och dessvärre tror jag, att hans resonemang är tillämpligt på en lång rad andra områden, inte bara vad gäller ekologisk kunskaps inverkan på våra attityder och förhållningssätt. Den parallell jag här vill dra gäller något som det talas vida om inför 90-talet, ja där orden formligen trillar ur alla proffstyckare som nu är rastlöst verksamma med spekulationer inför millennieskiftet.

Jag syftar på etikens och moralens områden. Vad menar jag då? Ja, inte en liten knorr som läggs till, när man avhandlat de tunga aspekterna på olika frågor (ekonomi, teknik, politik). Inte heller någon form av etikettsregler, som renderar syndaren smärre reprimander vid överträdelser (typ "börs-etik" eller "marknadsföringsetik"). Jag avser avgjort inte regler för samspel på arbetsplatser, för att skapa god anda inom en förvaltning eller ett företag.

Den *djupa* etiken är något annat. Den gäller fundamenten för våra liv. Den gäller själva vår livshållning, de attityder som oftast omedvetet genom-syrar vårt sätt att se på världen och handla mot andra levande varelser. Etiken, i den meningen, sätter våra liv i gungning, lämnar oss ingen ro, tvingar

oss att fortlöpande pröva våra liv kritiskt och inte falla in i självgodhetens och liknöjdhetens slummer.

Att tillägna sig en sådan etisk hållning är, som det numera brukar heta, "jobbigt". Det är inte säkert att det alltid är förenligt med önskan "att må bra". Den *kan* leda till slitsamma inre konflikter, till osäkerhet och måhända även skuld – således till en rad tillstånd och upplevelser som en inflytelserik populärpsykologi (eller skall vi snarare säga: vulgärpsykologi) velat få oss att tro borde utplånas. Den fordrar ständig vaksamhet, beredskap att ta strid och gå mot strömmen, vilja att ge sig i kast med tidens stora frågor och frigörande från vanetänkandets bekvämlighet. Kort sagt: den djupa etiken kostar på. Därför är den överflödssamhällets bristvara nummer ett – och tenderar att minska i takt med det ökade utbudet av varor och tankegods.

Det finns, grovt sett, två former av omoral: en aningslös, och en cynisk. Historiskt sett dominerar den första. Oerhört mycket elände har åstadkommits därför att man helt enkelt inte förstod bättre. Det är skyggslapparnas omoral, men också okunnighetens och desinformationens.

Vår tids omoral handlar i växande grad om den andra formen. Här vet den handlande fullt ut innebörden av sin handling. Han/hon ger helt enkelt blanka katten i följder. Det här är miljökrisens omoral, dess cyniska motor, bekvämlighetens övermakt. Cynikern kör bil i tid och otid, fast han/hon dagligen läser om drivhuseffekt, om söndervittring av flerhundraåriga skulpturer och om skogsdöd och allergier. Cynikern köper och sliter och

slänger med samma friska mod. Ställd inför frågan, om det verkligen är för-svarbart att handla på detta sätt, noll-ställer cynikern sig om moralisk varelse: "Det spelar väl ingen roll vad *jag* gör?", eller "Samhället måste ordna bättre kollektivtrafik!", eller "Kunskapen är så osäker, experterna är jämt oeniga".

Tekniken har satt fullkomligt ojämförliga krafter i händerna på personer, som på intet sätt kvalificerat sig som visa och besinningsfulla nog att hantera dem. De etiska utmaningarna tekniken ställer oss inför liknar inga andra mänskligheten har mött under sin historia. De oerhört komplexa och avlägsna, i både tid och rum, effekterna av även "enkel" vardagsteknik reser etiska krav, som är utan historisk motsvarighet. Och hastigheten i denna process ökar hela tiden.

Den djupa etiken erbjuder ingen enkel väg ut ur detta dilemma. Den på-bjuder att hoten erkänns, tas på allvar och leder till *grundläggande* ifrågasättande av vår kultur och våra livsformer. Den djupa etiken fordrar, för att bli hållbar, att skilda kunskaps- och erfarenhetsformer möts. Den avfärdar vetenskapens högmögda anspråk på kunskapsmonopol, likaväl som delar av New Age-rörelsens förakt för kritiskt tänkande och moraliska liknöjdhet.

Den djupa etiken påbjuder *enkelhet i materiell livsstil*. Den avfärdar som uttryck för vidskepelse och önsketänkande varje tro, att tekniken genom nya uppfinningar skall kunna hålla oss ansvarslösa för vår framfart. Den erkänner ofrånkomliga *konflikter* mellan var för sig eftersträvsvärda mål, och öns-

kar en livlig och öppen debatt om rangordning av skilda värden. Den påbjuder *avstående* som en central dygd för 90-talets västerländska människa. Den ser *mångfald* som något principiellt värdefullt, men strävar mot relativ överensstämmelse mellan skilda individer vad gäller *vissa fundamentala värden* (människovärdet, skydd för svaghet, respekt och samhörighet med andra levande varelser, tolerans för avvikelser – om inte dessa själva främjar intolerans –, värdet av kunskapssökande, kulturell aktivitet som central för sammanhållning.)

Den djupa etiken skär rakt igenom skilda trosuppfattningar. Ingen kan här undslippa ansvar genom att peka på sin tillhörighet till den ena eller andra gruppen. Kämpande ateister såväl som buddister eller anhängare av små religiösa grupperingar kan tillgodogöra sig den djupa etikens grunder och integre-ra dem i sin person.

Den djupa moralen och etiken har inte framtiden för sig. Den har i själva verket aldrig haft "tiden för sig". Den verkar *mot* tiden, mot de krafter som genom mänsklighetens historia gång på gång låtit kortsynthet, vinningslystnad, själviskhet och grymhet ta överhand. "Historien är en slaktbänk", låter Lars Ahlin huvudpersonen i sin märkliga roman *Din livsfrukt* säga, gång på gång, för att aldrig glömma det. Därför måste den djupa etiken också göra upp med den mekaniska optimism och det förljugna utvecklingstänkande, som genomsyrar vårt samhälle. Historien går inte i någon uppgjord riktning. Den rör sig dit summan av människornas klokhets och visdom och insikter för den – eller dit den tvingas av girighet, fördomsfullhet och feghet.

Några dagar före det nya årtiondets ingång blir Vaclav Havel president i Tjeckoslovakien. Om någon skulle be mig peka ut en person, en enda, som i

sig koncentrerar den djupa etikens livshållning – ja, då skulle det bli just Vaclav Havel. Havel är en "dåre" ur mak-tens perspektiv, men ur solidaritetens, gemenskapens, den moraliska integritetens och framtidens perspektiv ett geni. Detta händer nu, i vår världsdel, och det är gott. Det kommer dock att kräva omprövning och granskning och förnyelse när det om några år tappar sin vitalitet och hotas av moralisk för-stelning.

Likväl är det en oerhörd öppning – ett genuint språng mot något kvalitativt annorlunda än både den totalitära staten eller den konsumistiska civilisationen. För den djupa etikens möjligheter kan det bli en vändpunkt – den kristallisationens kärna på vilken något i grunden nytt kan byggas. Se där något att ge sin kraft under årtusendets sista decennium.

Anm. Rolf Ahlzén är läkare och kulturskribent.

UNITED LODGE OF THEOSOPHISTS

KRISTUSPRINCIPEN

"Kristi återkomst" innebär närvaron av CHRISTOS i en pånyttfödd värld och alls inte en förkroppsligad "Kristus" Jesus... ty Kristus - den sanne esoteriske FRÄLSAREN - är inte en människa, utan DEN GUDOMLIGA PRINCIPEN i varje mänsklig varelse. Han som strävar efter att återuppväcka Anden inom sig, som *han själv korsfäst genom sina jordiska passioner*, och begravt djupt i "griften" av sitt syndfulla kött, och han som har kraft nog att vältas undan *materiens sten* från öppningen till sin egen *inre helgedom*, han *har den uppståndne Kristus inom sig själv*.

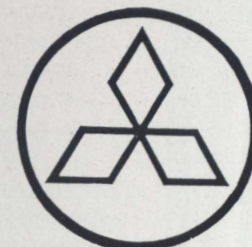
HELENA P BLAVATSKY

United Lodge of Theosophists:
Gråbrödersgatan 10 1tr ög
211 21 Malmö, 040-91 91 89
Onsdagsföredrag 19.30-20.30
Teosofiska Biblioteket
Teosofiska Kompaniets Bokhandel

United Lodge of Theosophists:
Stadsbiblioteket
Bredgatan 3 b, Lund 046-13 75 94
Torsdagsföredrag 19.30-20.30

TEOSOFISKA RÖRELSEN

Nr 60 DET FINNS INGEN RELIGION HÖGRE ÄN SANNINGEN

Och Jesus och hans lärjungar gick ut till byarna i Caesarea Filippi, och på vägen frågade han sina lärjungar och sade till dem: "Vem tror folk mig vara?" De svarade honom och sade: "Johannes Döparen"; och andra: "Elias"; andra åter: "en av profeterna". Och han frågade dem: "Men ni, vem tror ni att jag är?" Petrus svarade och sade till honom: "Du är Messias."

Markusevangeliet 8:27-29

Årgång 10

1989

Nummer 6

Teosofiska Rörelsen - en temabaserad ULT-tidskrift som behandlar den grundläggande teosofiska filosofin och som utforskar det terapeutiska användandet av *tidsåldramas samlade visdom*.

Teosofiska Rörelsen utkommer med 6 nr/år: *Helårsprenumeration 1990 kostar 120:-* Lösnummer 20:-

Beställ provexemplar av tidskriften, prenumeration, litteraturlista, böcker, program för ULT:s föredrag, genom:

TEOSOFISKA KOMPANIET ROSLINSVÄG 8 IV, 217 55 MALMÖ, 040-91 91 89, POSTGIRO 444 58 09 - 9

EN TEOSOFISK RESUMÉ

av William Quan Judge

Teosofiska Kompaniet Malmö

EN TEOSOFISK RESUMÉ.

Resumén är en kortfattad framställning av de mest grundläggande teosofiska läroarna och utgör den första av *W Q Judges* triologi i detta ämne.

Häftad 40:-

Privatreligion

Birgit Cars

...: –
– Berätta aldrig det oerhörda
– inga skall förstå.
Skriv det i källarhålan
åt framtiden
vid en vänlig ljuslåga
som alkemisten sitt hemliga recept
– göm det som en ädelsten i lönnfacket,
murat under golvstenen
– men förtig din hemlighet!
Ägde du också den röda tinkturen,
som kunde göra tio blinda seende
skulle tusen andra blinda
motbevisa och överbevisa
– jaga dig utanför stadsmuren
och förbli i sitt mörker.

Helmer V. Nyberg

(Ur "Samtal med osynlig".)

I en artikelserie från Svenska Dagbladet, ett litet häfte med titeln "Allt fler blir privatreligiösa", svarar Elisabeth, 17 år, när hon blir tillfrågad på vilket sätt hon är religiös: Jag letar fortfarande – min bild har så lösa konturer.

I en svensk undersökning 1981 om hur människor uppfattar sig i religiöst avseende svarade 7,7 procent att de var bekännande kristna och 46,4 procent att de var religiösa på sitt eget, personliga sätt. Om man över huvud taget lägger vikt vid statistiska undersökningar, så borde man ta dessa siffror på allvar och försöka förstå vad denna nya form av religiositet på djupet innebär. Vid en noggrann analys, skriver en forskare, finner man i den kännetecknen som karaktäriserar det vi brukar kalla religion: en tro på något som man anser vara ytterst väsentligt, något som förser individen med mening och sammanhang, något som hjälper och tröstar, något som kan verka som kraft- och inspirationskälla.

Är inte detta mycket nog? Är det inte något att glädja sig över att så många söker efter en helig källa eller en andlig kraft? Deras gudsbilder må sedan vara aldrig så varierande eller diffusa.

...: –
Du själv är ditt hem
– ditt enda hem i rymderna
med fönster mot bakgårdar
eller gränslöshet.
Tänd levande ljus
– låt milda händer spela för dig
ur främmande världar!

Ditt hem är du själv
– stig in i dig själv
och lyssna till sången!

Helmer V. Nyberg

(Ur "Samtal med osynlig".)

Individuell religiositet

Professor Hans Åkerberg i Lund har kartlagt unga människors religiösa attityder och fått ett häpnadsväckande resultat. I stället för att visa upp den mur av kompakt likgiltighet inför religiösa frågor som vi har vant oss vid att betrakta som typisk för "den moderna människan", visar svaren att unga människor i de allra flesta fall måste betraktas som religiösa sökare. De visar emellertid upp en religiositet som är i högsta grad individuell. Många ungdomar anser att politiska partier är religiösa till sin karaktär, andra att fredsrörelser, antikärnkraftsrörelser och vapenvägran hör hemma inom den religiösa sfären, åter andra sätter likhetstecken mellan religiositet och vissa musikgenrer. Visst befinner vi oss i en sekulariseringsprocess, menar Hans Åkerberg, men detta innebär ingalunda att religionen har eliminerats ur samhället. Den letar sig fram på nya banor.

Det är svårt att tillgodogöra sig nya paradigmer, men snart borde väl tiden vara inne att ge privatreligionerna deras rättmätiga plats i vårt pluralistiska samhälle i stället för att försöka dra klockan tillbaka.

...: –
Vi vet inget om vägarna
– bara att alla har vandrare
med blodiga fotsulor.
Och alla har svaga ögon
av det myckna dammet
och grubblar över vägvisarna,
som talar olika språk.
En efter en
stupar utmattad
och glöms under dikets gräs
– men vaknar förundrad
när vägarna möts
i den röda gryningen.

Helmer V. Nyberg

(Ur "Samtal med osynlig".)

Livskraft

”Min religion är min”, det är ledmotivet för den privatreligiöse, och just därför är det så svårt att få veta något om den. Många delar inte sin religion med någon. Andra kanske delar den med en sambo. Man värnar om den, man tänder ljus, lyssnar på musik, ber i sin ensamhet.

Det finns en livskraft i allt, och genom den är vi sammanlänkade med allting omkring oss, med människorna, träden, havet och himlen, så är det många bland de privatreligiösa som känner det. Denna kraft, menar någon, formar oss människor och styr oss mot större ödmjukhet, tolerans och insikt. Kraften finns där alltid och alla påverkas av den, även om vi inte vill erkänna att den existerar. Men om och när vi tar till oss kraften – då får livet en mening, då har vi möjlighet att använda alla våra sinnen och tillvaron får djup och bredd.

Större än behovet av gemenskap
är behovet av de rätta ensamheterna
de rätta viloställena
i själ och hjärta belägna.
Liksom när ett hjärta
vilar sig mellan slagen
så måste i världspulsen
någonting på hjärtats plats
leda all vila och gång.
Friden måste vara i världen
mitt ibland oss.
Ingenting får göras
till ett påskyndande mål
dit envar tvingas skynda
snubblande över sig själv...

Harry Martinson

(Ur ”Dikter 1958–1973”)

Lyssnandet

”Sanningen är väglöst land, där finns inga kartor, inga vägvisare”, har Krishnamurti förklarat. Många tycker att han är den som bäst har formulerat utgångspunkterna för de privatreligiösa. Dessa kan sammanfattas på följande sätt:

att kunna lyssna utan att värdera, kritisera och bedöma,
att ta ansvar för sin egen förändring utan att låta sig ledas av någon auktoritet,

att inse att den trygghet vi strävar efter inte finns.

Först med den insikten kan tryggheten födas.

Viktigast av allt är *att vara i lyssnandet*, utan tankar. Först när tanken inte finns kan vi mötas på ett sannare, djupare plan.

En människa, som verkligen lyssnar, skapar en religiös atmosfär omkring sig. Hon lär sig acceptera och respektera människor och har inget behov av att påverka eller förändra dem.

Beröva ingen hans vingar
– öppna varsamt gallret
– tag honom i dina händer
och låt honom flyga sin egen väg!
Avgrund och himlar
vet du intet om,
men vingar är sköra
att bryta vingar

är att bryta soiskenet.

Helmer V. Nyberg

(Ur ”Samtal med osynlig”).

Det outsägliga

”Man kan inte ha några ord, bilder eller föreställningar om Gud, ifall vi nu skall använda det ordet”, säger Lars Herjö, en av de intervjuade i Svenska Dagbladets artikelserie om privatreligionen. Han är djupt religiös utan att var inpassad i någon etablerad tro. Det största misstaget i vår kultur är att vi tror det är möjligt att förklara allt, menar Lars Herjö. Det är Bach som har givit honom kunskap om evangeliernas kraft. Bach gestaltar Jesu ord i sin musik på ett sätt som Herjö anser vara gudomligt. Tillsammans bildar de många stämmorna en absolut harmoni, och själva förutsättningen för helheten är att varje enskild stämma är så rik och personlig som möjligt. Gemenskap, mångfald, såmordning, individualitet är för mig religionens väsen, förklarar Lars Herjö. Musiken är *hans* bro till andlig upplevelse. Jag kan alltid komma dit via pianot, säger han.

Jag spelar Haydn efter en svart dag
och känner en enkel värme i händerna.

Tangenterna vill. Milda hammare slår.
Klangen är grön, livlig och stilla.

Klangen säger att friheten finns
och att någon inte ger kejsaren skatt.

Jag kör ner händerna i mina haydnfickor
och härmar en som ser lugnt på världen...

Tomas Tranströmer

(Ur ”Dikter. Månpocket”).

Fanatism

Det finns ett stort behov av andlighet i vår materialistiskt överdimensionerade tid. Människor sugts till den som kan förete en fast och trygg livsåskådning som flugorna till en sockerbit. Otaliga religiösa grupper har uppstått, och det gäller för deras ledare att se upp med sitt behov av makt, att bekämpa sin naturliga önskan att få inflytande över andra i den vällovliga iveren att dela med sig av det som de själva har fått. Det är lätt att förvandlas till guru. Jag har sett det på nära håll. När man möter en sådan vill det till att man håller huvudet kallt och inte tar emot mer av hans (hennes) lära än det man själv känner är riktigt.

Det har ofta förvånat mig att så många andliga ledare – präster och andra – kan vara så *säkra* på vad de tror. Har de inte förstått vilket opålitligt och bristfälligt redskap en människohjärna är och hur lätt vi låter tankarna påverkas av våra drifter och önskningar? Eller *måste* de vara så säkra för att kunna hålla grupperna samman? Är fanatismen ett nödvändigt ont för att våra tröga hjärnor och trubbiga tankar skall öppnas för det som ovanligt är?

Birgit Cars

...: –
Alla gudar är hav
– och människorna tanklösa fiskare,
som släpar sina nät i ytvattnen,
där fångsten passar matsmältningen.
Fastnar det aldrig tänkta i trålen
kastas det bort som oanvändbart.
Gudar är hav
– och botten når aldrig ytan.

Helmer V. Nyberg

(Ur ”Samtal med osynlig”).

Gudsbilder

Nog är vi väl många som längtar efter en annan bild av Gud än den traditionella? O, dessa predikningar av Guds sändebud, som i kyrkorna vrider och vänder på texterna för att lära oss vad vi skall tänka om Gud, vad vi skall tro på för att bli frälsta!

Människan är skapad till att bli Guds avbild, sade biskop Gregorius av Nyssa på 300-talet. Kristus är Guds avbild och representerar det rent mänskliga. Det gäller för oss att bli *människor*, inte att bli religiösa.

Inne i den väldiga romanska kyrkan trängdes turisterna i halvmörkret.
Valv gapade bakom valv och ingen överblick.
Några ljuslågor fladdrade.
En ängel utan ansikte omfamnade mig
och viskade genom hela kroppen:
”Skäms inte för att du är människa, var stolt!
Inne i dig öppnar sig valv bakom valv oändligt.
Du blir aldrig färdig, och det är som det skall”.
Jag var blind av tårar
och föstes ut på den solsjudande piazzan
tillsammans med Mr och Mrs Jones, Herr Tanaka och Signora Sabatini
och inne i dem alla öppnade sig valv bakom valv oändligt.

Tomas Tranströmer

Bekännelser

”Hon går till sin kyrka. Han går till sin strand”, skriver Werner Aspenström i en dikt som han kallar bekännelser. Han har upptäckt hur ofruktbart det är att diskutera sin gudsbild eller livssyn med någon annan.

Jag känner mig tveksam till kyrkans skiljande från staten. Men kanske är det ändå bäst att det sker, så att vi måste ta ställning, så att vi lär oss att gå dit vi själva vill och tro det vi själva tror.

Hon går till sin kyrka.
Han går till sin strand.

Hon dricker ett vin
som åter och åter
förvandlas till blod.

Han står vid ett vatten
som vågor och vågor

omvandlar till vatten.

Över de tunga dyningarna
rör sig lätta tvärvågor.

Strimmas Guds ansikte
av sidovindar?

Vad ser vi mer, vad är vi mer
än krusningar på ytor?

Det hade de diskuterat
halva natten.

Hon gick till sin kyrka.
Han gick till sin strand.

Werner Aspenström

(Ur ”Sorl”).

Dialog?

Skulle ett fruktbart samtal kunna föras mellan kyrkorna och de privatreligiösa? Jag tror att svaret är nej av den enkla orsaken att en sann dialog inte kan äga rum om den ene samtalspartnern på förhand har fastställt målet för dialogen och vet att hans svar är det enda riktiga. Jag har försökt få i gång ett samtal med präster om den tro som jag har, så jag vet hur det känns. Om man rör vid de kristna grundbegreppen ger man sig in på förbjuden mark. Samtalet ebbar ut. Ingenting mer finns att tillägga.

Sorgen sökte mig i dag.
Ensamheten
sedan jag sett en annans ord.

För alla samtal finns en gräns.
Där någon kräver andras underkastelse.

Därför kommer ensamheten.
Därför bor en sorg i världen.

Birger Norman

(Ur ”Utanför Eden”)

Guds barnbarn

I den välskrivna, högst intressanta bok som Stanley Sjöberg har givit ut under titeln ”Ur svenska hjärtans djup” och som bygger på hans frågelåda i Svenska Journalen, redovisar han följande fråga: ”Vi tror”, skriver ”Församlingsmedlem i frikyrka”, ”att vår ovanligt glada och godhjärtade grannfamilj skulle kunna betyda mycket även för andra människor om de helt och fullt tog ställning till kristen tro. Stanley Sjöberg svarar: Jag tror helt enkelt att det finns en kategori av människor i vårt sekulariserade samhälle, som tydligt bekräftar att Guds ande är utgjuten och har ett inflytande även över människor som aldrig kommer till någon kyrka. Det är mycket viktigt att inte närma sig dessa människor med ett nedvärde-

rande utifrån den traditionella teologi som underkänner människans egna försök till goda gärningar.

Stanley Sjöberg är – hur öppen och vidsynt han än visar sig vara – ingen förnekare av de kristna grundbegreppen. Han förordar ingen religiös anarki. Men han tror på enheten inom Guds familj, och denna familj är för honom mycket större och mera mångfacetterad än brukligt är.

Och om du fanns någonstans, du Gud?
Vad skulle det hjälpa mig,
om jag så visste att ditt hjärta
en gång skall slå ut som en vindlös blomma
genom flyende världsallt

(o att få smaka en sådan doft och dö).

Aldrig, aldrig,
om så mitt hjärta vittrade
i årmiljarder som rubidiumkristallen,
aldrig, aldrig skulle jag kunna bedja den bön du hör.
Endast i din frånvaro
skulle jag kunna bedja den:
o att få smaka din doft och dö.

Karl Vennberg

(Ur "Tillskrift".)

**HOROSKOP
– BILLIGT –
08/91 07 71**

**3-årig utbildning
i Feldenkraismetoden.
Inf. G. Iverus, 08/25 86 55**

**Ael Gi
TRÄDENS PLANET**
en främmande besökares rapport om
Jorden (80 s A5 limbind). Pris 47:- inkl.
frakt och postförskottsavgift.
MAXIMS FÖRLAG
Box 32007, 126 11 STH, Tel 08-42 96 10

**HOROSKOP
DITT ÖDE OCH DIN ANDLIGA
UTVECKLING I STJÄRNORNA.**

* För trovärdigheten: tidigare händelser
i ditt liv
* Din framtid
* Var står du i din utveckling
Och
* Hur kan du nå vidare
Personligt utförande som passar just
dig, ej datautskrift. Pris 275:- (inkl.
postförskott).
Sänd namn, adress, yrke, födelseort, fö-
delsedag och år samt födelsetid på dyg-
net (om det sistnämnda saknas ställes
horoskopet på dagen) till
Vandir, c/o Fornhed, Stagneliusvägen
26, 112 59 Stockholm

Vad är Rosenkorset?

LECTORIUM ROSICRUCIANUM, Det Gyllene Rosenkorsets
Internationella Skola förmedlar i vår tid den Universella
befrielse läran, om Transfigurationens process. Denna sko-
la vänder sig till de människor som känner att det för-
utom den kända världen måste finnas något annat, och som
längtar efter detta Gudomliga andra. För dessa visar
LECTORIUM ROSICRUCIANUM en praktisk väg som först
leder till djup självkännedom, till en upplevelse av vårt
jagbundna medvetande som binder oss till materien och
sätter gränser för vår frihet.

Information om Rosenkorsets Lära och Mål
kan fås genom:

LECTORIUM ROSICRUCIANUM
Bergsradsvägen 92
121 58 JOHANNESHOV

LECTORIUM ROSICRUCIANUM
Landskövdingegatan 11
431 38 MÖLNDALE

**BUDDHASASANAFÖRLAGET
Box 5158, 102 44 Stockholm**

Skrifter ur den buddhistiska palika-
non:

Buddhas stora meditationstal
40 sidor, ca 20:-

Buddhas tal till Sigala
24 sidor, ca 16:-

Övrigt:

Buddhismen i ett nötskal
av Narada Maha Thera
80 sidor, ca 15:-

Buddhistisk meditation
av Francis Story
32 sidor, ca 7:-

I bokhandeln eller direkt från förla-
get

TEOSOFIN

– Den forntida Visdomen –
läs därom i

TIDSKRIFTEN TEOSOFISKT FORUM

som kommer att innehålla bland
annat följande artiklar:

- Visdomens källor
- Solsystemet – solen och de inre
och yttre planeterna
- Tankar om Buddha och hans
läror
- Skaparkraft i orfiska myter
- Katarernas skatt
- Jesus och Kristus – historia och
myt
- I solnedgångens land – en berättelse
ur blommornas rike
- Människlighetens arv och sökande
- Förnuftets och minnets mysterier
- Cykliska förnyelser av den teo-
sofiska läran

* * * * *

TEOSOFI

är inte en nyuppfunnen livsåskåd-
ning. Dess tankar kan spåras ända
tillbaka till de första mysteriesko-
lorna.

Prenumerationsavgift:
50:-/år/ 4 tidskrifter
Postgiro 25 07 65-5
Teosofiskt Forum
Åvångsgatan 13
253 71 Helsingborg

Japanisk healing och meditation

Gå en veckoslutskurs i VALLENTUNA –
GÖTEBORG – NORRTÄLJE – STHLM.

- Reiki är en naturlig hea-
ling och meditationsme-
tod.
- Reiki lugnar, aktiverar och
förebygger.
- Reiki kan endast läras ut
av en certifierad mästare.
- Reiki är kärlek och med-
vetandehöjande.

Kursen kommer att ges fredag kväll kl. 19.00–21.30, lör-
dag kl. 10.00–17.00 – med rejäl paus mitt på dagen och
söndag kl. 10.00–13.00.

I kursen ingår 4 initieringar – energiöverföringar, Reikins
historik, olika handpositioner och förklaringsmodell för
sambandet mellan psykosociala orsaker till sjukdomar.

Kursdeltagarna får tillfälle att själva öva och få Reiki-
behandling. Inga förkunskaper behövs utom en önskan att
få lära sig Reiki. Kursintyg erhålles efter kursen.

Om ni redan är en grupp på annan ort, kan kursen efter
överenskommelse ges hos er.

Anmälningar och förfrågningar på telefon 0762-782 59,
Reikimästare Gunna Vistisen (även konsultation, tidsbe-
ställning). Kurskostnad 900:-.

Doris Ankarberg

ett av Sveriges mest kända medier. Men Doris arbetar inte enbart med seanser och
kontakt med andra sidan. Det viktiga för Doris är helheten och att integrera mel-
lan den andliga och den fysiska världen. Livet kan vara svårt att leva även om man
har insikt om livet. Genom sin guide och andlige lärare CLEO förmedlar Doris en
verklighetsnära och kärleksfull bild av livet på jorden och dess fördolda motpart,
det andliga riket. "Samtal med Cleo" är Doris första bok. Till boken hör också öv-
ningskassetter för de som vill fördjupa kontakten med sig själva - till ett NYTT LIV!
SAMTAL MED CLEO, Inbunden. 132 sidor. Pris: 115:-

HEALING- och ÖVNINGSKASSETTER med Doris

**Utveckla din
känslighet och
intuition, 95:-**
Sid A: Känn din aura och
hela den
Sid B: Känn din partners
aura och hela den

**Guidad djup-
meditation, 95:-**
Sid A: Trädet
Sid B: Kristalltemplet

**Möt din andlige
lärare, 95:-**
Sid: A Möt din andlige lä-
rare. Trädgården
Sid B: Möt med en mäs-
tare. Stranden

**Läkande ljus-
meditationer, 95:-**
Sid A: För dig själv - kon-
takt med din kropp
Sid B: Avståndshealing

SPEGLINGAR I LJUSET NYHET!!!

Shakti Gawain
Du som läst de mycket omtyckta böckerna "Kreativ visualisering" och "Att
leva i ljuset", får här en möjlighet att återknyta kontakten med Shakti Ga-
wain i dagboksform med positiva tankar varje dag under ett år med affir-
mationer och ett dagligt budskap att fundera över.
Inbunden, 380 sidor. Pris: 158:-

Kurser i Kreativ visualisering 18-19 nov 1989 och 17-18 feb 1990.
Ring så skickar vi utförligt kursprogram. 0240-424 40.

Klipp och posta till Energica Förlag, Box 8, 794 00 Orsa,
Ordertelefon dygnet runt: 0250 - 424 40

..... Samtal med Cleo 115:- Läkande ljusmeditation, 95:-
..... Utveckla din känslighet, 95:- Speglingar i ljuset, 158:-
..... Guidad djupmeditation, 95:- 20:- tillkommer i pfsk avg.
..... Möt din andlige ledare, 95:-

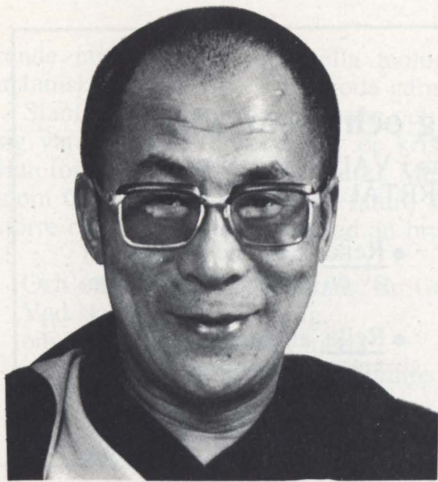
Betala i förskott på pg 35 16 37 - 4 Energica, eller genom att
bifoga en check så sänder vi portofritt samma dag.

TEXTA TYDLIGT

Namn.....

Adress.....

Postadress.....

Dalai Lama fredspristagare

Nobels fredspris 1989 gick till Dalai Lama, de tibetanska buddhisternas överhuvud och tibetanernas landsflyktige ledare. Valet av honom får ses som ett stöd för strävanden att lösa politiska konflikter utan våld.

En talesman för Dalai Lama, som under 1989 besökte olika länder, bland dem Sverige, påpekade: "Tibetanerna är det enda folk som i en ockupations- och frihetskampssituation inte tillgriper våld." Samtidigt har förtryckta folk nått framgång med väpnade uppror, och de har fått uppmärksamhet, uppskattning och materiellt stöd från stora delar av omvärlden. Det är en farlig tendens, menade talesmannen, att ge stöd till sådan väpnad kamp samtidigt som man inte uppmärksammar ett folk som i en liknande situation envist håller fast vid en icke-våldslinje. Det är att gynna våldslinjen, ansåg han och påpekade att när det tibetanska folket ser framgångar och uppskattning för våldet som metod för befrielse i andra delar av världen, då blir det ytterst svårt för en ledare som Dalai Lama att få tibetanerna att hålla fast vid den fredliga väg och livshållning som han företräder.

Det var vid fjolårets demonstrationer i Tibet mycket nära att åtminstone en del yngre tibetaner hade börjat tillgripa både spontant och organiserat våld. Talesmannens rundresa var ett slags sista-ögonblickets rop på uppmärksamhet och stöd från andra länder för icke-våldslinjen – som inte bara har stor betydelse för tibetanerna i deras kamp mot kineserna för sina rättigheter som folk, utan kanske ännu större betydelse som internationellt föredöme.

Nobelpriset gav värdefullt stöd åt en fredlig livshållning och för tibetanernas kamp.

Åsa Freij

Vi citerar ur Folkvett, nr 2, 1989:

Värt att veta fällt

Den 11 maj fälldes radioprogrammet *Värt att veta* i radionämnden för partiskhet. Nämndens kommuniké lød:

"I programmet 'Värt att veta', sänt i P1 den 20 november 1988, förekom ett föredrag om transcendental meditation (TM) hållet av en distriktsläkare. Föredragshållaren redogjorde ingående för en rad olika positiva effekter som TM hade på utövarna och det omgivande samhället.

En anmälare ansåg att inslaget utgjorde reklam för TM.

Radionämnden konstaterade vid sitt sammanträde att inslaget framstod som synnerligen ensidigt. Programledarens uttalanden förstärkte snarast föredragshållarens budskap. Vid en samlad bedömning fann radionämnden att inslaget stred mot kravet på opartiskhet i radiolagen.

Beslutet var enhälligt."

Sökarens kommentar:

Inte sällan är det klokt att ge utrymme åt skiljaktiga meningar. Ändå är radionämndens uttalande löjligt. Ett program måste få lov att ge uttryck för en åsikt utan att priskas av nämnden. Vem tror att alla radioprogram är opartiska? Var rapporteringen om händelserna i Rumänien opartiska? Tog inte alla ställning mot Ceausescos regim?

Exemplen på partiskhet i radio (och TV) är naturligtvis legio.

Det är förstås så att vissa åsikter, som inte faller radionämnden på läppen, enligt denna nämnd måste balanseras med motsatta meningar. Till dessa hör tydligen TM-metoden. Många andra åsikter är det okej att framföra oemotsagda, även om de innebär reklam, exempelvis för böcker eller rörelser. (Om ett program kritiserar TM, måste då någon anhängare av metoden höras också?)

Kanske radionämnden borde ge ut en förteckning över icke godkända åsikter, som anställda vid Sveriges Radio har rätt till sig efter. Då undviker man ju sådana fadäser som att det görs reklam för åsikter som inte får stå oemotsagda.

"SUNRISE"

är en Engelskspråkig tidskrift från
TEOSOFISKA SAMFUNDET —
PASADENA

Pris 60:- för 6 nr/år. Skriv gärna och begär ett gratis ex. till Anne Eek, Eriksbergsgatan 18, 114 30 Stockholm.

Illusionister inom parapsykologin

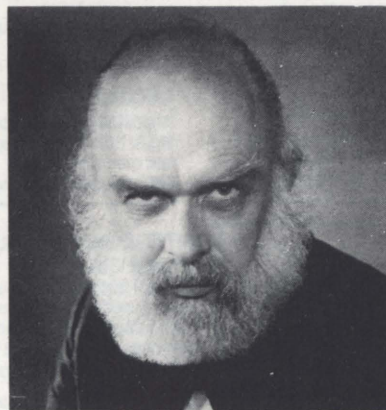
Illusionister har spelat en viss roll inom det parapsykologiska forskningsområdet, bland annat som rådgivare vid experimentuppläggning. Några har varit verksamma för att avslöja "paranormal bluff", främst den mycket skicklige Randall James Hamilton Zwing, känd som James Randi.

Randi har en mycket stark ställning inom skeptikerorganisationen CSICOP i Amerika. Han har också nyligen fått ett fint vetenskapligt pris "för sitt unika försvar av vetenskapen och den vetenskapliga metoden – gentemot pseudo-vetenskap, bluffmakare och charlataner". Skeptikerna brukar påstå att allt som exempelvis Geller gör kan Randi upprepa – och han visar därmed att Geller är en bluff.

Men parapsykologen George P. Hansen vid Psychophysical Research Laboratories påpekade i ett tal vid parapsykologernas årliga konvent 1989 att illusionister och parapsykologer är oeniga i vissa betydelsefulla etiska värderingar, såsom öppenhet. En vetenskapsman delar med sig av vad han vet, medan en illusionist behåller sina hemligheter för sig själv eller inom sitt skrå.

Detta är ett viktigt påpekande. Randi talar inte om hur han utför sina trick. Däri följer han en hederskodex som illusionister brukar följa. Trots detta brott mot en viktig vetenskaplig hederskodex är skeptikerna fullt nöjda med honom.

Men man skall alltså komma ihåg att Randi inte är vetenskapsman och inte arbetar i en vetenskaplig anda, utan är en professionell bluffmakare. Denna charlatan har CSICOP:arna tagit till sitt bröst som en stor son av den vetenskapliga metoden och hyllar honom på alla sätt!

Illusionisten James Randi.

Lena Kristina Tuulse

Frigörande Andning

Wäxthuset fortsätter att regelbundet erbjuda introduktionskurser i Frigörande Andning. Denna kurs utgör själva grunden för Wäxthuset verksamhet, och den ger en fantastisk möjlighet att påbörja en spännande frigörelseprocess.

Många människor har besökt Wäxthuset för första gången just i samband med dessa kurser, och har sedan steg för steg transformerat sina liv. Den främsta anledningen att delta i denna kurs är helt enkelt att den på alla sätt är livsbejakande och öppnar för vidare växande. 23-25 februari, 23-25 mars, 27-29 april, 29 juni-1 juli, 20-22 juli, 24-26 aug.

Lena Kristina

Frigörande Andning i Borås, Karlshamn, Växjö, Göteborg och Örebro

Ett givande tillfälle för er som inte råkar bo i närheten av Stockholm. Det händer alltid lite extra när Lena Kristina reser ut i landet för att undervisa. Med sin inspirerande och erfarna ledning skapar hon en trygg grogrund att växa i.

Borås 2-4 februari, kontakta Lilian 033-11 92 30. Göteborg 14-18 februari, kontakta Maria 031-11 48 79. Karlshamn 16-18 mars, kontakta Leif Nilsson 0454-172 82. Växjö 30 mars-1 april, kontakta Gullvi 0470-632 23. Örebro 6-8 april, kontakta Kenth Agurell 019-12 16 00. Göteborg 11-13 maj, kontakta Kerstin Berlander 0303-791 13.

Att skapa kärleksfulla relationer, Lena Kristina i Gävle, Karlshamn

Två specialkomponerade dagar där våra relationer står i fokus. Intensivt och humoristiskt delar Lena Kristina med sig av sina erfarenheter och lär ut den nödvändiga konsten att kunna leva tillsammans, som livskamrater, som arbetspartners... Gävle 2-3 juni, kontakta Lotta Lundborg 026-10 98 98. Karlshamn 16-18 mars. Kontakta Leif Nilsson 0454-172 82.

Lena Kristina på Café Pan

Missa inte Lena Kristinas föredrag på Café Pan! De brukar vara välbesökta och deltagarna garanteras en lärorik kväll full av Lena Kristinas speciella värme, övriga frågor och upplägg... 20 februari (för jordens skull) och 10 april kl 19.00, Götgatan 14, T-Slussen.

Myrna Zezza

How to be a Great Lover
9-11 mars

Denna inspirerande helg är till för dig som vill lära dig hålla kärleken levande i ditt liv, en kurs i konsten att skapa och utveckla kärleksfulla relationer och stärka din och dina medmänniskors glädje

och livskraft. Myrna kommer från Hawaii och samarbetar med Wäxthuset för fjärde året i rad. De här dagarna är fulla av illustrationer där vi känner igen oss själva och varandra, vidare praktiska övningar där vi lär oss lösa relationsproblem på ett sätt som verkligen fungerar. En andningssession kommer att ingå i kursen. Kurspråk engelska. Myrna håller också föredrag på Café Pan den 21 februari kl 19.00, Götgatan 14, T-Slussen.

Sandy Levey

The Art of Personal Marketing
28-31 mars, 5-8 april

Här är ännu två tillfällen att delta i denna visionära kurs som handlar om att leva ett framgångsrikt liv på alla plan. Nyckeln finns i vårt undermedvetnas regler hur mycket framgång vi tillåter oss att nå. Sandy har en mycket speciell förmåga att stimulera människors till att finna och använda sin verkliga kapacitet. Kurspråk engelska.

OBS! Kursen i mars marknadsförs och rekommenderas speciellt för deltagare från näringslivet. Be om specialprogram. Är du nyfiken? Gå och lyssna på Sandy på Café Pan den 26 mars kl 19.00. Götgatan 14, T-Slussen.

Helen King

Mind Power - den nya tidens
parapsykologi,
20-22 april

Helen King undervisar oss i hur vi kan utveckla våra mentala förmågor. Under denna workshop får du vara med många olika demonstrationer av den nya parapsykologin, och du får lära dig använda din egen tankekraft. Helen är en inspirerande och intuitiv lärare som med stor värme och livserfarenhet leder oss mot nya dimensioner och möjligheter. Kurspråk engelska. Helen talar på Café Pan den 11 april kl 19.00. Götgatan 14, T-Slussen.

Spiritual Purification
med Frigörande Andning
Malin Lillieros och
Eva Trägårdh, 3-6 maj

Vi kommer att använda oss av de fem elementen: vatten, eld, luft, jord och rymd för att göra en ordentlig värstädning inom oss och nå en djupare kontakt med vår andlighet. Detta innebär att vi badar, eldar, fastar, motionerar, gör Frigörande Andning, sjunger, är tysta mm. De här dagarna är till för dig som vill förnya din livsenergi och livslust. Våra inspiratörer och städlare är andningspedagogerna Malin och Eva, som också förser er med skurborstar och såpa.

Wäxthuset där du kommer hem till dig själv

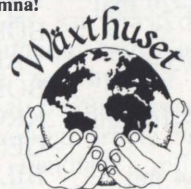
Wäxthuset är ett hem för många människor, tankar och livs-åskådningar. Under ett tak har vi samlat kunskap, livserfarenhet och kärlek från alla världens hörn på ett sätt så att alla känner sig hemma. Hos oss kan du öka din livskraft, hämta inspiration och befria dig från stress och blockeringar. Våra lärare hör till de främsta inom sina områden. Lena Kristina är psykolog, gymnastikdirektör och företagskonsult och har de senaste 20 åren arbetat med personlig utveckling. Tillsammans med sin man Toomas har hon på Vaddö skapat ett upplevelsecenter, helt utformat för utveckling, kreativitet, glädje och hälsa.

Livsinspirationsvecka
med möjlighet till värfasta
Lena Kristina, Kurt och Sigga,
21-27 maj

Under den här veckan får du chansen att lära dig att vara verkligen inspirerad av hela ditt liv, och att en av gåtorna till fysiskt och psykiskt välbefinnande är att också vara engagerad och inspirera andra. Vi skapar en vitaliserande atmosfär för kropp och själ, och vi praktiserar och lär ut nya och hälsosammare sätt att se på kost och motion. Att måla och tolka bilder, levande verkstad, övningar sång och musik. Alla sinnen får vara med och njuta av våren i vår underbara Roslagsnatur. Ett par sessioner med Frigörande Andning ingår där du får tillfälle att lösa djupa spänningar och lära dig ett nytt sätt att tänka. En vecka speciellt för dig som vill koppla av från vardagen och satsa på hälsa.

Nu kan du hyra Fjällbo
Wäxthuset's nyrenoverade
kursgård på Vaddö

Vår kursgård ligger i vacker roslagsnatur på Vaddö, ca 2 timmar från Stockholm. Fjällbo är nyligen ombyggt för Wäxthuset's egna kurser. Nu finns det möjlighet att hyra huset när det är ledigt. Vid minst 16 och högst 28 personer får man om hela Fjällbo. Du bor enkelt och bekvämt, ljus och ombonat i rökfri miljö och äter vegetariskt i helsepension. Vi erbjuder också självhushåll. Ring så berättar vi mer. Eller ännu bättre, kom och se själv. Välkomna!

Ur vår- och sommarprogrammet

Frigörande Andning, grundträning Lena Kristina i Göteborg	14-18 februari
Frigörande Andning, introduktionskurs	23-25 februari
How to be a Great Lover, Myrna Zezza	9-11 mars
Frigörande Andning, Lena Kristina i Karlshamn	16-18 mars
Frigörande Andning, introduktionskurs	23-25 mars
The art of Personal Marketing, Sandy Levey	28-30 mars och 5-8 april
Frigörande Andning, Lena Kristina i Växjö	30 mars-1 april
Frigörande Andning, Lena Kristina i Örebro	6-8 april
Mind Power - den nya tidens parapsykologi, Helen King	20-22 april
Frigörande Andning, introduktionskurs	27-29 april
Spiritual Purification med Frigörande Andning, Malin Lillieros och Eva Trägårdh	3-6 maj
Frigörande Andning, Lena Kristina i Göteborg	11-13 maj
Livsinspirationsvecka med möjlighet till värfasta	21-27 maj
Såpa kärleksfulla relationer, Lena Kristina i Gävle	2-3 juni
Livsinspiration och Frigörande Andning	4-8 juni
Frigörande Sång med Susanne Häll	8-10 juni
Tarmrensning, hälsa och helhet	8-17 juni
Business, Cooperation and You, internationellt seminarium med David Neenan m fl	14-17 juni
Midsommar på Leonardos i Dalarna, Lena Kristina och Lars Kihlman	17-24 juni
Utvecklingsresa till USA med Lena Kristina	juli
Grundträning i Frigörande Andning, Lena Kristina, Colleen Ellis m fl	2-6 juli
Livsinspiration, Sasi Velupali, indisk handläsare i femte generationen	6-8 juli
Tragerträning, arrangeras av Svenska Tragerföreningen	9-15 juli
Avacerad andningskurs, Lena Kristina, Eva Englund	16-22 juli
Okända världar, Eva Calmin, Eva Englund och Göran Ohlin	23-27 juli
Innervisions, The Power of Consciousness, Jana Huddleston	27-29 juli
Frigörande Sång, Susanne Häll	30 juli-2 augusti
Self Healing, a new Way of Life, Lorie Bautista	3-5 augusti
Livsinspiration med massage och bodybreathing, Colleen Ellis m fl	6-10 augusti
Tarmrensning, hälsa och helhet	10-19 augusti

Föredrag på Café Pan:
Lena Kristina, 20 februari, 10 april, 14 maj, Myrna Zezza, 21 februari, Sandy Levey, 26 mars, Helen King, 11 april, Sasi Velupali, 29 maj, kl 19.00. Götgatan 14, T-Slussen.

Ring 0175-314 85 vardagar kl 09.00-12.00, 13.00-16.00 och beställ vårt fullständiga kursprogram

Wäxthuset, Fjäll 6908, 760 40 Vaddö

1990

KALENDER

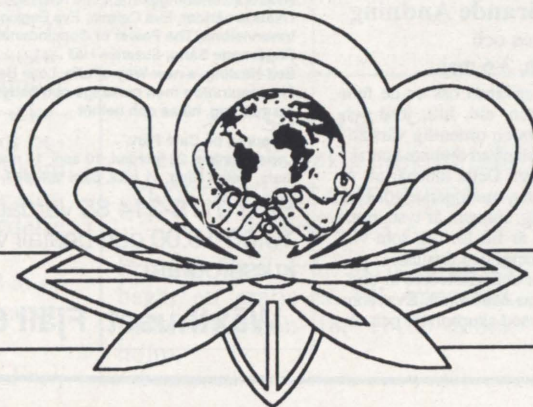
Kurser och föredrag på Wäxthuset Kaprifol

Branneby, 450 71 Fjällbacka. Tel. 0524-700 75

9-11 mars	ORIENTALISK DANS "MAGDANS"	Kay Lindgren
16-18 mars	EN WEEK-END FÖR VUXNA ANHÖRIGA TILL ALKOHOLISTER	Minnesotamodellen
28-31 mars	KROPP, KÄNSLOR, SJÄL OCH ANDE, FRIGÖRANDE ANDNING, REBIRTHING, GESTALT	Lars Lagerstedt
6-8 april	BILDTERAPI, FÄRG OCH FORM, LEK OCH ALLVAR	Gunnel Darning
23-27 april	EN VÅRVECKA FÖR "ALKOHOLISTHISTRUR"	enligt Minnesotamodellen
5-6 maj	FRIGÖRANDE ANDNING FÖR ER SOM ANDATS FÖRUT OCH HO-MEDITATION	Gunnel Darning
12-13 maj	ARBETSHELG UNDER EN HELG I VÅRENS TECKEN	
19-20 maj	POSITIVT TÄNKANDE OCH KREATIV VISUALISERING	Gunnel Darning
24-29 maj	VÅRFASTA - REN TILL KROPP OCH SJÄL. "ÅLDERDOMEN BÖRJAR I TJOCKTARMEN"	Jan Bohman
30/5-4/6	VÅRFASTA - REN TILL KROPP OCH SJÄL. "ÅLDERDOMEN BÖRJAR I TJOCKTARMEN"	Jan Bohman
13-16 juni	KROPP, KÄNSLOR, SJÄL OCH ANDE, FRIGÖRANDE ANDNING GESTALT	Lars Lagerstedt
2-4 juli	BILDTERAPI, FÄRG OCH FORM, LEK OCH ALLVAR DEL 1	Gunnel Darning
6-8 juli	BILDTERAPI, FÄRG OCH FORM, LEK OCH ALLVAR DEL 2	Gunnel Darning
9-14 juli	YOGA, AVSPÄNNING OCH MEDITATION	Leela Hansson
21 juli	FÖREDRAG OM NÄRA DÖDEN-UPPLEVELSER kl 18.00	läkare Göran Grip
5/8-7/9	FÖLJ MED PÅ VÅR RESA TILL INDIENS VISA MÄN OCH KVINNOR	
19-22 sept	KROPP, KÄNSLOR, SJÄL OCH ANDE, FRIGÖRANDE ANDNING, GESTALT	Lars Lagerstedt
5-7 okt	BILDTERAPI, FÄRG OCH FORM, LEK OCH ALLVAR	Gunnel Darning
17-20 okt	KROPP, KÄNSLOR, SJÄL, FRIGÖRANDE ANDNING, GESTALT DEL 2	Lars Lagerstedt
26-28 okt	FÖRSONING, EN BRO MELLAN TERAPI OCH ANDLIGHET	Tomas Frankell
3 nov	VI FIRAR ALLHELGONAAFTON TILLSAMMANS MED SÅNG OCH MEDITATION	
16-17 nov	BILDTERAPI DEL 3	Gunnel Darning
3-7 dec	KROPP, KÄNSLOR, SJÄL OCH ANDE, FRIGÖRANDE ANDNING, REBIRTHING, GESTALT DEL 3	Lars Lagerstedt

Upplevelse förenar - bedömning åtskiljer • Upplevelse förenar - bedömning åtskiljer

VÄLKOMMEN ATT BEGÅRA PROGRAM! VÄLKOMMEN ATT GÖRA ETT BESÖK! Klipp ur!

DR B TAMMAM, PhD

International Registered
consultant. Psychologist
Psychotherapist.
Spiritual (NFSH, ISF, UCH)
colour, magnetic,
contact & absent healing.

A special interest: hair problems

57 Buckmaster Hse,
Holloway Rd (opposite
Johns Brothers)
London N7 9SB

Tel: 609 6305

Alla prenumeranter och köpare av tidskriften **Sökaren** erbjuds att gratis erhålla ett provexemplar av Sveriges ledande UFO-tidskrift **UFO-Aktuellt**. Fatta genast pennan och skriv ett brev till **UFO-Sverige Box 175, 733 23 Sala**.

Åberopa denna text så kommer ett fylligt och spännande nummer av tidskriften utan kostnad eller förpliktelse hem i din brevlåda.

Genom välvilligt samarbete med Riksorganisationen UFO-Sverige har detta erbjudande blivit möjligt.

FÖRSTA SVENSKA DIPLOMUTBILDNING I NLP

Neuro Linguistic Programming
Kommunikation och Förändring

NLP-tjänst
018-15 11 78
Kyrkogårdsg 45 C
752 24 UPPSALA

Sune Stigsjö död

Sune Stigsjö har avlidit, 63 år gammal. 1960 startade han Zindermans förlag i Göteborg, som gett ut sådana böcker som De erotiska minoriteterna av Lars Ullerstam, Liv efter döden? av Nils-Olof Jacobson, Parapsykologi av Martin Johnson, Människan och verkligheten av Örjan Björkhem, fyra UFO-böcker av Gösta Rehn (och två böcker av Sökarens redaktör). (Brodern Leif Stigsjö leder nu förlaget.) 1969-1974 var han också chef för Författarförlaget.

Stigsjö skrev även skönlitteratur. Vid sin död arbetade han på en roman om Love Almqvist.

Örjan Björkhem: Provokation

När jag skriver det här pågår just en diskussion bland de svenska prästerna om huruvida de skall strejka eller ej. Och varför skulle de inte göra det?

Nu är jag visserligen personligen prästtätare. Det beror bland annat på att jag undervisat blivande präster och då fått reda på att en av huvudorsakerna till att människor idag söker sig till prästutbildningen är de korta arbetstiderna och den höga lönen. För det är ju visserligen så att svenska präster har en ganska lång arbetstid, men i den är inräknad tid för bikt och andra saker som de flesta svenska präster helt enkelt vägrar att utföra. Och då blir inte arbetsveckan särskilt lång. Men timlönen blir desto högre.

En gång ansåg jag att om en svensk präst vid ett tillfälle vägrade en människa tid för bikt, då skulle det vara en skandal som kyrkan aldrig skulle kunna hämta sig från. När alltså mina konfidenter påstod att sådana oerhörda ting faktiskt inträffade så kontrollerade och dubbelkontrollerade jag. Det visade sig att detta snarare var regel än undantag. Man lär inte skola döma - men det är alldeles givet att om dessa präster blir bedömda efter Bibelns och kristendomens måttstockar så handlar det om synder som inte kan bli förlåtna.

För det svenska prästerskapet har ju sedan länge allt tal om religion eller ens om Gud blivit till någonting obehagligt. Våra ideal har istället blivit alltmer amerikaniserade med en sådan hedersman som Kris-

ter Stendahl som bästa exponent. Fram för präster som gör sig bäst i tandkrämsannonser!

Nu är det ju klart att det förr i världen också här i Sverige fanns en religiös riktning som kallades kristendomen. Där var prästyrket ett kall och en uppgift från Gud. Om församlingen var hygglig kunde man leva på att predika, annars fick man ta ett vanligt arbete bredvid. För övrigt handlade religionen ganska litet om prästens kaffebröd men desto mer om Guds avsikt med människan.

Självklart skulle en kristen präst inte kunna strejka, eftersom detta enligt hans religion skulle innebära den yttersta händelsen.

Men jag ser ingen anledning på jorden till att detta skulle hindra våra hedervärda prostar i den svenska statskyrkan från att strejka. Beträffande flertalet av dem skulle ingen ens i sin vildaste fantasi kunna föreställa sig att de var religiösa, långt mindre då kristna eller protestanter.

Jag hoppas verkligen på en storstrejk bland det svenska prästerskapet. Själv betalar jag hellre kyrkoskatt till en svensk präst som håller tyst än till en som flinar med dubbla tandrader och talar om att man inte skall ta det där med Gud och religionen så väldigt allvarligt.

Det brukar sägas att människors tystnad är Guds tillfälle.

Hur mycket större möjligheter kommer han då inte att få om det är de svenska prästerna som håller tyst?

Ur Medlemsbladet från PAN, Center för hälsa & helhet:

Visioner inför 90-talet

Vilken värld vill vi ha?

Vad kommer att vara viktigt för dig under nästa årtionde?

Vi på PAN ser på 90-talet med tillförsikt och med ljusa och positiva tankar. Vi ser en värld i fred och med större vilja till samförstånd. Trots att vi har olika nationaliteter är vi alla en stor familj som tillhör vår jord, och vill leva i samklang med naturen eftersom vi inser att det vi gör mot andra människor och mot naturen, det gör vi också mot oss själva.

Det kollektiva medvetandet

Många tecken tyder på att pendeln redan har svängt. Organisationer och många regeringar över hela världen arbetar för fred och frihet och för att minska miljöfarliga utsläpp och stoppa miljöförstörelsen. Allt fler människor träder fram och talar om behovet av livskvalité. Vi tror att allt detta är uttryck för att det kollektiva medvetandet har höjts. Vi känner intuitivt att Sverige är ett föregångsland. Här finns många människor som redan är förbättrade och nu kan delta och sätta in alla sina krafter på att skapa en bättre värld.

Andlig dimension

Vi på PAN vill sprida den nya tidsålderns tankegångar ut i samhället. Genom våra föredrag och kurser vill vi bidra till att varje människa får möjlighet att utveckla sina personliga resurser, även den andliga dimensionen. Vi tror att det finns en djupare mening med att vi finns här på jorden och att vi kan finna vår andlighet inom oss själva. Intuition, klärvoajans, reinkarnation – esoterik, allt detta leder fram till en djupare förståelse av varje människas unika betydelse.

PANs programgrupp.

Vetenskapens hus blir aldrig färdigt, men ett hus som aldrig blir färdigt blir heller aldrig föråldrat. Denna svaghet är dess styrka.

Åke Johansson, geolog

HUMAN-ETISKA FÖRBUNDET bevakar kontinuerligt det som händer på livssynsområdet. Förbundets tidskrift "Human-Etik", som utkommer sex gånger per år, innehåller artiklar om nyandliga rörelser och kvasivetenskaper, men också artiklar om ekologi, etik, litteraturvetenskap och naturvetenskap. Årsprenumerationen kostar f n 130 kronor. Dessutom ger förbundet ut en serie småskrifter, där flumrörelserna kritiskt granskas.

Exempel:

- nr 9 Klerkernas förräderi
- nr 12 Att ge Gud en hand (Om fundamentalismen i USA)
- nr 13 Flykten från förnuftet (Om ockultismen som grogrund för fascism och nazism)
- nr 16 Ockultismen som blev rumsren (Om antroposofin)
- nr 17 Religionen kritiskt skärskådad
- nr 18 Kan vi tro på Jehovas Vittnen?

Pris 15 kr styck. Vid beställning av 30 ex av samma skrift blir priset 10 kr styck.

Det finns inte bara en Gud det finns miljoner.

Med den titeln låter mediet, siaren och naturläkaren Bob Lind presentera sin bok där han ger läsaren en bländande insiktsfull undervisning och redogörelse om de livs-åskådnings mysterier som engagerat och förbryllat oss människor i alla tider. NÄMLIGEN...

FINNS DET ETT
FORTSATT LIV
EFTER DÖDEN?

Boken, som är en andlig guldgruva att ösa ur för alla sökande människor, talar om för oss att vi överlever döden gång efter gång och handlar sålunda om både meningen med våra kroppsliv, döden, livet i andevärlden, pånyttfödelsen och den eviga fortsättningen.

EN UNDERBAR BOK.
LÄS DEN DU OCKSÅ.

Det finns inte bara en Gud
det finns miljoner

Bob Lind

FÖRLAGSHUSET STJÄRNLJUSET

Sänd mig mot postförskott _____ antal
exemplar av boken: DET FINNS INTE
BARA EN GUD..., a 120 kr (25 kr till-
kommer i p.f.s.k.).
Kupong sändes till:
FÖRLAGSHUSET STJÄRNLJUSET
Holmgatan 4 211 45 Malmö
Order tel: 040-114900.

NAMN: _____

ADRESS: _____

POSTADRESS: _____

Läsvärdesundersökning

7,7 poäng	(6 10-poängare)
8,1 poäng	(9 10-poängare)
7,6 poäng	(5 10-poängare)
5,9 poäng	(1 10-poängare)
6,7 poäng	(1 10-poängare)
5,8 poäng	(1 10-poängare)
6,4 poäng	(1 10-poängare)
5,8 poäng	(1 10-poängare)
4,9 poäng	(1 10-poängare)
5,9 poäng	(4 10-poängare)
6,1 poäng	(2 10-poängare)
7,1 poäng	(4 10-poängare)
6,6 poäng	(4 10-poängare)
4,5 poäng	(1 10-poängare)
7,1 poäng	(2 10-poängare)
5,4 poäng	(1 10-poängare)
6,1 poäng	(2 10-poängare)
6,7 poäng	(4 10-poängare)

Willis Harman, en talesman för den nya tiden
"Intuitiv" arkeologi av Erik Damman
Psykisk arkeologi av Örjan Björkhem
Prana-yama, andningens yoga av Birgitta Manners
SPF-jubileum
Inga bevis för överlevnad av döden av Rolf Ejvegård
Ett fascinerande författarskap av Catarina Gisby
Vedaskrifterna och Krishnarörelsen av Per Svensson
Kort och gott av Åsa Freij
Den högre kraften inom oss av Shakti Gawain
Provokation av Örjan Björkhem
Ur min dagbok av Per Ragnar
Månadens bibelcitater av Barbro Johansson
På ljusårs håll, novell av Suzanne Mortensen
Bemötanden av Håkan Blomqvists artikel om antroposofin
Brev
Tankar, färger och stenar av Nils-Olof Jacobson
Bokrecensioner

Vi har gjort ännu en läsvärdesundersökning. Någon vecka efter det nr 8, 1989 utkommit, sände vi frågor till 50 av slumpen utvalda prenumeranter. Vi bad dem sätta poäng på de olika huvudinslagen i numret enligt en skala från 1 till 10, där 10 = toppen och 1 = botten.

21 svar kom in. Ingen påminnelse utsändes.

Högsta poängen fick Erik Dammans artikel om "intuitiv" arkeologi före en redogörelse för Willis Harmans tankar.

Det minst uppskattade inslaget var Suzanne Mortensens novell "På ljusårs håll". Åsa Freijs "plocksida" fick också

låg poäng.

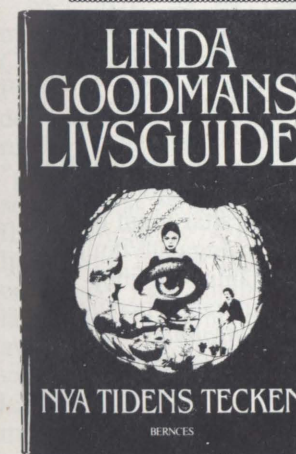
Nr 7, 1989 fick som genomsnitt 6,9 poäng, medan nr 8 – som jag själv var nöjd med – fick 6,4 poäng.

Alf Ahlberg är bäste författare, följde av Erik Damman.

SM

Bokklubben Nya Tidsåldern

Box 34 793 03 Tällberg Tel. 0247 - 509 05

Linda Goodmans Livsguide

I Livsguide delar Linda Goodman med sig av sin kunskap om hur det andliga lagarna styr universum och våra liv.

Dessa har hon fått del av längs den väg hon vandrat i sitt sökande efter sanningen. Vi får följa henne en bit på den här vägen allt medan hon utvecklar sina resonemang för oss. Därigenom får vi också möta hennes andliga ledare och ta del av deras visdom. Det är en djup och innehållsrik bok som bla förklarar sambandet mellan kärlek och pengar, hur ett yrkesval utifrån vårt stjärntecken kan se ut, karmalagens och reinkarnationens roll, och med en hälsoguide på astrologisk och numerologisk grund.

Livsguide är en bok som spänner över vida områden, en bok i helhetens tecken.

Kvartalspris **182:-**
Ord bokklubbspris 202:-

340 sid, inb.

Vår tanke med Bokklubben Nya Tidsåldern är att erbjuda Dig ett bra utbud på litteratur för Din personliga och andliga tillväxt. Vi ligger oftast 10% under rek. pris och lägger endast på exp. avg. f n 17:-. Portot bjuder vi på.

Fyra gånger per år skickar vi ut ett bokblad till våra medlemmar som då kan beställa de böcker de önskar. Inget köptvång med andra ord.

Välkommen!

(Kvartalspris gäller tom 90 05 01, 17:- i exp. avg. tillkommer)

JAG TACK! Jag beställer följande.

☐ **st Linda Goodmans Livsguide à 182:-**
och blir samtidigt medlem i bokklubben.

☐ Jag vill bli medlem i bokklubben.

☐ Var vänlig skicka mig bokbladet.

Namn: _____

Adress: _____

Postnr: _____

ORD OCH TONER

Nils-Olof Jacobson

Den här sidan har gjort ett långt uppehåll, på grund av brist på material. Nu har det flutit in en LP-skiva och en hel del kassetter, glädjande nog också några svenska.

Förlaget Energica (Box 8, 794 00 Orsa) presenterar ett stort urval kassetter med varierande innehåll. Man har bl a en serie med subliminala suggestioner på engelska. På ena sidan ges instruktioner för självhypnos med övningar eller affirmationer. På andra sidan återkommer samma suggestioner, dock utan hypnosinstruktioner, subliminalt. På bandet hörs endast havsbrus med behaglig, avspännande musik. Rösten göms med en särskild teknik under bruset och uppfattas inte medvetet. Det finns dock försök som antyder att innehållet tas emot undermedvetet och kan påverka beteendet.

Jag har lyssnat på *Time Traveller*, där suggestionerna vill leda lyssnaren på en resa till andra tider och rymder. Nog så fantasieggande. Bandet är rätt långt, 40 minuter. Meningen är att man ska använda det dagligen i en månad, exempelvis vid insomnandet, och dessutom lyssna på den subliminala versionen på dagen. Först den som verkligen gör det kan ju säga om bandet håller vad det lovar. Det finns 24 subliminala band att välja mellan.

Louise Hay, känd författare om självläkedom, finns också på kasset hos Energica. *Morning & Evening Meditations* tar vardera ungefär 27 minuter. De är menade att användas vid dagens början och slut, gärna i sängen. Hon suggererar självförtroende och tillförsikt på morgonen och tacksamhet på kvällen. Hon har en lugn, mjuk röst och talar långsam, mycket tydlig engelska som är lätt att följa. Bakgrundsmusiken är behaglig och stillsam.

Self-Healing innehåller ett föredrag om hur tänkandet påverkar kropp och själ. Det är samma tankegångar som

hon för fram i boken *Du kan hela ditt liv*. På andra sidan finns en lång övning med avspänning, visualisering och suggestioner.

I *AIDS – a Positive Approach* diskuterar Louise en metafysisk syn på aids-epidemin, och ger en övning med visualisering om att avlägsna negativa tankemönster.

Jag tycker Louise har väsentligen vettiga tankar, som direkt kan tillämpas praktiskt. Att mycket hon säger kan kännas provocerande behöver ju inte vara något fel. Det kan vara nyttigt att ifrågasätta sitt eget invanda sätt att tänka.

Energica har också gett ut Doris Ankarberg på kasset. Hon har fyra stycken: *Möt din andlige lärare*, *Läkande ljusmeditation*, *Utveckla din intuition* och *Guidad djupmeditation* (det heter "ledd" på svenska, men låter ju finare på engelska). Varje kasset har två olika övningar, ungefär 15 minuter.

Musiken till alla kassetterna är tagen från Mike Rowlands *Silver Wings*. Jag tycker det valet är ett misstag. Jag tycker om musiken, men den är alltför melodisk, rytmisk och suggestiv för detta sammanhang. Den håller sig inte i bakgrunden utan tar över min uppmärksamhet från texten. Detta förstärks av att samma melodier återkommer på alla banden. Jag kommer inte riktigt överens med Doris heller, tycker att hon i övningarna alltför mycket vill diktera vilka känslor jag ska uppleva. Men det är kanske jag som inte tillräckligt har följt instruktionen på kassetts omslaget, som bl a säger "Var alltid positivt inställd till övningarna".

Då lyssnar jag hellre på Martin Brofman, också han på Energica. Hans kasset heter *You know – You are a healer*, med två övningar på ca 20 minuter. Här håller sig bakgrundsmusiken i bakgrunden. Han leder mig in i en fantasiskog där jag får göra nya bekantskaper, men han håller mig inte så hårt

i handen som Doris utan lämnar mig friare. Hans engelska kanske kräver mer än Louise Hays, men efter några gånger är det säkert lätt att följa med.

Avspänning för kropp och själ heter en kasset av Sören Grind med musik av Erik Grind (Solsökehem, 770 12 Sunnansjö). Sören låter länge till förväxling lik Lars-Erik Uneståhl. Kassetten innehåller en lång övning med avspänning och allmänt stärkande suggestioner, och på andra sidan en insomningsövning. Lyssnar man på den i sängen på kvällen är det säkert svårt att hålla sig vaken.

Nina Falkenberg är antropolog och har arbetat vid Etnografiska museet i Stockholm. På Café Pan har man kunnat höra henne tala om indianska myter. Nu berättar hon på en kasset om *Harmonisk sammanstrålning*. Det är en lång och invecklad historia som startar i urgamla indianska myter och så småningom landar den 16–17 augusti 1987, då en särskild sammanstrålning av kosmisk energi påstods inträffa över jorden. Hon berättar lugnt och eftertänksamt, med många utvecklingar, men knyter så småningom ihop allsammans i ett fascinerande perspektiv. *Hopi – det legendomspunna folket* heter en annan kasset, där hon berättar om detta märkliga naturfolk och deras profetior, som också får en direkt betydelse för det som händer i vår tid. Det är två långa inspelningar som är spännande att lyssna till. De ges ut av Transform förlag, Hagagatan 48, 113 47 Stockholm.

Lena Kristina Tuulse är väl känd för Sökarens läsare. På Ramsbergsgården i Västmanland höll hon 1987 en kurs i frigörande andning. *Att växa som människa* heter inspelningen av hennes inledningsföredrag. Hon berättar om sitt eget liv och sin egen utveckling, hur hon har fått arbeta för att göra sig fri från de blockeringar hon fick med sig i barndomen. Det är en mycket person-

Nils-Olof Jacobson

lig berättelse, om smärtsamma erfarenheter och hur hon kom vidare genom dem. Hon ser ändå med ömsinhet, förståelse och humor på de människor som var med om att slå henne i mentala bojor. Jag tycker mycket om det här bandet, och tror att det skulle kunna ge många lyssnare insikter och aha-upplevelser. Det berättar om hur nödvändigt det är att frigöra sig från de negativa tankemönster som nästan alla får med sig från barndomen. (Kassetten kan beställas från Wäxthuset, PL 318A, 760 40 Väddö.)

För några år sedan kunde man tala om "New Age-musik" som en särskild genre. Nu kan man knappast det längre. Det har blivit så lätt att göra musik med en allmänt "kosmisk" klang, och olika musikstilar flyter ihop alltmer. De tre musikverk som jag nu har lyssnat på kan därför inte utan vidare kallas "New Age" utan får bedömas rätt och slätt som musik. Det får bli texterna, om sådana finns, som säger något om kompositörens/diktarens riktning och åskådning.

Music for relaxation heter kort och gott en kasset av Göran Strandberg (Svårdlångsvägen 15, 121 72 Johannesshov). Han spelar piano, mjuka melodislingor, inte märkvärdigt och inte påträngande men allmänt behagligt. Kan passa fint som bakgrund till exempelvis massage, målning eller meditativa övningar.

Mer aktiv är då Lena Kristinas make, Toomas Tuulse, i kassetten *Chrystal Light Symphony* (Wäxthuset, PL 6908, Söderfjälls by, 760 40 Väddö). Den är inspirerad av glaskonstnären Eva Englund, som gör prismor och "gralvaser". Hur kan man beskriva musik? Toomas försöker själv: "Musiken flätas samman av tre trådar eller teman: ljuset som träffar glasets (oss själva), och binder ihop händelser och bilder i långa toner; speglingarna som vibrerar av ljus och ständigt ändrar gestalt; samt våra tankar (pizzikatotemat och klockkaskaderna) som betraktar och kommenterar våra upplevelser och vår tillvaro. De tre elementen griper in i varandra, förändras och återkommer, liksom mina upplevelser när jag långsamt vrider runt ett av Eva Englunds glaskonstverk i handen." För mig är det här skönt aktiverande och upplivande musik, klar och hög. Jag känner mig dock lurad när båda sidorna av kassetten har samma innehåll, men det oskicket tycks bli allt vanligare. Hela kompositionen är bara 11 minuter lång vilket väl är i kortaste laget för att kallas symfoni. Jag vill gärna höra mer!

Glädjande nog har det kommit en ny

svensk LP-skiva som verkligen kan kallas "New Age": *I denna magiska tid...* av Karin Liungman (Arketon, Lundavägen 5, 714 00 Kopparberg. Heter ark 60, finns också som kasset med namnet ark 60. Distribueras även av skivbolaget Mariann).

Karin Liungman sjunger och spelar ett antal instrument. Medverkar gör också Mikael Ramel på flera instrument, några andra musiker samt "en synthvarg, några dingos, en storlom, en storspov och ett hav".

Tillsammans har de åstadkommit ett härligt verk, med inspirerande, poetiska texter och rikt varierad, skön, spännande musik. Jag tycker skivan är en verklig fullträff. Texterna handlar om människorna, jorden och universum, om att vi behöver varandra, om att vi kan utvecklas, om vår eviga resa:

"Jag håller gärna med dig
Det är svårt att vara stark
och våga ta ut stegen
när man går på okänd mark
Trevande i mörker
bortom alla ord
jag möter mina drakar
för att pröva kraft och mod

Vi kommer till jorden
och lever några liv
Blundar mot solen
och mäter ut vår tid
Små varelser
vuxna upp ur sten
vaknar nu som gudar
för att leva i evighet"

Lyssna i vintermörkret! När detta läses är det snart vår igen, och ljuset kommer.

ÖRTLÄKEKONST FRÅN ANTIKEN ÅTERUPPLIVAD

Unika örtteer, framställda av RAUL AMON i Jugoslavien enligt Eldens Lära, en filosofisk tradition från antiken. Behandling med dessa teer har gett märkliga resultat vid olika sjukdomar. Endast allmänt använda, ofarliga läkeörter ingår. Teernas hemlighet är blandningsförhållandet.

Redan nu används teerna av flera naturläkare och två skolmedicinska läkare i Sverige. Just nu pågår två vetenskapliga studier på olika sjukdomar och resultaten hittills är mer än överväldigande.

ÖRNENS VATTEN verkar renande på hela kroppen (för sänkning av måttligt förhöjda blodfetter, normaliserar vikten) samt stärkande och stimulerande på njurar och galla. Av Socialstyrelsen registrerat naturmedel reg nr 89-5036. Har ej genomgått för läkemedel föreskriven kontroll. Medlets påverkan vid graviditet är okänd.

FJÄLLVATTEN rekommenderas för nervsystemet (lindrig oro, tillfällig trötthet, lindriga spänningstillstånd av känd orsak, nervöst hjärta som inte beror på organiskt fel, förhöjt blodtryck) samt andningsvägarna (tillfällig irritation i övre luftvägarna). Av Socialstyrelsen registrerat naturmedel reg nr 89-5037. Har ej genomgått för läkemedel föreskriven kontroll. Medlets påverkan vid graviditet är okänd.

HYACINTVATTEN är förknippat med Eros i grekisk mytologi. Rekommenderas vid premenstruell syndrom (besvär före mens), hudbesvär: vårtor, lindrig akne, kvisslor m m. Medlets påverkan vid graviditet är okänd.

SJÖVATTEN. För att säkerställa optimal effekt rekommenderas Sjövatten som inledande grundbehandling. Rekommenderas vid inflammationer, lindrig yrsel, lindrig huvudvärk och migrän, lågt blodtryck och förbättring av allmäntillståndet i kroppen. Medlets påverkan vid graviditet är okänd.

FENIXVATTEN är ett idealiskt medel för snabb aktivering av er skönhet. Renar och försöker ert ansikte (akne, finnar, antirynk, etc). Är också känt som **AFRODITES VATTEN**. Medlets påverkan vid graviditet är okänd.

Varje förpackning innehåller tepåsar för en månad. En tepåse tillagas i 7 dl vatten, som då räcker i två dagar. Man dricker teet 3 gånger per dag 1 timme före maten, kallt eller rumstempererat, utan socker eller mjölk.

De terapeuter som börjar använda teerna i sina behandlingar får också lära sig hur man klassificerar sjukdomar (alla sjukdomar delas i tre olika grupper) och hur man ökar människornas inre styrka och minskar inre svagheter.

Just nu pågår två stora vetenskapliga studier på teernas terapeutiska verkan vid många sjukdomar. Resultaten hittills är märkliga. Under 1990 kommer resultaten att publiceras. Vi kommer också att få rapporter från de svenska läkarna och terapeuter.

REVOLUTIONERANDE BOK

Under andra halvan av 1990 kommer det ut en unik bok med revolutionerande fakta om sjukdomar och behandling enligt Eldens Lära. Från boken kan du direkt se orsak till din sjukdom eller vilka sjukdomar du har anlag för. Du får information som gäller just dig speciellt, hur du skall hålla dig frisk, vad du skall äta eller göra m m. Du får också reda på varför man inte kan ära sjukdomar. Det som idag kallas ärftliga sjukdomar beror på någonting helt annat som du får reda på i boken. Behandlingsmetoden inom läran är inte lik någon annan metod som är känd. Boken är redan efterfrågad runt om i världen eftersom den innehåller fakta som publiceras för första gången. Raul Amon har redan hållit en kurs i Sverige om läkekonst enligt Eldens Lära för läkare och terapeuter.

Naturläkare och terapeuter som redan använder teerna i sina behandlingar

1. Siw Kihlgen, Ängelholm 0431-188 00
2. Börje Moberg, Strömstad 0525-205 33
3. Bengt Sebernby, Asarum 0454-218 42
4. Jörgen Åsvärd, Hyltebruk 0345-118 20
5. VEDA LILA, Johan Ljungsberg, Stockholm 08-702 94 32, 664 77 29
6. Hälsobutik, Bosse Lenngren, Norrköping 011-16 81 30
7. LISS WALLIN, SALONG, Stockholm 08-31 91 20

Utöver dessa antika teer har vi också fem olika badörtsblandningar som är bra för besvär i rörelseapparaten m m. Det går bra att beställa katalogen.

Priset på antikens teer är 340:- och vid köp av två får du 50:- rabatt plus fraktfritt, vid köp av tre 120:- rabatt plus fraktfritt. För terapeuter andra priser.

För detaljerad information kontakta MAXI ELIT, Box 1432, 600 44 Norrköping tel: 011-13 10 68.

Genmäle

I två artiklar i Sökaren (nr 4 resp 8, 1989) har Per Svensson uttalat sitt förakt för Krishnarörelsen, dess grundare Śrila Prabhupada samt dess främsta urkund *Srimad Bhagavatam*. Tyvärr tycks han sakna såväl vilja som förmåga att förstå det fenomen han avhandlar. Artiklarna innehåller ingen som helst kritik av filosofisk eller teologisk art utan endast referat ur *Srimad Bhagavatam*, staplade på varandra. Innehållet i dessa referat bemöts överhuvud taget inte, utan avfärdas helt sonika eftersom det strider mot det empiristiska, naturvetenskapliga betraktelsesättet.

Per Svensson är alltså – liksom den moderna västerlänningen i gemen – dogmatisk anhängare till den *quasi*-religiösa tron att den enda möjligheten till kunskap om världen och människan är genom mätning, vägning och räkning av fakta i sinnevärlden och logiska slutledningar på grundval av dessa undersökningar. Visserligen har den enbart med förståndet arbetande västerländska människan med denna metod åstadkommit en häpnadsväckande materiell utveckling, men den bild hon har skaffat sig av världen är för den skull inte sann. Empirismen grundar sig framför allt på två felaktiga trosföreställningar. Den första är tron att sinnevärlden har en oberoende existens och att denna utgör grunden för hela tillvaron. Den andra är tron att människan genom sina sinnen kan skaffa sig en sann bild av omvärlden. Även om denna tro lever kvar hos gemene man, så har den övergetts av de mer seriösa vetenskapsmännen själva. Man tror inte längre på den mekanistiska världsbilden med sin fasta materieggrund, och man är också medveten om att människan med sitt medvetande påverkar det hon undersöker. (Se i detta sammanhang exempelvis artiklen om Willis Harman i Sökaren 8/89.) Tingen ses genom denna metod inte i sig själva utan endast i förhållande till den sökande människan.

Frågan blir då hur vi ska kunna se kunskapsobjektet utifrån dess egen synpunkt, i enlighet med "föremålets egna villkor". Som svar vill jag citera filosofen Fernand Brunner: "Tingets synpunkt är Dens synpunkt, varifrån det kommer", dvs Guds synpunkt. Här kommer vi alltså in på religionen som kunskapsväg. Den religiösa människan har hela sitt väsen – tanke, känsla och vilja – underställt Gud. För henne är Gud inte objekt utan det egentliga Subjektet. Hon har därför tillgång till en kunskap som är Gudscentrerad och därför verkligare och av högre art än den som den jagcenterade, empiriskt verkande människan har. Den religiösa människan faller det aldrig in att undersöka hur världen är beskaffad "i sig själv". Världen finns helt enkelt inte som ett isolerat faktum utan blott som ett utflöde ur Gud, som Hans *śakti* (energi). I *Srimad Bhagavatam* kan vi läsa, att det man ser utan att se Krishna (Gud) är *maya* (illusion). Att se världen som ett isolerat faktum är alltså *maya*. Betydelsen av *maya* är också "det mätbara".

Bhagavatams kosmologi är därför inte, som Per Svensson tycks tro, ett försök att beskriva världen som den är utifrån männi-

Ajit das och Vegavan das, medlemmar i Bhaktivedanta-Sällskapet.

skans perspektiv, utan ett sätt att se världen i relation till Krishna och därigenom höja medvetandet till ett annat plan. Allting i *Bhagavatam* tjänar detta enda syfte, att hos människan uppväcka *bhakti*, den tjänande kärleken till Krishna, som är den egentliga verkligheten.

Det är mot bakgrund av detta man måste se Śrila Prabhupadas avståndstagande från den moderna vetenskapen. Dess utgångspunkt är felaktig och dess motiv är tvivelaktiga, och även om dess resultat kan vara användbara inom ett begränsat verksamhetsområde, så är de ointressanta och vilseledande om vi vill söka svaren på de verkliga frågorna.

Per Svensson ger i slutet av sin andra artikel en eloge till Dalai Lama för att denne medger att det finns felaktigheter i de buddhistiska skrifterna. Han efterlyser samma vilja till anpassning till västerländska värderingar och synsätt hos Śrila Prabhupada och hans lärjungar i Krishnarörelsen. Faktum är att varje anpassning till västerlandets empirism och där till hörande sinnlighet försvagar de österländska religiösa traditionerna, liksom denna anpassning har försvagat västerlandets egen religion, kristendomen. Det finns en uppsjö "vishetslärare" från öst som bedriver denna förstörelseverksamhet. Indologen A L Basham, som skrev *The Wonder that was India* har som beteckning på dem myntat termen "streamlined swamis" och menar att de förkunnar en "strömformad hindu-mystik anpassad till moderna 'jet-age'-lärjungar: levitation på några få månader eller t o m veckor, *moksha* efter ett par lektioner – en hinduism utan klass, utan teism, utan stränga regler, osv". Om Śrila Prabhupada skriver Basham: "Han var definitivt inte någon 'streamlined swami'. Det finns inget strömformad i hans läror. Hans syfte var inte att framlägga en förenklad, lättas hinduism för att attrahera västerländska kunder, utan något som ligger mycket närmare den

traditionella formen. Hans efterföljare är inte några människor som på fritiden ägnar sig åt en viss kult, utan män och kvinnor som tagit upp en helt ny livsstil, nya värderingar och ett nytt sätt att se på saker och ting i enlighet med de normer som Chaitanyas *bhakti*-lära föreskriver. Detta är enligt min åsikt det mest imponerande hos Krishnarörelsen. Här ser man för första gången sedan det romerska imperiets dagar en asiatisk religion öppet praktiseras på gatorna i västerlandets storstäder, av människor med kristen bakgrund. Den steg upp ur till synes intet och har på några få år blivit känd över hela världen. Och den sockrar inte medicinen för att passa västvärlden, som de flesta 'streamlined swamis' gör. En Krishnahängiven måste leva efter den ortodoxa bengaliska vaishnavismens regler, och det är ett hårt liv.

Vad än framtiden bär i sitt sköte för Krishnarörelsen, är denna definitivt ett bevis på hinduismens attraktionskraft på mängder av västerlänningar utan att den behöver sockras. Detta är utan tvivel ett tidens tecken, och en viktig faktor i västvärldens historia."

Det som för Per Svensson är enbart negativt ser alltså Basham som något positivt. Tyvärr är nog Per Svenssons synsätt det vanligare i vårt materialistiska västerland, där genuin andlighet inte står särskilt högt i kurs. Jag är emellertid oändligt tacksam att jag tack vare Śrila Prabhupada har fått nåden att leva i en andlig verklighet, trots det ogynnsamma klimatet.

Slutligen vill jag säga att Krishnarörelsen inte hänger sig åt religiös fundamentalism. Vi erkänner varje sann andlig tradition, även om skrifter och yttre former kan te sig olika. Men avvikelser och kompromisser har vi ingen anledning att acceptera, även om det skulle ske i det förmenta samfundets namn.

Ajit das

I ett brev från Hans Olsson till Sökaren nr 8, 1989 beskrivs Håkan Blomqvist som en "vettvilling i spalten". Som lämplig placering av denne "vettvilling" anger Olsson att han i stället bör "arbeta med Sven O Hanssons marxistiska verksamhet".

Eftersom jag inte är marxist, och följaktligen inte bedriver någon marxistisk verksamhet, kan en sådan omplacering inte genomföras.

I samma brev skriver Olsson att en kritisk diskussion måste "hållas på ett intellektuellt plan". Man uppfyller inte det kravet om man avfärdar meningsmotståndare genom att hänföra dem till "ismer" som de inte tillhör.

Stockholm 7 december 1989

Sven Ove Hansson

Hej!

Jag har prenumererat på Sökaren en tid och läser om er oro över sjunkande upplaga.

Jag ska sluta prenumerera och vill berätta varför.

Att få hem tidningen i brevlådan är som att bjuda hem vänner, ett par som är gifta med varann.

Man ser fram emot att träffas och att få ett utbyte av varann, men i stället får jag sitta och lyssna på deras äktenskapliga gräl hela kvällen. Jag blir bara illa berörd över att höra på deras besvikelse över att "det blev inte mer än så här, när jag älskade så".

Ändå finns ju kärleken kvar i grunden, annars skulle dom ju inte gräla så här.

Jag syftar på Håkan Blomqvist, som får stå för den som skriker högst, och Sven Magnusson, som är lite undrande över det mesta och inte vågar lita på vad han egentligen känner.

Jag önskar lycka till och säger hej så länge.

Britta Larsson

Hej, Sven Magnusson!

Det har alltid varit en högtidsstund för mig när Sökaren hittats i brevlådan. Men något har hänt den sista tiden. Tidningen har blivit mer kritisk än positiv i sin framtoning. För mig skall Sökaren vara en inspirationskälla på alla de områden som kan innefattas i det omdiskuterade begreppet "New Age". Allt s k realistiskt, tvivlande och alltför negativt resonemang tycker jag hör hemma någon annanstans. Sven Ove Hansson m fl trötter ut mig. Jag menar då inte att vi sökare inte skall vara kritiska. Visst måste man ifrågasätta, men var och en har sitt eget ansvar på den punkten.

Så något om Håkan Blomqvist. Han är en katastrof, tycker jag. För ett tag sedan skrev han sida upp och sida ner och dömde ut allt vad religion, mysticism m m heter. Han hade t o m mage att ge Paul Brunton en släng av slev, denne lågmälda man som inte gjort annat än skrivit ett antal böcker, som man med stor behållning läser om och om igen. Då blev jag mycket upprörd.

Det är inte alls roligt att ta del av Håkan Blomqvists personliga bekvämligheter, för så måste man uppfatta hans skrivelser. Det känns tydligen bra för honom att skriva av sig, men materialet behöver inte presenteras i Sökaren.

De senaste numren av Sökaren har väl återtagit den gamla stilen. Bra så! Var vid gott mod! Vi vill ha Sökaren kvar!

Vänliga hälsningar

Sigbrit Bonsirven

VEDISK HEALING

Healing enligt vediska tekniker ges till behövande människor. Vänligen sänd: önskad hjälp, namn, adress + svarsporto till **Amrita**, Helmfeltsg. 11, 252 40 Helsingborg.

Sven Magnusson.

Sökaren är otvivelaktigt värd en mycket stor läsekrets, och det är sorgligt om upplagan minskar. Jag har ju rätt stor krets av bekanta över hela landet och jag skall göra vad jag kan.

Jag läste Dina funderingar om varför läsekretsen minskat. Det ligger något i att Du tror att det väldiga utbudet numera av liknande tankar minskat behovet av Sökaren, men jag tror inte det är huvudorsaken.

För många år sedan var även jag prenumerant. Skälet till att jag upphörde att prenumerera var att jag stöttes bort av att i mitt tycke överdrivet kritiska röster mot allt som inte innefattade konventionellt tänkande, fick breda ut sig för mycket i tidningen. Jag anser (och har alltid ansett) att alla har rätt att säga "detta tror jag inte på", men ingen har rätt att säga "detta är ren galenskap". Då upphöjer kritikern sig till en överlägsen bedömare i saker som mänsklighetens största tänkare tvekat att yttra sig om. Det där med tomma tunnor som skramlar mest stämmer bra.

Att tillfredsställa båda grupperna, de konventionellt tänkande och dem som söker se över "gränserna", är omöjligt. Båda grupperna blir trampade på tåma. Att för Sökaren vända sig till de konventionellt tänkande är bortkastat. För dem finns så ofantligt mycket annat att läsa. Men antalet okonventionellt tänkande människor ökar oavbrutet, och många av dem som är vunnna för detta tänkande är så intresserade att de prenumererar på flera tidskrifter som berör dessa ämnen.

Därför tror jag det är olyckligt att *allt för markant* låta överkritiska röster mot okonventionellt tänkande breda ut sig, för då försvinner sådana som jag ur prenumerantregistret. Det innebär *inte* att man vidare godtar de mest besynnerliga påståenden, ty även esoteriskt kunniga människor har ofta skarpt omdöme.

Jag varken kan eller bör ge Dig råd, då Du otvivelaktigt vet oändligt mycket mer än jag om Sökarens problem. Men min *tro* är att Du bör närma Dig teosofier, antroposofier, Martinusanhängare och flera liknande grupper, ty där har Du obegränsade möjligheter att öka Din prenumerantkrets.

Med vänlig hälsning

Gösta Eklund

Tidskriften Sökaren

Det är bra, att Ni publicerar artiklar både av entusiaster och av skeptiker, blott icke sådana, som dra allt för långt åt var sitt håll. Jag var glad att se en intervju med en fysiker (J. Tellefsen) och en artikel av en skeptiker som Håkan Blomqvist.

Ett sort plus är filosofen Alf Ahlberg, liksom Örjan Björkhem, vilkas tidigare utveckling icke är mig obekant.

En mera konkret fråga jag gärna skulle vilja ha besvarad är denna:

Finnes det någon enda historia om ett UFO, som är så vetenskapligt klart belagd, att man efter att ha tagit del därav icke läng-

re kan tvivla på UFO:ns existens?

Själv trodde jag mig ha sett ett UFO över Hardangervidda i Norge en gång för över 10 år sedan. Det avlägsnade sig mycket sakta, och man kunde betrakta det genom kikare i över en timmes tid. Det föreföll vara gjort av ett genomskinligt ämne och hade formen av en reguljär tetraeder, som oscillerade fram och tillbaka. Först helt nyligen läste jag i en publikation, att fransmännen tidigare sänt ut spaningsballonger över främmande länder, som hade formen av en tetraeder. Därmed var gåtan definitivt löst.

Jag hoppas Ni inte förtrötts i Ert arbete med denna tidskrift – all vetenskap till trots är det så otroligt mycket, som vi människor icke veta, men gärna skulle vilja få klarhet i.

Er tidskrift fyller därför ett stort behov – det måste vara riktigt, att åtminstone bedriva *spaningar* utanför vetenskapens gränser till tjänst för de många, som med egna krafter försöker göra något sådant, men kanske inte bli tillfredsställda med resultatet.

Med hjärtliga hälsningar!

Eder

Folke Nordlund

Kommentarer:

Sökaren har ju i all sin tid innehållit en hel del kritik. Varför reagerar då flera av våra läsare just nu?

Jag tror det är så här:

Det går an att kritisera Krishnarörelsen, scientologernas verksamhet, Rajneesh, hylozoiken osv. Det gäller där detaljer inom det andliga fältet. Men Håkan Blomqvists kritik har träffat många människor i själva kärnan av deras livsupplevelse genom att han dömer ut religiositet och mysticism överhuvud taget. Han anser ju numer att *allt* andligt är nonsens.

Utan att hålla med Håkan på alla punkter har

jag för min del respekt för hans omvändelse till en form av rationalitet, och jag tycker att han är värd uppmärksamhet.

Tycker man inte om Håkans åsikter, kan man ju låta bli att ta del av vad han skriver, och i stället läsa andra artiklar.

Säkert kan mycket i Sökaren tjäna som inspiration. Mycket kan man bli lycklig av att läsa. Det är bra. Ett syfte med att ge ut Sökaren är att visa på goda tankar och insikter. Men ett annat syfte är att titta ifrågasättande på allt.

Beträffande UFO, som Folke Nordlund frågar om, så tror jag inte det finns något enda fall, som är helt övertygande. Men det finns många rapporter som är *ytterst* märkliga.

SM

Gåvor

Edvin Wiktorsson, Södertälje, 5:-, Ewald Ekström, Södertälje, 5:-, Ruzica Blazic, Örskelljunga, 105:-, Henrik Ekström, Kista, 25:-, Margit Fredriksson, Karlskrona, 5:-, Emil Nordström, Bromölla, 5:-, Stig Hartman, Halmstad, 30:-, Ingvar Anderberg, Genarp, 305:-, Jan Fahleman, Sundbyberg, 5:-, Helge Larsson, Göteborg, 5:-, Agneta Pettersson, Linköping, 5:-, Franz Schwabe, Enskede, 305:-, Kenneth Revland, Norrköping, 105:-, Oscar Ohlsson, V. Frölunda, 105:-, Bertil Jonasson, Ryd, 105:-, Claude D. Thorlin, Eskilstuna, 25:-, Björn Zakrisson, Östersund, 305:-, Bert Pettersson, Uppsala, 55:-, P. O. Arvidsson, Täby, 55:-, Birgit Bäckman, Göteborg, 5:-, Birgitta Cube, Malmö, 55:-, Kenneth Nyström, Stockholm, 105:-, B. Engfeldt, Uddevalla, 5:-, Bo Andersson, Örebro, 10:-, Lars Skough, Kristianstad, 55:-, Nils Arozenius, Olofström, 55:-, Lars Lundgren, 105:-, Martha Högberg, Hässleholm, 1.000:-, Desy Kallberg, Viksten, Stockholm, 305:-, Carl-Gustav Hultgren, Växjö, 55:-.

Forts i nästa nummer

Hjärtligt tack för hjälpen!

Red.

Biorytm

Din biologiska klocka

För 40 kr får Du Ditt biorytmschema och intressant läsning om svängningarna i Ditt liv. Sänd 40 kr, namn, adress och födelsedag till pg 491 24 11-8, ©"Visibel", Box 14190, 400 20 Göteborg

Kontakt

Du som söker efter en man, som kan acceptera dig som du är, en man som vågar både gråta och skratta, och som tillåter dig att visa dina känslor, ta kontakt med mig. Jag är ensam efter ett brutet förhållande. Jag sysslar i dag med naturterapi och har tidigare doktorerat i psykologi. Vad jag hoppas på från dig är att du är varm och öppen, tillgiven och ärlig och i behov av en mans kramar. Mina intressen är i första hand människor, därefter religion, filosofi, psykologi, naturterapi. Svar till "Du och jag", Sökaren f v b.

Söker en tjej med ursprung i Asien, Latinamerika eller Afrika, 18–29 år. Enbart för vänskap inom överskådlig tid. Bostadsort utan betydelse. Bor själv i Stockholm/Uppsala. Jag är en 24-årig färgad kille – halvt afrikanskt ursprung, svenskfödd, universitetsstud., oblyg, idealist (med viss självdistans). Intressen: musik (aktivt och passivt – från klassiskt till rock), natur, yoga, karate, naturvetenskap, konst, filosofi, motionsport m m. Svar till "Songs in the key of life", Sökaren f v b.

Naturvandringar, fotografering, havsbad, löpning, bastubad, film, musik, filosofi, yoga, meditation, sacred dance, poesi, konst är ingredienser i mitt liv, som jag vill dela med mej av. Jag är en ung, spexig man, som tänker ge ut en bok i år. Hör av dej om du vill hälsa på mej. Svar till "Gör det nu!", Sökaren f v b.

Hej, mannen 37–50 år. Jag är en utländsk kvinna med svenskt medborgarskap, fränksild, studerande, med 3 barn. Jag söker ingen man för endast sexuella upplevelser, utan för kärleksfull, varaktigt vänskap. Ditt yttre utseende är inte viktigt. Det Du har inne i själen är viktigast. Du är förstående, omtänksam, kärleksfull. Du håller på att ständigt utveckla Dig mentalt, och undrar över livets mening. Du är intresserad av reinkarnation, parapsykologi, clairvoyance osv. Du är trött liksom jag på alla banala, mentalt utvecklade människor Du möter. Jag röker och är en "våg", så se till att Du passar till mitt horoskoptecken. Svar till "Kärlek och mognad", Sökaren f v b.

Pris för kontaktannonser 50 öre per ord + 5:- i eftersändningsavgift, dock tillsammans minst 15:-. Moms inräknad.

MINNS TIDIGARE LIV!

Du får:

- Nya perspektiv och ny kunskap
- Förnyad livsenergi
- Förståelse för relationer som beror på händelser i tidigare liv
- Känna igen dina närmaste från annan tid.

Sunna Cronstedt
08-33 27 64

Telefontid
vardagar 9.00–20.00.

VATTUMANNEN

FÖRLAG & BOKHANDEL

...är Sveriges äldsta, fristående bokhandel för esoterisk litteratur.

Vi har också ett gott sortiment av tal- och musikkassetter för meditation och avspänning m.m.

Kristaller, halvådelstenar – både oarbetade och som smycken. Slagruator, pendlar, tarotkort, zonerterapi.

Datahoroskop och biorytm etc.

Du kan beställa diverse kataloger över bok- och musiksortiment Data-listor över hela vårt boksortiment kan du få mot en mindre kostnad. Beställ i så fall en ämnesområdeslista först. Ur den kan du sedan välja de områden som intresserar dig.

VATTUMANNEN, Box 45096, 104 30 Stockholm
(Drottninggatan 83) 08–10 96 15, 10 69 15

Klippmålningar

Intendenten vid Folkens museum, Etnografiska Muséet, Wilhelm Östberg har med stöd av SIDA gett ut ett litet häfte om grottmålningarna i Södra Afrika, *Bilden på klippan. Vad föreställer egentligen klippmålningarna i Södra Afrika?* (Folkens museum 1989) där han framlägger sin egen teori om vad de urgamla grottmålningarna föreställer.

De äldsta av buschmännens klippmålningar är 25 000 år gamla och de allra yngsta cirka hundra år. Målningarna är ofta oerhört vackra, de kan ha en elegans som hos Degas, och de har aldrig upphört att fascinera forskarna. För människorna som visas har ofta djurhuvuden, ibland har de vingar, och underliga streck kan förbinda dem med andra bildelement.

Varför har nu alla dessa bilder tillkommit? Är de bara gjorda som föreställande konst? Handlar det om jaktmagi, så att man hoppas att kunna fånga antilopen genom att först fånga honom med färgkritan? Eller är de ett försök att återställa naturens balans genom att rita av den redan uppåt antilopen?

Wilhelm Östbergs teori är en annan. Han menar att bilderna istället föreställer transdansare, buschmän som dansar i trans och är uppfyllda av exempelvis "antilopkraft". Därigenom menar han sig också ha förklarat de egendomliga geometriska mönster som finns på en del av bilderna, de skulle

vara en direkt avbild av de små geometriska mönster man kan se när man är i trans eller vid vissa sorters huvudvärk. Östberg utvecklar inte hur dessa små figurer osannolikt nog skulle kunna förvandlas till de ofta långa sicksackband som ofta förekommer på grottmålningarna.

Det lilla häftet är fyllt med förtjusande illustrationer av olika grottmålningar. Dessvärre har de valts just som illustrationer så de bilder Östberg diskuterar och analyserar finns ofta inte med i häftet, vilket gör den tilläggen tunna argumentationen än mindre övertygande.

Det stora problemet med Östbergs argumentation är emellertid ett annat. Om grottmålningarna varken är någon sorts historik eller jaktmagi utan transdans – varför görs då transdansen? Och varför skall just den avbildas? Varför är det viktigt?

Som så många andra etnologer lider Östberg av att han tror det är viktigt att hitta Förklaringen med stor bokstav, vad föreställer grottmålningarna egentligen?, tendensen att betrakta folk som lever under enklare förhållanden som mer primitiva. Och naturligtvis den allmänna klädförklaring som gör att man postulerar en förklaring trots att man är helt medveten om att vi ännu saknar tillräckliga kunskaper om buschmännens kultur.

Klippmålningarna är buschmännens enda egentliga skriftspråk. Det förefaller våldsamt osannolikt att de skulle använda sitt alfabet till att skriva en enda bok.

Örjan Björkhem

Yogsons fantasier

I sin nya bok *Reinkarnation, Sexualism, Livsöde* med undertiteln "En bok om återfödelse och androgynitet" (Zindermans 1989) har Bert Yogson – f d Yoga Jonson – skrivit ned en del saker som han tror på. Framställningen tyngs inte av källhänvisningar, motiveringar eller intellektuella resonemang, som bara skulle sätta myror i huvudet på hans läsare. Författaren använder – i god ockult tradition – påståendeformen. Tro't om du vill...

Yogson gör det klassiska religiösa misstaget att tro att hans egna fantasier utgör en beskrivning av verkligheten.

SM

Annonsera i Sökaren!

Jag vill köpa ett ex. av
Sökaren nr 10, 1982..

Monica Johansson
Klockarev. 12 A
440 45 Nödinge

Transdansare. Några blöder näsblod, ett vanligt tecken på att de befinner sig i trans. Quing förklarade: "Några ramlar, några blir som tokiga och sjuka, några blöder näsblod".

Ur Bokrevy nr 4, 1989

Bokrecensioner återgivna med tillåtelse av tidskriften Bokrevy, Bibliotekstjänst, Box 1706, 221 01 Lund

Att tänka det otänkbara. Om idéer som banat nya vägar. Red av Peter Brookesmith. Bokorama (Det oförklarliga). Övers fr eng av Karin Jämer, 95 s. Ill.

Detta är den tjugonde i en serie överdådigt illustrerade böcker om ockulta ting. I denna volym har kritiken mot darwinismen en stor plats, liksom Rupert Sheldrakes idéer om s k fortlöpande minnesöverföring i naturen. Ett annat återkommande tema är att Sovjetunionen skulle planera – eller kanske rentav redan bedriva – parapsykologisk krigsföring mot västvärlden. Vidare behandlas bl a Immanuel Velikovskys teorier om kosmiska katastrofer i gammaltestamentlig tid, zombier (ett slags återuppväckta döda) och teorier om att jorden skulle vara ihållig. Tyvärr är flertalet av de behandlade teorierna inte bara okonventionella utan också grundligt motbevisade, något som i de flesta fall förtigs i boken. Det krävs inga förkunskaper för att läsa boken, men en del kapitel kräver goda förkunskaper för att man ska inse deras ovederhäftighet.

Sven Ove Hansson

Castaneda, Carlos. Tystnadens makt. Nya lektioner från don Juan. A&W. Övers fr eng av Anna Pyk. Orig. titel: The power of silence. 277 s.

Ännu en bok om den indianske trollkarlen don Juan i god svensk översättning bör intressera såväl läsare av de tidigare utgivna böckerna som andra med intresse för mystik och magi. Framställningen är här på samma sätt som tidigare en lättläst dialog mellan förf och don Juan. Här förmedlas trollkarlens undervisning om vikten av energifördelning, kristallklara tankar, trolldomens uppgift och andens manifestationer. Denna andliga vägvisare hämtar mycket från indiansk tradition, men kunskapen

finns inom många esoteriska läror. Det speciella med Castanedas arbete är det ovanligt lättsamma, ja rentav underhållande, sätt på vilket han förmedlar insikt och visdom.

Carin G Hansson

Hamilton, Ulla. Stenring – fädernas glömda kunskap. Av Ulla och John Hamilton. Karlstedts bokhandel. 192 s. Ill. litt.

Författarna hävdar i denna bok, som är en uppföljning av författarnas tidigare bok Jordpuls (1986), att elektromagnetiska fält och pulser i jordskorpan kan spåras med enkla redskap hanterade av tillräckligt känsliga människor. Vidare påstås att våra förfäder kände till kraftfältet i jordskorpan och använde sig av elektromagnetismen tex vid navigering och vid valet av gravplatser. Det är en samling kåserande berättelser, med inlag av sagor, om författarparet Hamiltons personliga upplevelser och erfarenheter av experiment med pendel, slagruta och pekare. Några vetenskapliga kriterier uppfyller boken inte, och det är oklart om detta varit avsikten. Författarnas glada amatörism är smittande. I den omfångsrika litteraturförteckningen återfinns seriös arkeologisk litteratur jämsides med spektakulära böcker om ufon och mysterier. Boken illustreras med färgfoton och egenhändigt målade akvareller.

Ewa Bergdahl Bulukin

Bailey, Alice A. Esoterisk psykologi. I. Stiftelsen Tibetanens bokfond. Övers fr eng. Orig. titel: Esoteric psychology. I. 381 s Reg.

Den esoteriska undervisning som nedtecknats av Alice A Bailey (genom mentalt telepatiskt samarbete med Tibetanen, Mästaren Djwahl Khul) har presenterats i 19 böcker som fått stor spridning över hela världen. Några skrifter finns redan på svenska och med denna första del av Esoterisk psykologi, kommer ännu en i god svensk översättning. Här ägnas stort utrymme åt studium av de sju strålarna (som är ett

grundläggande esoteriskt begrepp) och det uttryck och den betydelse de ger åt mineralriket, växtriket och framför allt mänskligt liv. Här analyseras blandade företeelser som sexualitet i den nya tidsåldern och hur de stora nationerna präglas av de sju strålaterade psykologiska typerna. Framställningen kan genom sitt kosmologiska perspektiv vidga det synsätt som dominerar vardagsdebatten och denna förtjänst torde överväga det faktum att många tankegångar kan förefalla ovana och främmande. Läsare med intresse för kosmologi och esoterisk kunskap kommer inte att väja för den inte helt lättlästa framställningen. Här finns många bra sammanställningar, ordförklaringar och ett utförligt index.

Carin G Hansson

Davies, Paul Charles William. Den kosmiska planen. Prisma. Övers fr eng av Jan Wahlén. Orig. titel: The cosmic blueprint. 270 s. Reg.

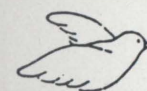
Förf, engelsk professor i teoretisk fysik, kommer här med en innehållsrik och ytterst intressant bok, som bör vara synnerligen inspirerande för alla läsare med vissa förkunskaper i matematik, fysik, kemi och biologi. Den behandlar (med mängder av exemplifieringar) dels den gamla tesen om att allt i (ett slutet) universum – enligt termodynamikens andra lag – går mot ett tillstånd av maximal ordning, dels det faktum att mycket i universum i stället gått/går mot tillstånd av allt högre grad av komplexitet. Davies framhåller att det finns generella lagar – vilka ej är besläktade med partikelfysikens – som bestämmer självorganiseringen av och ordningen i alla typer av komplexa, öppna system (från fysikaliska till biologiska) men även generella lagar som bestämmer att sådana system helt plötsligt kan övergå till kaotiska.

Lars-Owe Drevius

Världsrymdens gåta. Märkliga fakta och obesvarade frågor om universum. Red av Peter Brookesmith. Bokorama (Det oförklarliga). Övers fr eng av Jan Fornell. 95 s. Ill.

Bakom titeln (och det groteska kiosckedderaremslaget) döljer sig en populär genomgång av några av rymdens, och vår jords, många olösta gåtor. Vilka var det som namngav stjärnbilderna, hur fungerar ett svart hål, kan jordens poler ha bytt plats och finns det liv på andra planeter är några axplock ur innehållet. Författarna bemödar sig hela tiden om att försöka finna svar på gåtorna i stället för att odla dem. Här serveras en härlig inspirationskälla som säkert kommer att locka många unga läsare vidare in på annan litteratur i ämnet. Mysterierna presenteras med alla förespråkarnas argument, för att sedan, i görligaste mån, förklaras. Framställningen är mycket pedagogisk och spännande. Rent språkligt är dock kapitlet ojämnt och pendlar mellan yttersta enkelhet och rena facktermer.

Clas Svahn

Stödföreningen för Djupterapi
Box 7060 20042 Malmö

DJUPTERAPIN

söker inte mentalsjukdomarnas orsak i människans kemi utan i hennes livserfarenhet.

Gå med i Stödföreningen för Djupterapi!

Medlemsavgift 200:-

Informationspaket 20:-

Pg 495 11 33-0 Bg 585-5119

Tel. 040-30 19 19 onsdag 18-19

ESOTERISK PSYKOLOGI – I

Denna bok av Alice A. Bailey ger en introduktion till en psykologi baserad på en kosmologisk analys av de sju strålarna. Denna analys ger en grund för en presentation av de sju strålaterade psykologiska typerna. Dessutom förs en diskussion av argument för och emot själens existens och av frågor kring dess natur, ursprung och syfte. Vidare analyseras mänsklighetens sexuella problem ingående.

Boken erhålles enklast genom förskotts-
betalning av 180:- till pg 43 58 04-0.

Stiftelsen Tibetanens Bokfond
Box 220
142 02 Trångsund

Att övertyga

Skall man som skribent i livssynsämnen försöka övertyga? Är det inte bättre att bara rada upp påståenden efter varandra? Vilka är intresserade av skäl? Tycker inte folk vad de själva vill? Och är det inte så att den som är andligt mogen förstår vad som är sant? Om man exempelvis börjar prata om reinkarnation, inser vissa människor spontant att återfödelse är sanning – är det så? En del gott folk anser det.

Men vill man vara seriös, då skall man ge ordentliga, tydliga, begripliga skäl för sina påståenden, det tycker i alla fall jag.

Hur övertygar man då en läsare? Det beror på vem läsaren är. Många övertygas kanske av tankar som de känner igen och tidigare har godtagit. Andra låter sig övertygas av hänvisningar till ortodox vetenskap. Åter andra litar på vissa andliga auktoriteter. Några söker skäl i den framställning de har för ögonen. De prövar hållbarheten litet grand under läsningen, de förhåller sig kritiska till källor och auktoriteter, försöker göra en källvärdering.

Vilka är auktoriteter? Det kommer an på en själv att avgöra den saken. Några godtar dagens vetenskap, andra tror på vissa andliga tänkare eller på någon religion. Men ingen, som är intresserad av livssynsfrågor, kommer ifrån att själv göra värderingar av auktoriteter, såsom vetenskapsmän, filosofer, präster, guruer, medier, profeter och författare.

Man får ställa sig själv frågan vilka man tror på, och varför.

Just detta "varför" är viktigt.

Varför gör en författare de påståen-

den han gör? Ibland finns skälen redovisade i framställningen, åtminstone en del av dem. Men ofta saknas grund för påståenden.

Jag tycker att den livssynsförfattare som vill tas på allvar skall försöka visa vad han grundar sina uttalanden på. Det kan vara svårt att genomgående ange källor och lägga fram stödande resonemang, eftersom texten då kan bli tung att läsa, men på något sätt bör ändå författaren styrka sina påståenden.

Källkritik och källvärdering är goda ting i ett seriöst sanningssökande.

Hur man gör dessa värderingar beror på ens egen personlighet, ens bakgrund, beläsenhet, sätt att tänka, kunskaper.

Hur bör man ställa sig till uttalanden av ett medium i trans, till inre röster, olika typer av "andevetenskap", parapsykologin som vetenskap, Bibeln, Bhagavad-gita, Swedenborg, Brunton, skeptiker osv? Är mediet A en auktoritet att lita på? Är det sant vad vetenskapsmannen B framhåller? Bör man lyssna till filosofen C? Sådana bedömningar måste var och en göra, så gott han kan. Gör man en olämplig bedömning, hoppar man kanske i "galen tunna".

Jag tycker att den seriöse sökaren bör vara *kritiskt medveten*, dvs medveten om värdet av en kritiskt ifrågasättande hållning. Den inställningen framstår för mig som den bästa. Samtidigt inser jag att det för många andra är naturligt att ha en annan attityd.

SM

INNEHÅLL

Åsa Freij o SM:
"Alternativa nobelpriset"

2

En av pristagarna: organisationen Survival International.

Rationellt tänkande – vad är det? 6

Lise-Lotte Elman:
Livsåskådningshuset 12

Iris M. Kihlman:
Musik 16

SM:
Flygande tefat 20

Anders Liljegren:
Sune Hjorth berättar en saga 21

Anders Liljegren:
Jungkvists fjärde UFO-bok 22

Rolf Ahlén:
Den djupa etiken 26

Birgit Cars:
Privatreligion 28

Örjan Björkhem:
Provokation 37

Nils-Olof Jacobson:
Ord och toner 40

Brev 43

Bokrecensioner 46

Bokrevy 47

SÖKAREN

Oberoende tidskrift för livssynsfrågor.

Redaktör och ansvarig utgivare:
Sven Magnusson

Adress: Östra Kanalgatan 18,
652 20 Karlstad

Telefon: 054-11 16 89

Prenumerationspris:
Helår (8 nr) 195:-
Halvår 105:-

Postgiro: 70 60 47-8

Bankgiro: 372-8128

Annonspriser: (moms tillkommer):
Helsida 1.300:-, halvsida 750:-
småannonser 25:- per spalt-cm, men
minst 75:-

Wallin & Dalholm Boktr AB,
Lund 1990
ISSN 0038-0504